

JAARBOEK Inburgering & Integratie 2010

AGENTSCHAP VOOR
BINNENLANDS
BESTUUR

KRISPUNT
MIGRATIE-INTEGRATIE
Expertisecentrum voor Vlaanderen - Brussel

JAARBOEK Inburgering & Integratie 2010

AGENTSCHAP VOOR
BINNENLANDS
BESTUUR

Inhoud

Voorwoord	5
Inleiding	6
Inburgering	7
Inburgering, een opstap naar actieve participatie aan de samenleving	7
Het primaire inburgeringstraject	7
Het secundaire inburgeringstraject	9
Inburgering van minderjarigen	9
De doelgroep van inburgering	9
Administratieve geldboetes	11
Het onthaalbureau	11
De Kruispuntbank Inburgering	11
Het informeren en doorverwijzen van inburgeraars naar het onthaalbureau	12
De cijfers	13
Instroom in het Vlaamse Gewest	13
Aanmeldingen	18
Inburgeringscontracten	26
Inburgeringsattesten	40
Sanctioneringsprocedure	43
Conclusie	44
Huizen van het Nederlands	47
Inleiding	47
De cijfers	48
Aantal aanmeldingen per Huis van het Nederlands	48
Inburgering en aanmeldingen bij het Huis van het Nederlands	48
Aanmeldingen per nationaliteit	49
Integratie	51
Integratie is tweerichtingsverkeer	51
Het integratiedecreet	51
Wie doet wat in het Vlaamse integratiebeleid?	52
Kernpunten in 2010	56
Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie	56
Een Vlaams actieplan voor Midden- en Oost-Europese migranten	56
Projectoproep: ‘Gezocht: managers van diversiteit’	56
Woonwagengebeleid 2010	58
Realisaties	60
Emancipatiebeleid en evenredige participatie van nieuwe Vlamingen	60
Toegankelijkheid van diensten en voorzieningen	62
Samenleven in diversiteit	69
Integratie in kaart	74
Nuttige adressen	77
Integratiesector	78
Antwerpen	78
Limburg	79
Oost-Vlaanderen	80
Vlaams-Brabant	81
West-Vlaanderen	82
Onthaalbureaus	83
Sociaal tolk- en vertaaldiensten	84
Vlaamse overheid	85

Wij leven in een diverse en gekleurde samenleving. Tot in het kleinste Vlaamse dorp wonen mensen van vreemde herkomst, mensen met een verschillende etnische, culturele en levenbeschouwelijke achtergrond. Met die verscheidenheid moeten wij omgaan, in respect voor ieders eigenheid, maar ook op basis van waarden en normen die eigen zijn aan onze Vlaamse samenleving. Enkel vanuit dezelfde basiswaarden kunnen we met een “verdeeld verleden” naar een “gedeelde toekomst” gaan. Naar een gedeelde publieke cultuur. De integratie van de ‘nieuwe Vlamingen’ in onze samenleving is een broodnodige stap naar die gedeelde toekomst, naar sociale samenhang, naar een warm Vlaanderen.

De Vlaamse overheid vraagt een actief, zelfs een interactief burgerschap van alle Vlamingen. Zowel van de ‘oude’ als van de ‘nieuwe’. Mensen moeten hier en nu hun maatschappelijke taak opnemen als werknemer, ouder, lid van een vereniging, buurtbewoner, enzovoort... Het is de taak van de overheid hen daarbij te helpen en te steunen. Door instrumenten aan te bieden die de nieuwkomers kunnen versterken en door initiatieven te ontwikkelen die de drempels in onze samenleving verlagen of zelfs wegnemen. Wanneer ze weggewerkt worden, leidt dat tot een meerwaarde voor de hele samenleving.

Dit jaarboek ‘Inburgering en integratie’, een primeur voor een sector die in volle beweging is en voor grote uitdagingen staat, schetst zowel het ruimere kader als de concrete acties op het veld. Het is een bloemlezing van projecten en goede praktijken, van cijfers en modellen, van inspanningen en resultaten. Die bloemlezing moet de komende jaren verder aangroeien tot een meer exhaustief beeld van inburgering en integratie in Vlaanderen en zal worden aangevuld met monitoringinstrumenten die nu nog in volle ontwikkeling zijn.

De uitdagingen om constructief om te gaan met de gevolgen van migratie zijn groot. De oplossingen kunnen niet alleen van de Vlaamse overheid of van de inburgerings- en integratiesector komen. Dit jaarboek wil informeren en inspirerend werken, wil mogelijkheden tot samenwerking zichtbaar maken en uitnodigen om meer en beter te doen.

Geert Bourgeois
Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van
Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Inleiding

In 2009 en 2010 publiceerde het agentschap Binnenlands Bestuur een themanummer 'Inburgering' van *Binnenband* (het tijdschrift voor o.m. de gemeentebesturen, de intergemeentelijke verenigingen, de gemeentebedrijven, de provinciebesturen en de OCMW's). Om de resultaten van alle deelsectoren van inburgering en integratie zichtbaar te maken, was echter een bredere aanpak nodig. In de beleidsbrief 2010 kondigde minister Bourgeois daarom een jaarboek 'inburgering en integratie 2010' aan.

Dit Jaarboek Inburgering & Integratie 2010 is het resultaat van een samenwerking tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en het Kruispunt Migratie-Integratie, dat het deel over de integratiesector voor zijn rekening heeft genomen. Ook de Huizen van het Nederlands hebben een input geleverd.

Wie brengt het inburgerings- en integratiebeleid in de praktijk? In eerste instantie zijn dat de onthaalbureaus, integratiecentra, integratiediensten, Huizen van het Nederlands en sociaal tolk- en vertaaldiensten. Maar ook andere sectoren en organisaties maken mee werk van een beleid dat gericht is op de integratie van mensen met een vreemde herkomst. Alleen zo kan een integratiebeleid een tweerichtingsverkeer worden. Mensen met een vreemde herkomst leveren inspanningen om zich te integreren, en de 'ontvangende samenleving' maakt actief werk van een samenleven in diversiteit.

Dit jaarboek zet niet het beleid in de kijker, maar focust op de resultaten en de inspanningen van de integratie- en inburgeringssector en van organisaties die onder rechtstreekse impuls van het integratiebeleid tot stand zijn gekomen (onder meer door projectsubsidies).

Tallose organisaties of bedrijven leveren ook op eigen initiatief of vanuit doelstellingen van andere beleidsdomeinen hun bijdrage aan de integratie van mensen met een migratieachtergrond in de samenleving. Zij vallen echter buiten het bestek van dit jaarboek.

Wat is inburgering, hoe werkt het en wat zijn de resultaten? Dat kunt u lezen in het eerste hoofdstuk, het jaarrapport 'inburgering' van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het bevat ook cijfers over wie doelgroep was van inburgering, wie de onthaalbureaus bereikt hebben en welke resultaten er zijn geboekt.

Het tweede hoofdstuk gaat over de Huizen van het Nederlands. Ook daar leest u eerst wat de Huizen doen en hoe ze werken. Daarna volgen cijfers van de prestaties van 2010.

Het Vlaamse integratiebeleid werkt op drie sporen. Hoe brengen we ze in de praktijk? Dat krijgt u uitgelegd in het derde hoofdstuk.

Zo is sociaal tolken en vertalen sinds het nieuwe integratiedecreet een integraal onderdeel van het integratiebeleid. Daarom krijgen de diensten voor sociaal tolken en hun realisaties hier ook een plaats.

De initiatieven van de integratiesector zijn veel diverser dan het vrij gestructureerde inburgeringstraject. Werken aan integratie gebeurt immers zoveel mogelijk op maat van een regio of een gemeente. We hebben voor dit jaarboek praktijken geselecteerd die u een beeld geven van de vele initiatieven die de doelstellingen van het integratiebeleid realiseren.

Het doel van dit Jaarboek Inburgering & Integratie is ook iedereen uit te nodigen mee werk te maken van een pluriforme samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft en als actief burger meedoet.

Achteraan vindt u de contactgegevens van alle diensten die werken aan inburgering en integratie.

Het jaarboek zal de komende jaren verder groeien. Suggesties voor verbetering zijn altijd welkom bij integratie@vlaanderen.be of inburgering@vlaanderen.be.

Inburgering

Inburgering, een opstap naar actieve participatie aan de samenleving

Het primaire inburgeringstraject

Het primaire inburgeringstraject bestaat uit een vormingsprogramma, ondersteund door een individuele begeleiding (trajectbegeleiding) op maat van de inburgeraar. Het vormingsprogramma wordt samengesteld uit maatschappelijke oriëntatie, lessen Nederlands en loopbaanoriëntatie.

Het primaire inburgeringstraject is daarmee een eerste, begeleide opstap naar een volwaardige deelname aan de samenleving. Die begeleiding gebeurt door het onthaalbureau, dat belast is met de regie van het primaire inburgeringstraject. Het onthaalbureau werkt daarvoor samen met verschillende organisaties zoals het Huis van het Nederlands, centra voor volwassenenonderwijs en de VDAB. Het primaire inburgeringstraject duurt vanaf de aanmelding van de inburgeraar bij het onthaalbureau tot het moment waarop hij overgedragen wordt aan de reguliere voorzieningen die belast zijn met het secundaire traject. Het Inburgeringsdecreet bepaalt dat een inburgeraar uiterlijk één jaar na de start van het vormingsprogramma aan de reguliere voorzieningen is overgedragen. Voor ongeletterde of laaggeschoolde inburgeraars kan van die termijn afgeweken worden.

Maatschappelijke oriëntatie (MO)

Tijdens de cursus maatschappelijke oriëntatie maken inburgeraars kennis met de Vlaamse en Belgische samenleving. Die cursus bevat elf leeromgevingen: stad en land, verblijfssituatie, gezin, werk, wonen, gezondheid, onderwijs, publieke dienstverlening, mobiliteit, consumptie en vrije tijd.

Deelnemers krijgen kennis en vaardigheden over die leeromgevingen aangereikt die ze nodig hebben om actief aan de samenleving deel te nemen. Daarbij wordt steeds vertrokken vanuit de voorkennis en leerbehoeften van de inburgeraars.

Naast kennis en vaardigheden staan ook waarden en normen centraal. Het is belangrijk dat inburgeraars weten welke waarden en normen een diverse Vlaamse en Belgische samenleving schragen.

Het onthaalbureau biedt maatschappelijke oriëntatie aan. Een standaardaanbod duurt 60 uur. De cursist kan de lessen volgen in zijn eigen taal, in een contacttaal of in het Nederlands.

Nederlands als tweede taal (NT2)

Deelname aan de Vlaamse samenleving vereist kennis van het Nederlands. Tijdens het primaire inburgeringstraject kan de inburgeraar een basiskennis Nederlands als tweede taal (NT2) verwerven. Dat is een opleiding NT2 niveau A1 (Breakthrough) volgens

het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen. De opleiding NT2 niveau A1 wordt uitsluitend georganiseerd door reguliere onderwijsinstellingen, namelijk de centra voor basiseducatie, de centra voor volwassenenonderwijs en de universitaire talencentra.

Om te bepalen welke cursus Nederlands als tweede taal (NT2) het meest geschikt is, vraagt het onthaalbureau advies aan het Huis van het Nederlands. Een consulent van het Huis van het Nederlands doet daarvoor een intake van de inburgeraar. Laaggeschoolden of 'traaglerenden' worden doorverwezen naar een centrum voor basiseducatie. Een standaardcursus bestaat uit 240 lessen. Hogergeschoolden of 'snellerenden' kunnen terecht bij een centrum voor volwassenenonderwijs, waar ze een standaardcursus van 120 lessen kunnen volgen. Inburgeraars die hogere studies willen aanvatten en die voldoen aan de toelatingsvoorwaarde voor het hoger onderwijs, kunnen instappen in een cursus van maximaal 90 uur. Die cursussen worden georganiseerd door universitaire talencentra. Voor niet-gealfabetiseerde of zeer laaggeschoolde inburgeraars bestaat een NT2-traject uit 600 lessen.

Loopbaanoriëntatie

Loopbaanoriëntatie heeft tot doel de inburgeraar te ondersteunen bij het (leren) maken van keuzes om zijn levensloopbaan verder uit te tekenen. Daarbij wordt vertrokken vanuit de wensen van de inburgeraars en de ervaringen en kwalificaties (zoals diploma's) die ze al hebben.

Er zijn drie types loopbaanoriëntatie.

- Inburgeraars met een 'professioneel perspectief' kunnen begeleiding krijgen naar werk en zelfstandig ondernemerschap.
- Inburgeraars met een 'educatief perspectief' worden begeleid naar verdere studie.
- Alle inburgeraars hebben een 'sociaal perspectief' en krijgen begeleiding naar deelname aan het socioculturele aanbod, vrijwilligerswerk en andere vrijetijdsbesteding. Dat type loopbaanoriëntatie wordt ook 'maatschappelijke participatie' genoemd.

Voor de loopbaanoriëntatie voor inburgeraars met een professioneel perspectief doen de Vlaamse ont-

haalbureaus een beroep op de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB). Bon, het onthaalbureau Inburgering Brussel, organiseert dat type loopbaanoriëntatie in samenwerking met de VDAB, Tracé en Actiris. De onthaalbureaus bieden de overige begeleiding zelf aan.

Trajectbegeleiding

De trajectbegeleider volgt de inburgeraar tijdens de duur van zijn primair inburgeringstraject. Dat houdt allereerst in dat de trajectbegeleider het inburgeringstraject administratief volgt. Daaronder valt de doorverwijzing naar het Huis van het Nederlands en de VDAB, de opmaak van het inburgeringscontract en opvolging van de aanwezigheid van de inburgeraar tijdens het vormingsprogramma. Die acties worden geregistreerd in de Kruispuntbank Inburgering (KBI).

Daarnaast staan trajectbegeleiders klaar voor cliënten met (hulp)vragen. Als de inburgeraar specifieke vragen heeft of specifieke begeleiding nodig heeft, zal de trajectbegeleider hem in contact brengen met de juiste voorzieningen of organisaties. Bij die begeleiding op maat hoort ook de ondersteuning voor het verkrijgen van een diplomagelijkschakeling.

Het inburgeringscontract en het attest van inburgering

Welk inburgeringstraject een inburgeraar volgt, is vastgelegd in zijn inburgeringscontract. Daarin staat welke onderdelen van het vormingsprogramma hij zal volgen. Het onthaalbureau houdt daarbij maximaal rekening met de leerbehoeften en vragen van de inburgeraars, en met de adviezen van het Huis van het Nederlands en, voor zover dat nodig is, van de VDAB.

Wie een inburgeringscontract ondertekent, gaat het engagement aan om regelmatig het vormingsprogramma te volgen. Dat wil zeggen dat hij tijdens elk onderdeel van het vormingsprogramma minstens 80% van de lessen moet bijwonen. Afwijkingen op de aanwezigheidsgraad zijn mogelijk voor inburgeraars die beroepsmatig werkzaam zijn.

Inburgeraars die het vormingsprogramma regelmatig hebben gevolgd, ontvangen een attest van inburgering.

Het secundaire inburgeringstraject

Tijdens het primaire inburgeringstraject verwerven inburgeraars kennis en vaardigheden die hen in staat stellen keuzes te maken voor hun verdere levensloopbaan. Tijdens het secundaire inburgeringstraject kunnen ze hun keuze vormgeven. Zo kan de inburgeraar een beroepsopleiding of een opleiding tot zelfstandig ondernemerschap volgen, of verder studeren. Daarnaast kan hij ook vervolgcursussen Nederlands als tweede taal volgen.

In tegenstelling tot het primaire traject wordt het secundaire traject niet door het onthaalbureau georganiseerd maar wordt het aangeboden door de reguliere voorzieningen.

Inburgering van minderjarigen

De inburgering van minderjarige anderstalige nieuwkomers gebeurt niet door het volgen van een inburgeringstraject, maar vooral door school te lopen. Net zoals voor hun leeftijdsgenoten geldt voor minderjarige anderstalige nieuwkomers het recht op onderwijs en de leerplicht. Veel scholen organiseren onthaalonderwijs dat tot doel heeft hen zo snel mogelijk Nederlands te leren en hen te integreren. Voor het basisonderwijs gebeurt dat via de reguliere klaspraktijk; voor het secundair onderwijs is dat via de onderwijsvorm en studierichting die het nauwst aansluit bij de individuele capaciteiten van de minderjarigen.

Het onthaalbureau verzorgt de toeleiding van minderjarige anderstalige nieuwkomers naar een geschikte school of naar het onthaalonderwijs. Als dat nodig is, worden ze ook begeleid naar welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. In Vlaanderen informeert de gemeente hen over het socioculturele aanbod in hun gemeente, bijvoorbeeld verenigingen, sportieve en culturele activiteiten, jeugdvoorzieningen. In Brussel gebeurt dat door het onthaalbureau zelf.

De doelgroep van inburgering

Het inburgeringsdecreet definieert de doelgroep van inburgering als:

- iedere vreemdeling, voor zover hij volle achttien jaar oud is, die ingeschreven is in het Rijksregister door een gemeente van het Nederlandse taalgebied

of door een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, met uitzondering van de vreemdeling die hier voor een tijdelijk doel verblijft en van de asielzoeker gedurende een termijn van vier maanden na indiening van zijn asielaanvraag;

- iedere meerderjarige Belg, geboren buiten België, van wie minstens één ouder geboren is buiten België en die in het Rijksregister ingeschreven is door een gemeente van het Nederlandse taalgebied of door een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Het inburgeringsbeleid richt zich daarmee op inwijkelingen die zicht hebben op een langdurig of definitief verblijf in België en die in het Vlaamse of Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wonen. Vreemdelingen die in Vlaanderen of Brussel verblijven met een tijdelijk doel, bv. bepaalde arbeidsmigranten en diplomaten, en asielzoekers van wie de asielaanvraag minder dan vier maanden daarvoor is ingediend, zijn uitgesloten van inburgering.

Naast personen van achttien jaar en ouder behoren ook minderjarige anderstalige nieuwkomers tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Het gaat om dezelfde doelgroep van kinderen en jongeren die in aanmerking komen voor het onthaalonderwijs.

Verplichte inburgeraars en rechthebbende inburgeraars

Iedereen die tot de doelgroep van inburgering behoort, heeft het recht op een inburgeringstraject.

Verplichte inburgeraars zijn bovendien verplicht om dat traject te volgen.

De volgende inburgeraars hebben een inburgeringsplicht:

- inburgeraars die recent in ons land gevestigd zijn. Ze worden vaak aangeduid als 'nieuwkomers'. Meer bepaald gaat het om:
 - inburgeraars die voor het eerst een verblijf van meer dan drie maanden hebben;
 - asielzoekers die meer dan vier maanden geleden hun asielaanvraag hebben ingediend. Zij zijn alleen verplicht om maatschappelijke oriëntatie te volgen;
- inburgeraars met de Belgische nationaliteit die hoogstens een jaar in België gevestigd zijn;
- inburgeraars die bedienaar van een erkende erediens zijn in een door de Vlaamse overheid erkende en gesubsidieerde plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap.

De volgende verplichte inburgeraars zijn vrijgesteld van de plicht tot inburgering:

- burgers van een lidstaat van de Europese Unie, de Europees Economische Ruimte en Zwitserland en hun familieleden, de zogenaamde EU+-burgers. Die vrijstelling geldt niet voor familieleden van Belgen en inburgeraars met de Belgische nationaliteit die hierboven vermeld staan;
- inburgeraars die al een attest van inburgering hebben behaald;
- inburgeraars die door een ernstige ziekte of handicap niet in staat zijn een inburgeringstraject te volgen;
- inburgeraars die een getuigschrift of diploma hebben behaald in het Belgische of Nederlandse onderwijs;
- inburgeraars die een volledig schooljaar onthaalonderwijs gevolgd hebben;
- inburgeraars die 65 jaar of ouder zijn;
- arbeidsmigranten die een verblijfsstatuut hebben dat tijdelijk is, maar dat kan leiden tot een definitief verblijf.

Wie inburgeringsplichtig is, moet aan de volgende twee voorwaarden voldoen:

- zich bij het onthaalbureau aanmelden binnen een termijn van maximaal drie maanden vanaf het mo-

ment waarop zijn inburgeringsplicht is ontstaan;

- met regelmaat deelnemen aan het vormingsprogramma. Dat wil zeggen dat hij bij minstens 80% van elk onderdeel van het vormingsprogramma aanwezig moet zijn.

De inburgeringsplicht geldt niet voor inburgeraars in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Verplichte inburgeraars die hun plicht niet nakomen, en rechthebbende inburgeraars die hun inburgeringscontract niet naleven, kunnen een administratieve geldboete krijgen. Het systeem van administratieve geldboetes is niet van kracht in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Prioritaire doelgroepen van het inburgeringsbeleid

Het inburgeringsdecreet schuift enkele categorieën inburgeraars naar voren die bij voorrang recht hebben op het volgen van een inburgeringstraject. Binnen die groepen is geen hiërarchie aangebracht. Het is voor allen belangrijk dat ze zo snel mogelijk in een inburgeringstraject instappen.

Het gaat om de volgende groepen:

- verplichte inburgeraars;
- ouders of voogden van schoolgaande of leerplichtige kinderen;
- huurders en kandidaat-huurders van een sociale woning in Vlaanderen;

- oudkomers die een OCMW-uitkering ontvangen;
- oudkomers die een wacht- of werkloosheidsuitkering ontvangen;
- derdelanders die zich met een Europeaan komen vestigen.

Administratieve geldboetes

Bij de inwerkingtreding van het inburgeringsdecreet op 1 april 2004 werd de inburgeringsplicht ingevoerd. De vervolging van nieuwkomers die niet aan hun inburgeringsplicht voldoen, gebeurde aanvankelijk via een systeem van penale boetes. Dat systeem was niet doeltreffend. In het wijzigingsdecreet van 14 juli 2006 werd daarom de overstap gemaakt naar een systeem van administratieve geldboetes. Het systeem van administratieve geldboetes werd geoperationaliseerd door het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars (AGB-besluit). Dat besluit trad in werking op 1 maart 2009 en is enkel van toepassing op inburgeraars gedomicilieerd in het Vlaamse Gewest.

Het AGB-besluit bepaalt dat verplichte inburgeraars een inbreuk plegen wanneer ze:

- zich niet hebben aangemeld op het onthaalbureau binnen de drie maanden nadat de aangetekende wervingsbrief door het onthaalbureau werd verstuurd;
- niet meegewerkt hebben aan de intake of het trajectonderzoek;
- weigeren het inburgeringscontract te tekenen;
- voor minstens een onderdeel van het vormingsprogramma meer dan 50% afwezig zijn (= onrechtmatig vroegtijdig beëindigen);
- voor minstens een onderdeel van het vormingsprogramma minder dan 80% aanwezig zijn maar voor elk onderdeel minstens 50% aanwezig zijn (= onregelmatig deelnemen).

De verplichte inburgeraar blijft inburgeringsplichtig zolang hij niet aan zijn inburgeringsplicht heeft voldaan. Die bepaling geldt niet voor bedienaars van erkende erediensten, asielzoekers en minderjarige anderstalige nieuwkomers die 18 jaar worden op het ogenblik dat ze nog geen 12 opeenvolgende maanden voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan 3 maanden zijn ingeschreven. Ze hebben eenmalig de hoedanigheid van verplichte inburgeraar.

Rechthebbende inburgeraars plegen een inbreuk wanneer ze minstens voor één onderdeel van het vormingsprogramma meer dan 50% afwezig zijn. Rechthebbende inburgeraars kunnen na een inbreuk niet opnieuw verplicht worden om meer dan 50% aanwezig te zijn in de vormingsonderdelen.

Het onthaalbureau doet vaststelling van de inbreuk. Het onthaalbureau zal daarop de inburgeraar via een 'ingebrekestellingsbrief' aanmanen zich in regel te stellen. Als de inburgeraar zich niet in regel stelt, geeft het onthaalbureau een inbreukdossier van de betrokkene door aan de handhavingsambtenaar. Handhavingsambtenaren zijn ambtenaren van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur die inbreukdossiers onderzoeken en beslissen of er een administratieve geldboete wordt opgelegd.

Het onthaalbureau

Er zijn in totaal acht onthaalbureaus: één voor Antwerpen, Brussel, Gent en de vijf Vlaamse provincies. De onthaalbureaus organiseren het primaire inburgeringstraject en begeleiden de inburgeraars vanaf het moment waarop ze zich aanmelden tot het ogenblik waarop ze het attest van inburgering behalen. Voor de invulling van het inburgeringstraject werken ze samen met het Huis van het Nederlands en de VDAB.

De Kruispuntbank Inburgering

De Kruispuntbank Inburgering maakt het voor de onthaalbureaus mogelijk om de begeleiding van in-

burgeraars elektronisch te registreren en geeft aan de huizen van het Nederlands (HvN) de mogelijkheid om alle cursisten NT2 op te volgen. De KBI communiceert met de databanken van partners die bij het primaire inburgeringstraject betrokken zijn, zoals de HvN, de handhavingsambtenaren, de VDAB en de sociale huisvestingsmaatschappijen (VMSW).

Het informeren en doorverwijzen van inburgeraars naar het onthaalbureau

Nieuwkomers

De gemeente in het Vlaamse Gewest heeft als taak nieuwkomers te informeren over het inburgeringsbeleid en hen door te verwijzen naar het onthaalbureau. Ze moet nieuwkomers inlichten over hun recht op inburgering, hun plicht tot inburgering en de sancties die opgelegd worden als ze niet aan hun inburgeringsplicht voldoen.

Sinds het besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 betreffende het opleggen van een administratieve geldboete aan rechthebbende en verplichte inburgeraars in werking is getreden, is de informatie- en doorverwijzingstaak voor een deel overgelaten aan het onthaalbureau.

Naast de informatie die de inburgeraar van de gemeente krijgt, verstuurt het onthaalbureau ook een (aangetekende) brief over zijn inburgeringsrecht of -plicht. Het onthaalbureau maakt daarvoor gebruik van adressenlijsten op basis van gegevens uit het Rijksregister die in de Kruispuntbank Inburgering worden geïmporteerd.

Nieuwkomers in Brussel worden niet geselecteerd uit het Rijksregister. Het onthaalbureau doet zelf aan werving en werkt samen met verschillende organisaties die nieuwkomers doorverwijzen naar het onthaalbureau.

Bedienaars van erediensten

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft een informatie- en doorverwijzingstaak ten aanzien van bedienaars van erediensten die een levensbeschouwelijke functie uitoefenen in een plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap die door de Vlaamse overheid erkend is. Het agentschap informeert hen met een

aangetekende brief over hun plicht tot inburgering en roept hen op zich tijdig op het onthaalbureau aan te melden.

Inburgeraars met een OCMW-inkomen

Inburgeraars (nieuwkomers en oudkomers) die inkomsten verwerven via maatschappelijke dienstverlening of leefloon, hebben bij prioriteit recht op inburgering. In dat kader kan elk onthaalbureau in het Vlaamse Gewest een protocol met de OCMW's in zijn werkingsgebied sluiten. Het protocol bepaalt in welke gevallen inburgeraars die inkomsten verwerven via maatschappelijke dienstverlening of leefloon, een inburgeringstraject moeten volgen. Het volgen van een inburgeringstraject wordt dan gezien als (onderdeel) van de invulling van de werkbereidheidsvoorwaarde. In de praktijk kunnen OCMW's daarmee rechthebbende inburgeraars verplichten om een inburgeringstraject te volgen.

Inwerkingsklanten

Oudkomers die inkomsten verwerven via een werkloosheidsuitkering of wachtuitkering, behoren eveneens tot de prioritaire doelgroepen van het inburgeringsbeleid. Om hun kansen op een succesvol traject naar werk te verhogen, kan de VDAB die inwerkingsklanten naar het onthaalbureau doorverwijzen voor het volgen van een primair inburgeringstraject.

De cijfers

Dit jaarrapport stelt de cijfers voor van het jaar 2010. Vaak wordt ook de vergelijking gemaakt met de voorgaande jaren. De cijfers zijn gegenereerd via de Kruispuntbank Inburgering. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft de voorbije jaren, samen met de onthaalbureaus en de andere actoren die gegevens in de Kruispuntbank Inburgering registreren en consulteren, gewerkt aan een betere registratie. Consistentie in de cijfers is immers nodig om het beleid te monitoren, te ondersteunen en bij te sturen. De kwaliteit van de cijfers is op dit moment zeker nog niet perfect: er blijken nog altijd tegenstrijdigheden, onnauwkeurigheden en niet ingevulde data te zijn. Het verbeteren van de data gaat dus verder.

Het rapport volgt de chronologie van een inburgeringstraject. We bespreken eerst de instroom (1), dat wil zeggen de kenmerken van de personen die maandelijks geselecteerd worden uit het Rijksregister als (vermoedelijke) doelgroep van inburgering. Inburgeraars worden aangeschreven en gestimuleerd om zich aan te melden (2) op een onthaalbureau. Na een intakeprocedure en screening ondertekent de meerderheid van die personen een inburgeringscontract (3). Als zij het hele traject doorlopen, krijgen de inburgeraars op het einde een inburgeringsattest (4). Sinds 1 maart 2009 is ook een nieuwe sanctioneringsprocedure van toepassing, waarbij de inburgeraars, die hun verplichtingen of inburgeringscontract niet nakomen een administratieve geldboete kunnen krijgen (5).

We bekijken het profiel van de inburgeraar in die verschillende fasen. Ook de uitval wordt in kaart ge-

bracht. Waar dat relevant is, wordt een onderscheid gemaakt tussen de acht onthaalbureaus en worden er meerdere jaren in kaart gebracht.

Instroom in het Vlaamse Gewest

Sterke stijging

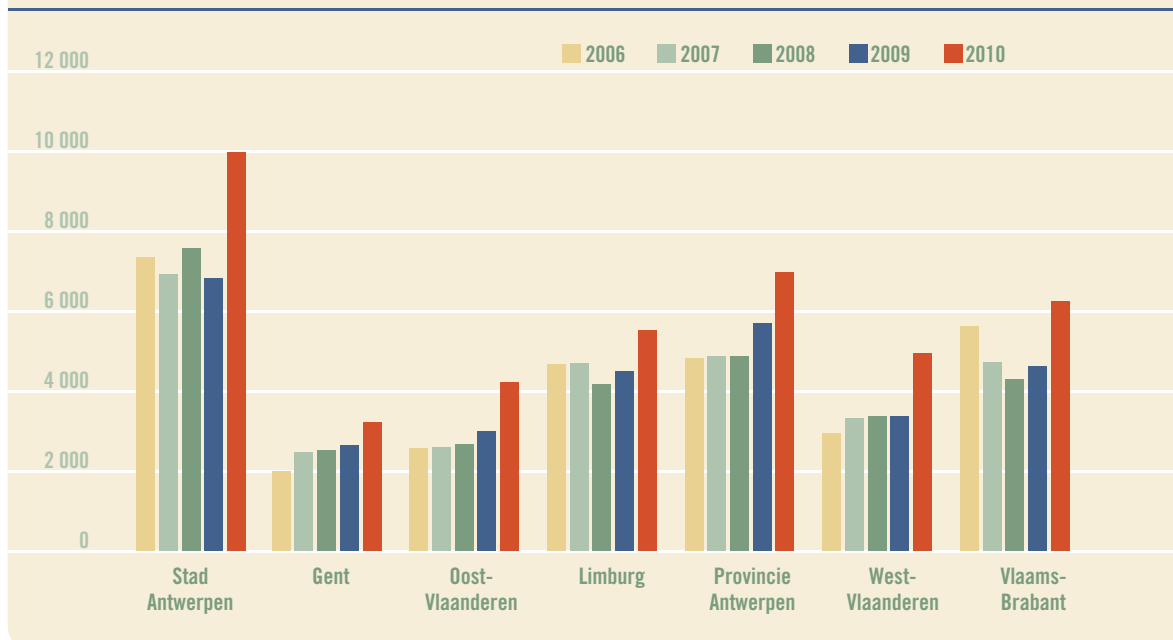
Tot en met 2009 schommelde de instroom van nieuwkomers rond de 30.000 personen. In 2010 werden er echter 41.090 nieuwkomers uit het Rijksregister geselecteerd als doelgroep van inburgering. Dat is een stijging van 34% ten opzichte van de instroom van 2009.

Deze sterke stijging is voornamelijk te wijten aan een verbeterde selectie van de doelgroep uit het Rijksregister. Sinds juni 2010 worden er nieuwe criteria toegepast om de maandelijks instroom van nieuwkomers te detecteren. Met de nieuwe selectie wordt een overstap gemaakt van een selectie op basis van verblijfskaarten naar een selectie op basis van de reden van verblijf. De reden van verblijf geeft aan welk verblijfsstatuut iemand heeft waardoor gemakkelijker kan afgeleid worden of iemand doelgroep van inburgering is en of iemand inburgeringsplichtig is. Met de selectie op basis van verblijfskaarten was dat moeilijk. Er werd wel een interpretatie gemaakt van welk verblijfsstatuut iemand had. Maar omdat verschillende verblijfskaarten aan mensen met verschillende verblijfsstatuten werden uitgereikt, zorgde dat voor een grote foutenmarge. Deze nieuwe manier van selecteren heeft in juni 2010 voor een zeer hoge instroom gezorgd. Aangezien de nieuwe selectiecriteria toen voor het eerst werden toegepast, werden er nieuwkomers geselecteerd die daarvoor nog nooit waren geselecteerd.

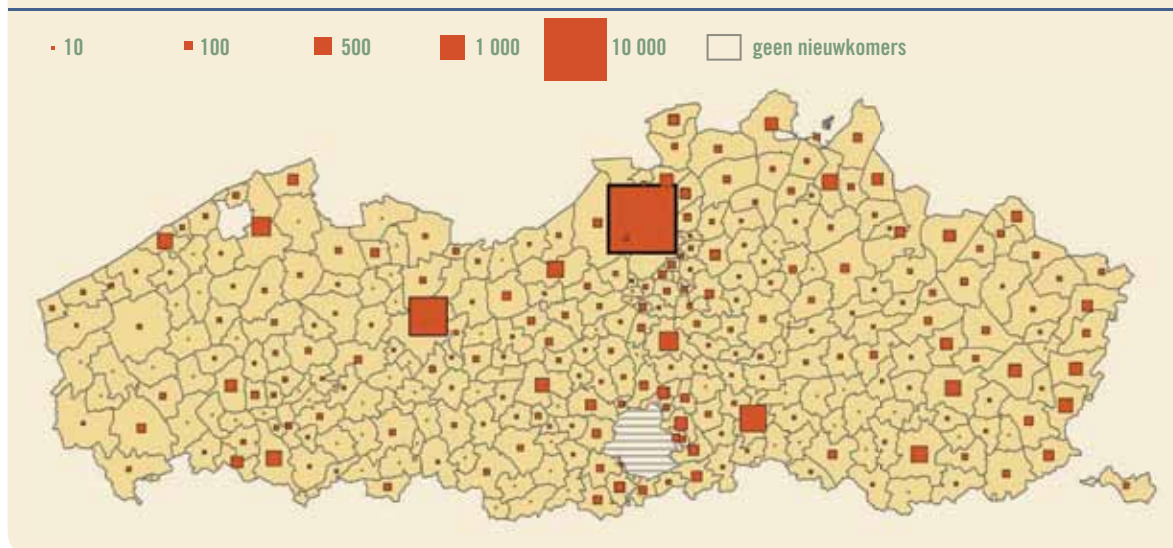
TABEL 1: INSTROOM MEERDERJARIGE INBURGERAARS IN HET VLAAMSE GEWEST IN 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Antwerpen	7 340	6 937	7 500	6 817	9 958
Gent	2 047	2 519	2 576	2 680	3 208
Oost-Vlaanderen	2 570	2 605	2 694	2 984	4 209
Limburg	4 700	4 739	4 151	4 475	5 510
Provincie Antwerpen	4 855	4 898	4 885	5 717	7 011
West-Vlaanderen	2 944	3 344	3 398	3 376	4 948
Vlaams-Brabant	5 612	4 739	4 337	4 653	6 246
Totaal	30 068	29 781	29 541	30 702	41 090

FIGUUR 1: INSTROOM MEERDERJARIGE INBURGERAARS IN HET VLAAMSE GEWEST IN 2006-2010

FIGUUR 2 : INSTROOM MEERDERJARIGE NIEUWKOMERS IN 2010

Instroom in het Vlaamse Gewest naar regio en geslacht

De instroom verschilt van regio tot regio. De stad Antwerpen heeft de grootste instroom, namelijk 24% van de totale instroom in Vlaanderen in 2010. Daarna volgt de provincie Antwerpen (buiten de stad Antwerpen), waar het aandeel 17% in de instroom is.

Daarna volgen Vlaams-Brabant en Limburg met respectievelijk 15% en 13%. West-Vlaanderen heeft een aandeel van 12% terwijl Oost-Vlaanderen en Gent een instroom hebben van 10 en 8%.

Wanneer we de instroom per regio vergelijken met 2009 merken we dat het aandeel in de totale instroom in Gent, Limburg en de provincie Antwerpen (buiten

de stad Antwerpen) ongeveer met 1% is gedaald. Het aandeel van stad Antwerpen is het sterkst gestegen, van 22% in 2009 naar 24% in 2010. In West- en Oost-

Vlaanderen is het aandeel eveneens gestegen, met 1 en 0,5%. Het aandeel van Vlaams-Brabant is hetzelfde gebleven.

TABEL 2: INSTROOM VAN NIEUWKOMERS IN HET VLAAMSE GEWEST NAAR REGIO EN GESLACHT IN 2010

	vrouw	%	man	%	totaal	%
Stad Antwerpen	5 083	51,0%	4 875	49,0%	9 958	24,2%
Gent	1 493	46,5%	1 715	53,5%	3 208	7,8%
Oost-Vlaanderen	1 994	47,4%	2 215	52,6%	4 209	10,2%
Limburg	2 515	45,6%	2 995	54,4%	5 510	13,4%
Provincie Antwerpen	3 325	47,4%	3 686	52,6%	7 011	17,1%
West-Vlaanderen	2 193	44,3%	2 755	55,7%	4 948	12,0%
Vlaams-Brabant	3 073	49,2%	3 173	50,8%	6 246	15,2%
Totaal	19 676	47,9%	21 414	52,1%	41 090	100%

In 2009 was de verdeling mannen-vrouwen bij de instroom bijna gelijk (ongeveer 50 %), terwijl in 2010 het aandeel van de vrouwen in de instroom licht gedaald is (48%) en de instroom van de mannen gestegen is (52%).

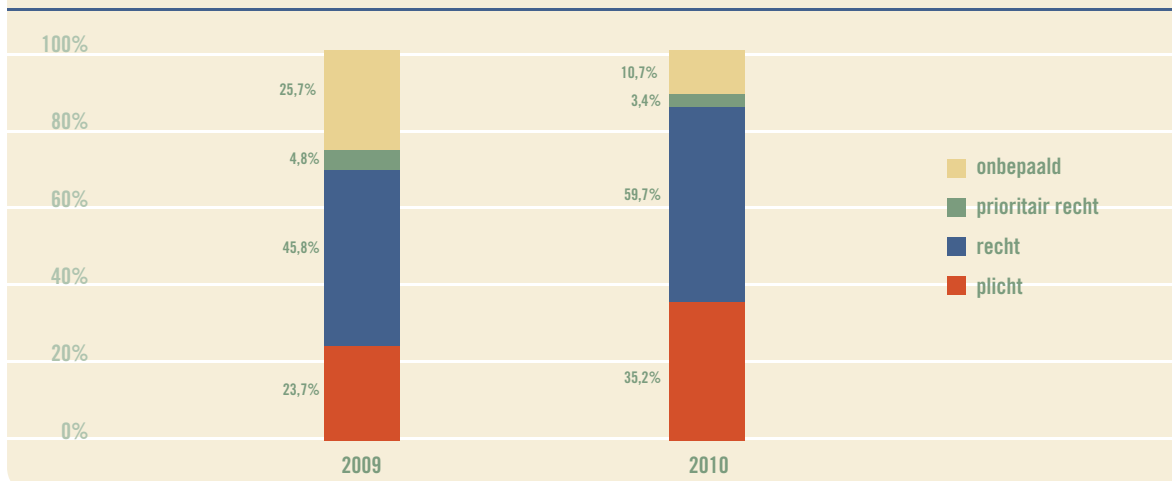
Instroom in het Vlaamse Gewest naar doelgroep

Van alle personen die in 2010 gedetecteerd werden als nieuwkomer in het Vlaamse gewest was 35% zo goed als zeker verplichte inburgeraar. 54% was zeker rechthebbend, waarvan 3% prioritair rechthebbend was. Van ongeveer 11% kon op basis van de gegevens

in het Rijksregister niet opgemaakt worden of ze tot de doelgroep van inburgering behoren.

Wanneer we deze verdeling vergelijken met de verdeling recht/plicht/onduidelijk in de instroom van 2009 merken we dat het aandeel van de groep 'onduidelijk' sterk gedaald is. In 2009 was het aandeel van de 'onduidelijke' doelgroep in de instroom nog ongeveer 26%. Dat is in 2010 gezakt tot 11%. Dat is te verklaren doordat de nieuwe selectie op basis van de reden van verblijf de 'ruis' weet te beperken tot een deel van de arbeidsmigranten. We weten van die groep niet of ze recht hebben op inburgering maar wel dat ze in geen geval inburgeringsplichtig zijn (cf. supra).

FIGUUR 3: VERDELING (%) DOELGROEP IN DE INSTROOM VAN INBURGERAARS IN 2009 EN 2010

Het deel van de nieuwkomers dat tot de groep van verplichte inburgeraars behoort, is in sommige regio's opmerkelijk hoger dan in andere. In Oost- en West-Vlaanderen behoorde 44 en 46% van de inburgeraars tot de verplichte doelgroep, terwijl het aandeel van de verplichte inburgeraars in de instroom van de andere regio's 32 à 35% was. In Gent was het aandeel van de verplichte inburgeraars het kleinst. Daar behoorde 27% tot de verplichte doelgroep.

De grootste groep inburgeraars bij de instroom vormen de niet-prioritair rechthebbenden. Zoals verder zal blijken, wordt die groep echter het minst bereikt.

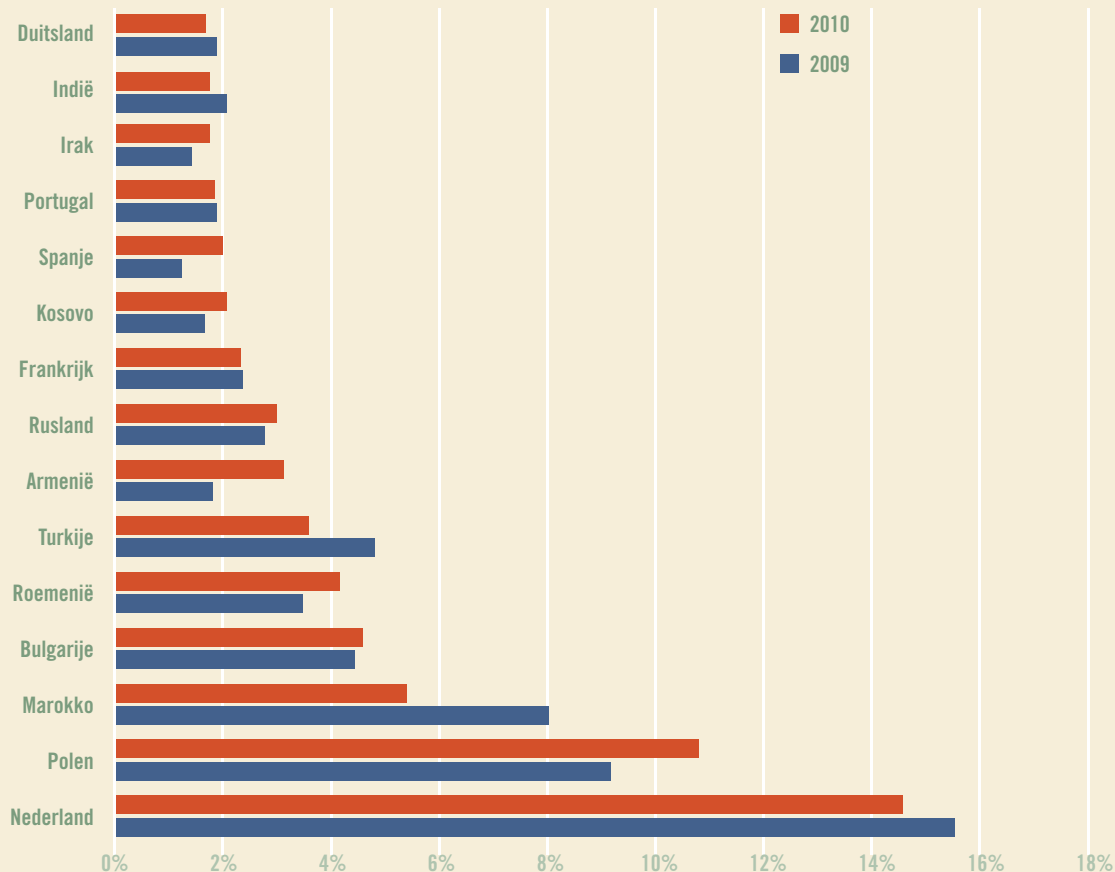
Instroom in het Vlaamse Gewest naar nationaliteit

Uit welke landen komen de nieuwkomers? De grootste groep nieuwkomers zijn Nederlanders, namelijk

ongeveer 6.000 in 2010. Op de tweede plaats komen de Polen met ongeveer 4.400 nieuwkomers. Daarna volgen de Marokkanen met ongeveer 2.200 nieuwkomers en de Bulgaren met 1.900 nieuwkomers. Na Bulgarije zijn de meest voorkomende herkomstlanden in volgorde: Roemenië, Turkije, Armenië, Rusland, Frankrijk en Kosovo.

Als we de situatie van 2010 vergelijken met die van 2009, zien we dat de instroom uit Nederland, Polen en Marokko het grootst blijft. Uit figuur 4 blijkt wel dat de instroom van inburgeraars uit Oost-Europa gestegen is tegenover 2009. Hoewel de Marokkanen nog altijd de derde grootste instroomgroep vormen, is het aantal Marokkaanse nieuwkomers ten opzichte van 2009 wel gezakt met ongeveer 10%. De instroom van Turken is heel licht gedaald ten opzichte van 2009 maar ze zakken wel van de vierde naar de zesde plaats.

FIGUUR 4: AANDEEL (%) VAN DE 15 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN, INGESTROOMD IN 2010 IN HET VLAAMS GEWEST

Net als in 2009 blijft de instroom verschillen van regio tot regio. Terwijl in de provincie Antwerpen (buiten de stad Antwerpen) en Limburg de Nederlanders de voornaamste groep vormen (25 en 31%), zijn dat in de provincies Oost-Vlaanderen (12%), West-Vlaanderen (11%), Vlaams-Brabant (9%) en in de stad Antwerpen (17%) de Polen. Zoals in 2009 vormen de Bulgaren in Gent de grootste instroomgroep (28%).

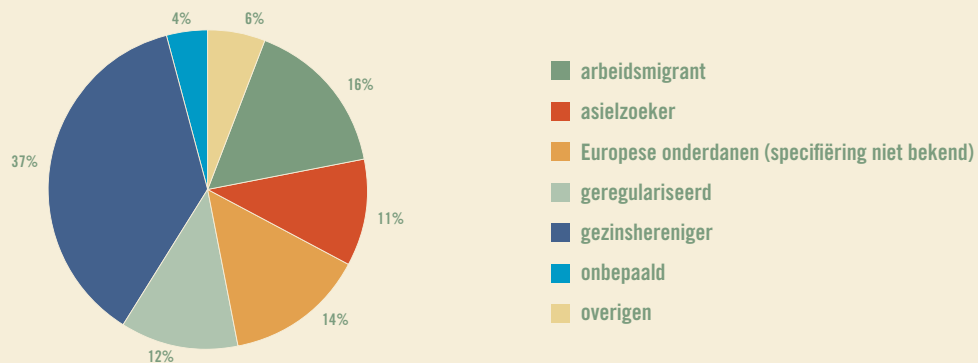
We kunnen de nieuwkomers indelen in EU+ of derdelander. EU+ zijn onderdanen van de Europese Economische Ruimte (EER) en Zwitserland. De EER omvat de landen van de Europese Unie, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. EU+-burgers zijn steeds vrijgesteld van de inburgeringsplicht, derdelanders zijn doorgaans verplicht om een inburgeringstraject te volgen. Derdelanders zijn onderdanen van andere landen dan die van de EU+. In 2010 was 51% van de nieuw-

komers EU+. In 2009 was dat 48%. Het aandeel EU+ is dus licht gestegen en het aantal derdelanders licht gedaald.

Instroom in het Vlaamse Gewest naar verblijfsstatuut

Als we naar het verblijfsstatuut van de nieuwkomers uit 2010 kijken, stellen we vast dat een groot deel (37%) gezinshereniger is. Het gaat zowel om gezinsherenigers met EU+-onderdanen, met Belgen als met derdelanders. In 2010 waren er 4.627 asielzoekers, of 11% van de instroom. Het aantal geregulariseerden lag in 2010 op 5.082 (12% van de instroom in 2010). 16% was arbeidsmigrant en 14% was Europees onderdaan die een aanvraag tot verklaring van inschrijving had ingediend.

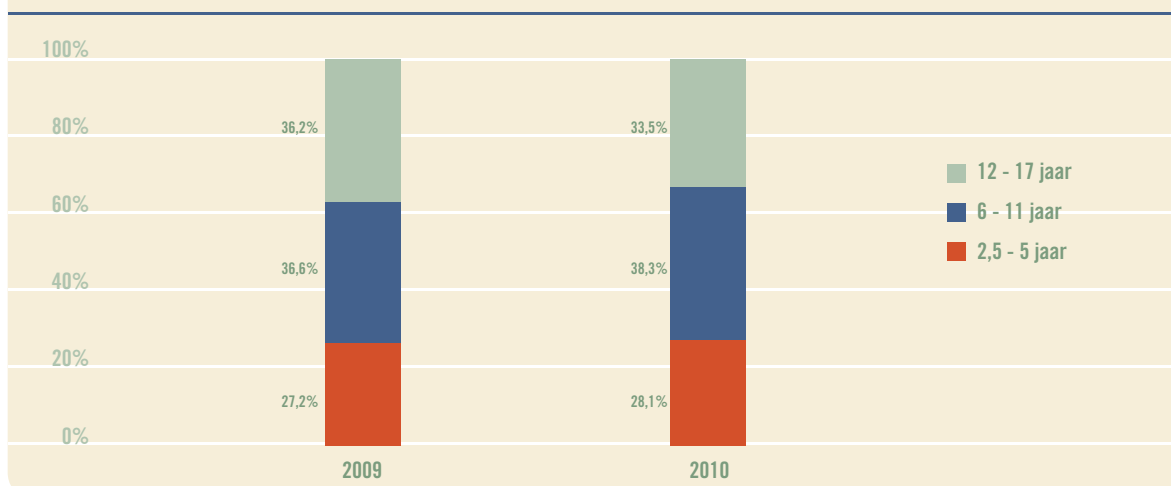
FIGUUR 5 : INSTROOM MEERDERJARIGE INBURGERAARS 2010 NAAR VERBLIJFSSTATUUT

We kunnen de cijfers van 2010 niet vergelijken met die van 2009. Door de nieuwe selectie op basis van de reden van verblijf kan het verblijfsstatuut correct geselecteerd worden (cf. supra). Tegelijk heeft dat aangetoond dat de oude selectie op basis van verblijfskaarten een te grote foutenmarge had om die gegevens correct in te schatten en te vergelijken met de nieuwe cijfers.

In 2010 werden er 9.464 minderjarige nieuwkomers tussen 2,5 en 18 jaar geselecteerd als doelgroep van inburgering. In 2009 stroomden er 7.988 minderjarigen in.

FIGUUR 6: INSTROOM MINDERJARIGE NIEUWKOMERS PER LEEFTIJDSCATEGORIE IN 2009 EN 2010

Van de minderjarigen in 2010 was 28% kleuter, 38% op lagereschoolleeftijd en 34% op secundaireschoolleeftijd. Wanneer we vergelijken met 2009 stellen we vast dat het aandeel van de minderjarigen tussen 12 en 18 jaar gedaald is, tegenover een stijging in de groep van de -12-jarigen.

Aanmeldingen

Sterke stijging

De inburgeraars die via het Rijksregister worden geselecteerd, worden door het onthaalbureau voornamelijk per brief uitgenodigd om een inburgeringstraject te volgen. Verplichte inburgeraars ontvangen een aangetekende brief. Omdat er geen Rijksregistergegevens voor Brussel worden aangemaakt, voert het onthaalbureau in Brussel voornamelijk andere communicatieacties uit om inburgeraars aan te moedigen om een inburgeringstraject te volgen.

Naast de inburgeraars-nieuwkomers (die via het Rijksregister geselecteerd worden) zijn er ook 'oudkomers' (inburgeraars die al langer in Vlaanderen of Brussel verblijven) die zich op een onthaalbureau aanmelden. Hoewel oudkomers rechthebbende inburgeraars

zijn, kunnen ze, als ze doorverwezen worden door de VDAB of het OCMW, vanuit die instanties verplicht worden inburgering te volgen (zie deel I).

In 2010 hebben 23.391 personen zich voor het eerst aangemeld bij een onthaalbureau. Het totaal aantal aanmeldingen ligt hoger omdat een aantal inburgeraars verhuizen en zich dan opnieuw aanmelden in een ander onthaalbureau of hun traject stopzetten en daarna de draad weer oppikken, al dan niet na een sanctie.

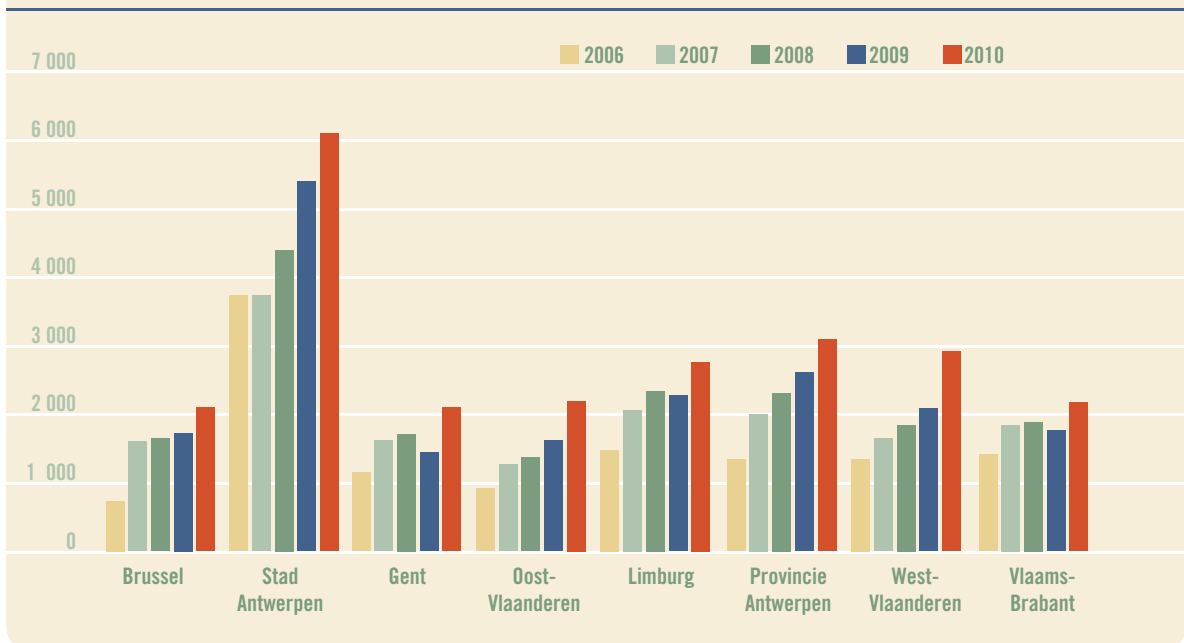
26% van de aanmeldingen gebeurde in 2010 bij het onthaalbureau Inburgering Antwerpen. Inburgering Provincie Antwerpen had een aandeel van 13%. Inburgering Limburg en Inburgering West-Vlaanderen hadden elk 12% van alle aanmeldingen. Inburgering Gent, Inburgering Oost-Vlaanderen, Inburgering Vlaams-Brabant en bon - Inburgering Brussel hadden het kleinste aantal aanmeldingen, namelijk 9%.

Het aantal eerste aanmeldingen is de voorbije jaren gestegen van iets meer dan 12.000 in 2006, naar bijna 16.500 in 2007, 18.157 in 2008 en 18.927 in 2009. Het aantal aanmeldingen is tussen 2009 en 2010 met 24% gestegen.

TABEL 3: AANMELDINGEN MEERDERJARIGE INBURGERAARS IN HET VLAAMSE GEWEST IN 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Brussel	735	1576	1644	1720	2102
Stad Antwerpen	3732	4419	5084	5402	6091
Gent	1146	1621	1709	1444	2088
Oost-Vlaanderen	935	1262	1381	1613	2205
Limburg	1488	2073	2318	2276	2735
Provincie Antwerpen	1338	2013	2300	2601	3086
West-Vlaanderen	1345	1649	1849	2088	2920
Vlaams-Brabant	1433	1856	1872	1783	2164
Totaal	12152	16469	18157	18927	23391

FIGUUR 7: AANMELDINGEN MEERDERJARIGE INBURGERAARS IN HET VLAAMSE GEWEST EN BRUSSEL IN 2006-2010

Het aantal aanmeldingen is sinds 2009 in elk onthaalbureau gestegen, maar de sterkste stijging was er bij het onthaalbureau Inburgering Oost-Vlaanderen (37%), Inburgering West-Vlaanderen (40%) en Inburgering Gent (45%). Bij Inburgering Antwerpen steeg het aantal aanmelding het minst (13%).

Bereik in het Vlaamse Gewest: aanmelding ten opzichte van instroom

Alleen voor de nieuwkomers in het Vlaamse Gewest kunnen we het bereik nagaan. Hebben de personen

die geselecteerd werden in het Rijksregister en normaal gezien een brief ontvangen hebben, zich inderdaad aangemeld?

Uit Figuur 8 blijkt dat, zoals verwacht, de groep van verplichte inburgeraars het best bereikt wordt: 87% van de verplichte inburgeraars die in 2010 instroomden hebben zich aangemeld.

Van de prioritair rechthebbenden werd 64% bereikt en van de groep waarvan niet duidelijk is of ze tot de doelgroep behoren, werd 57% bereikt.

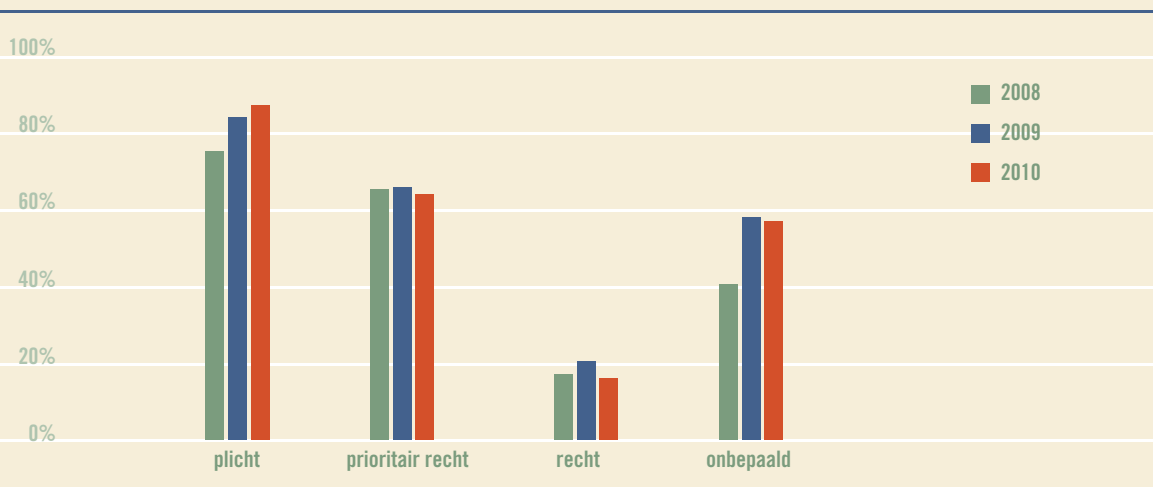
De niet-prioritair rechthebbenden werden het minst

bereikt (16%). Ze vormden echter 51% van de volledige instroom.

De overgang naar werving door het onthaalbureau met behulp van (aangetekende) brieven en de invoering van de administratieve geldboete sinds 1 maart

2009 lijken een positieve invloed op het bereik te hebben. Dat is vooral zo voor de verplichte doelgroep. De uitval bij verplichte inburgeraars is sinds 2009 met ongeveer 9% gedaald. De uitval bij de rechthebbenden is sinds 2010 daarentegen wel licht gestegen.

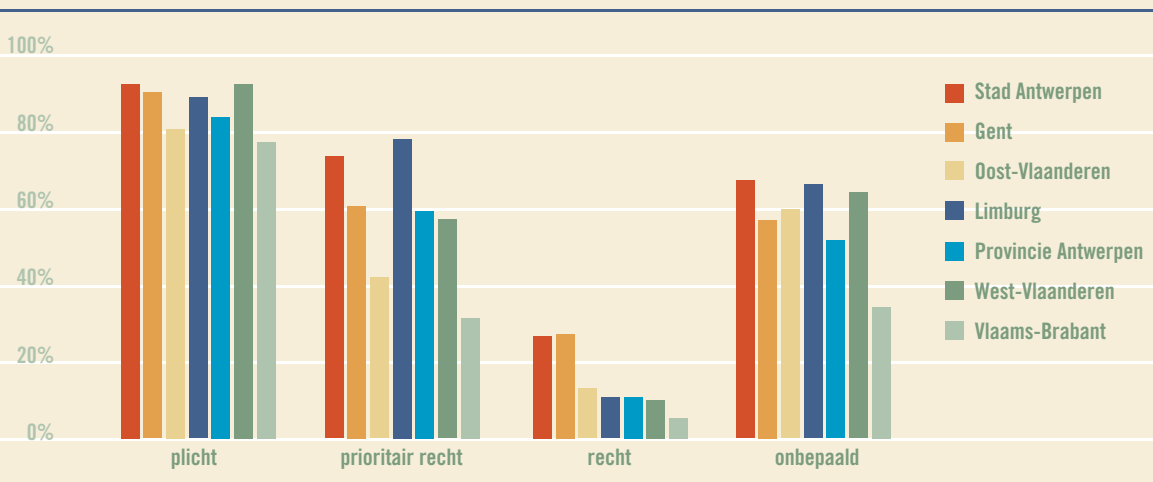
FIGUUR 8: % VAN INBURGERAARS INGESTROOMD IN JAAR X EN DIE ZICH HEBBEN AANGEMELD

We merken wel een verschil in bereik van de doelgroepen per werkingsgebied. Het bereik van de verplichte inburgeraars is het hoogst bij Inburgering Antwerpen en Inburgering West-Vlaanderen (93%) en het laagst bij Inburgering Vlaams-Brabant (78%). De rechthebbende inburgeraars worden het meest be-

reikt in de stedelijke werkingsgebieden Gent en stad Antwerpen (28 en 27%), terwijl het aanmeldingspercentage van rechthebbenden in provinciale context 11 à 13% is. Het onthaalbureau Inburgering Vlaams-Brabant bereikt 6% van de rechthebbenden in zijn werkingsgebied.

FIGUUR 9: % VAN DE INBURGERAARS INGESTROOMD IN 2010 EN DIE ZICH HEBBEN AANGEMELD PER ONTHAALBUREAU

We gaan na welke nationaliteit de personen hebben die niet bereikt worden. In 2010 werd 22% van de derdelanders niet bereikt, tegenover 27% in 2009. We merken dus dat er een beter bereik is van derdelanders in 2010 tegenover 2009. Daarnaast werd 84% van de EU+-onderdanen niet bereikt, terwijl dit in 2009 maar 81% was. EU+-onderdanen die in 2010 instroomden hebben zich dus minder vaak aangemeld dan de EU+-onderdanen die in 2009 instroomden.

In onderstaande tabel hebben we de nationaliteiten die in 2010 het minst bereikt werden in kaart gebracht. In de groep derdelanders zien we dat het

bereik van inburgeraars uit de VSA, India en China lager is dan bij de andere nationaliteiten in de groep derdelanders. Vaak gaat het hier om arbeidsmigranten die ofwel rechthebbend zijn of niet tot de doelgroep van inburgering behoren. In de groep van EU+-onderdanen zien we dat de Oost-Europeanen zich vaker wel aanmelden op het onthaalbureau dan West-Europeanen.

In vergelijking met 2009 is het bereik bij de meeste derdelanders gestegen en bij de meeste Europeanen gedaald.

TABEL 3: AANMELDINGEN MEERDERJARIGE INBURGERAARS IN HET VLAAMSE GEWEST IN 2006-2010

NATIONALITEIT	2010		2009	
	AANTAL NIET BEREIKT	% NIET BEREIKT	AANTAL NIET BEREIKT	% NIET BEREIKT
DERDELANDERS				
Verenigde Staten van Amerika	245	71,6%	203	61,1%
India	435	58,9%	389	62,2%
China	125	33,7%	127	31,7%
Congo (Dem. Rep.)	153	28,5%	91	37,1%
Servië	161	27,6%	83	34,2%
Turkije	374	24,2%	309	22,1%
Kosovo	206	22,9%	122	29,3%
Marokko	435	18,9%	489	20,3%
Irak	120	17,8%	79	19,5%
Rusland	182	14,0%	165	23,6%
Armenië	170	12,8%	97	20,4%
EU+				
Ierland	103	97,2%	52	88,1%
Nederland	5 903	95,5%	4 220	93,1%
Frankrijk	888	91,6%	603	88,9%
Griekenland	137	90,1%	55	84,6%
Verenigd Koninkrijk	571	89,9%	319	84,8%
Duitsland	617	88,4%	471	85,6%
Italië	481	84,7%	240	78,2%
Roemenië	1 430	84,7%	766	75,2%
Tsjechië	165	83,8%	74	84,1%
Portugal	634	80,1%	408	78,3%
Polen	3 678	79,6%	1 956	76,3%
Hongarije	318	77,9%	146	86,4%
Bulgarije	1 395	70,8%	819	65,2%
Spanje	560	69,9%	199	52,8%
Slowakije	306	63,8%	163	78,4%

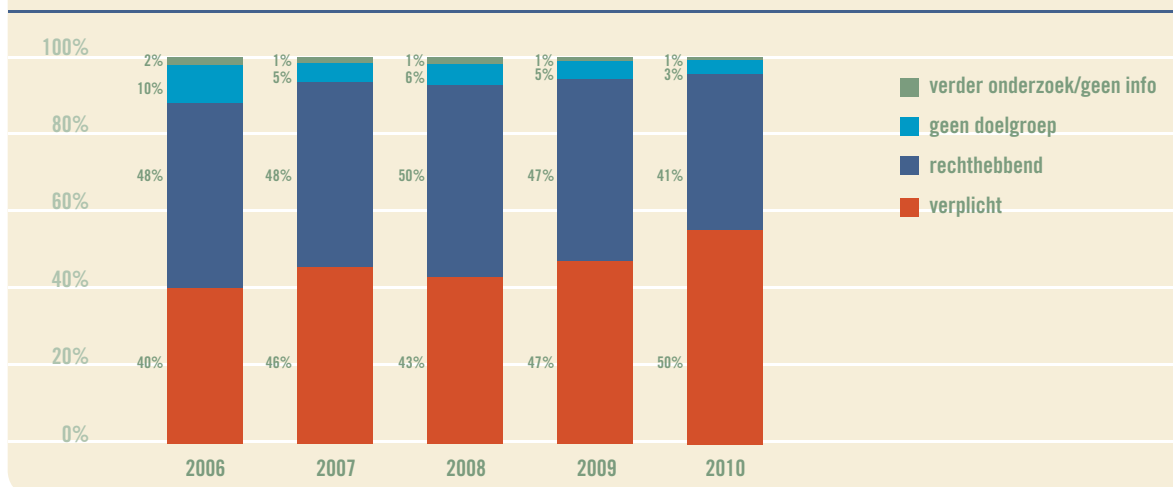
* Alleen de nationaliteiten met minstens 100 niet bereikte personen zijn in deze tabel opgenomen.

Aanmeldingen naar doelgroep

Van de 23.391 aangemelde personen bleken er 802 (3%) na doelgroepdetectie op het onthaalbureau geen doelgroep van inburgering te zijn. Meestal gaat het daarbij om personen die op dat moment nog geen

verblijfsvergunning hebben die permanent kan worden. Een aantal van hen wordt daarna wel doelgroep van inburgering en wordt op dat moment opnieuw gecontacteerd. Van de overige 22.589 personen was 55% verplicht inburgeraar en 41% rechthebbend.

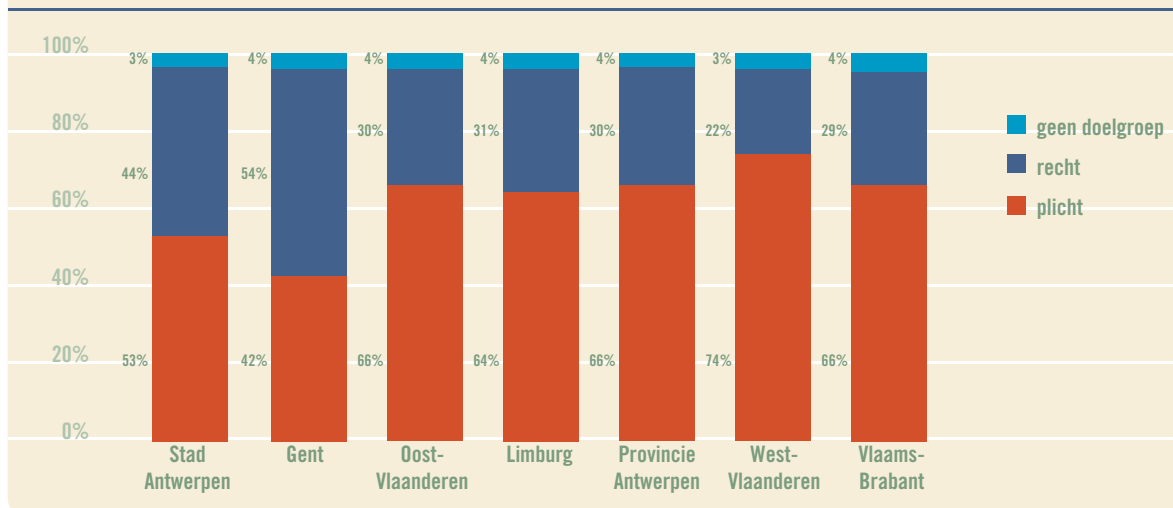
FIGUUR 10: AANDEEL RECHTHEBBEND/VERPLICHT BIJ AANMELDING IN 2006-2010

Tussen 2006 en 2009 is er weinig schommeling in het aandeel verplichte en rechthebbende inburgeraars, maar in 2010 veranderde dat en daalde het aandeel rechthebbenden en steeg het aandeel verplichte inburgeraars. Dat heeft te maken met de wijziging

van de selectie van inburgeraars in het Rijksregister waardoor de groep van 'onbepaalden' veel kleiner is geworden en het aandeel van de verplichte inburgeraars in de instroom sterk is gestegen (cf. supra).

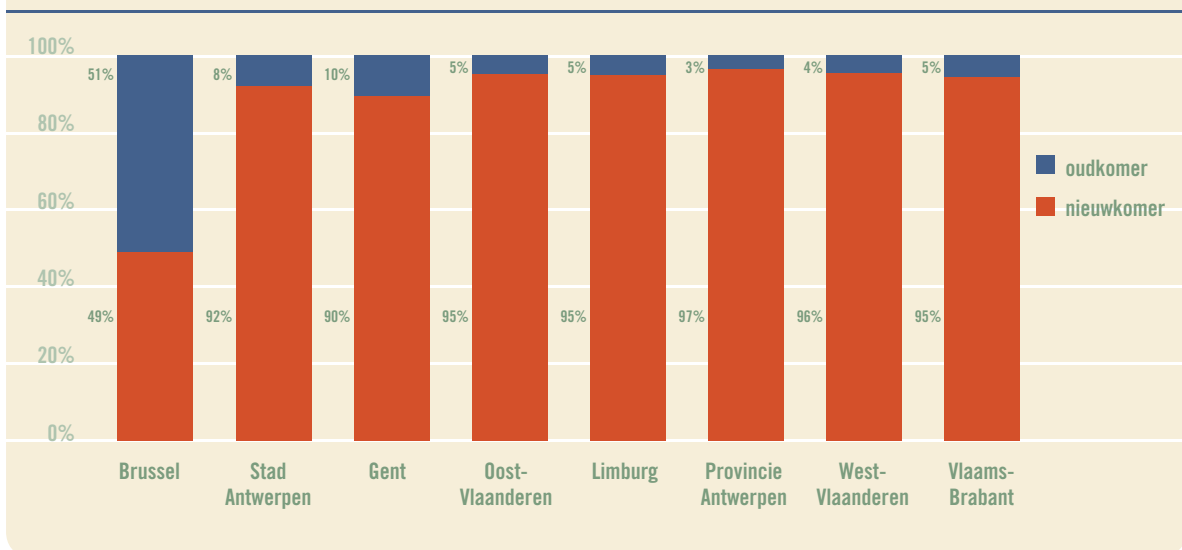
FIGUUR 11: DOELGROEP VAN DE AANGEMELDE INBURGERAARS IN HET VLAAMS GEWEST IN 2010

Er is een groot verschil in het aandeel verplichte inburgeraars per regio. Dat heeft voornamelijk met het profiel van de inburgeraars in de instroom te maken: bepaalde regio's hebben een grotere instroom van verplichte inburgeraars. Bij Inburgering West-Vlaanderen was het aandeel verplichte inburgeraars bij de eerste aanmelding 74%, bij Inburgering Oost-Vlaan-

deren, Inburgering Provincie Antwerpen en Inburgering Vlaams-Brabant was dat 66%. Bij Inburgering Limburg was het aandeel verplichte inburgeraars bij aanmelding 64%. Bij Inburgering Antwerpen en Inburgering Gent is het aandeel verplichte inburgeraars 53% en 42%.

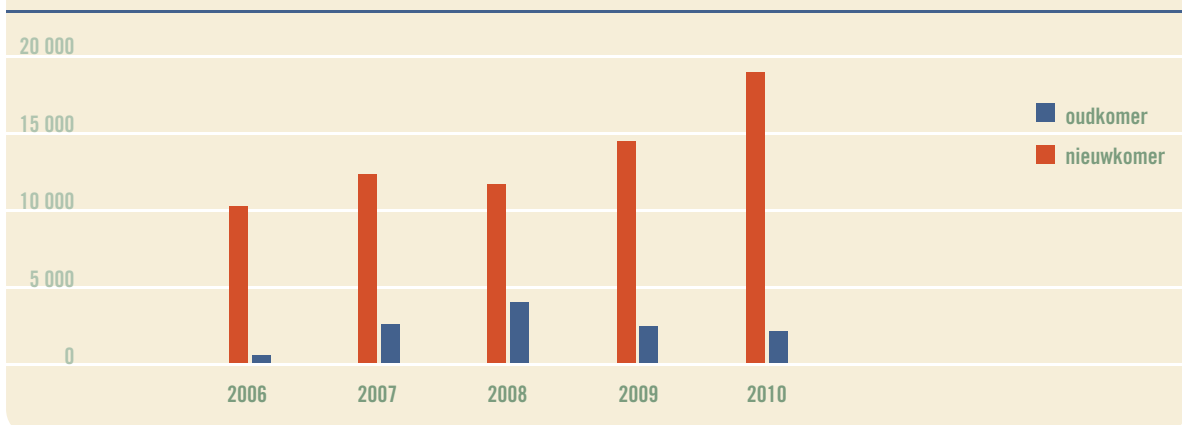
FIGUUR 12: AANDEEL (%) NIEUWKOMERS/OUDKOMERS BIJ DE AANGEMELDE INBURGERAARS IN 2010

Wat de verhouding tussen nieuwkomers en oudkomers betreft, valt op dat oudkomers in Vlaanderen maar een klein deel van het 'cliënteel' vormen. In

Brussel houden oudkomers en nieuwkomers elkaar in evenwicht.

FIGUUR 13: EVOLUTIE VAN HET AANTAL OUDKOMERS DIE ZICH HEBBEN AANGEMELD IN 2006-2010

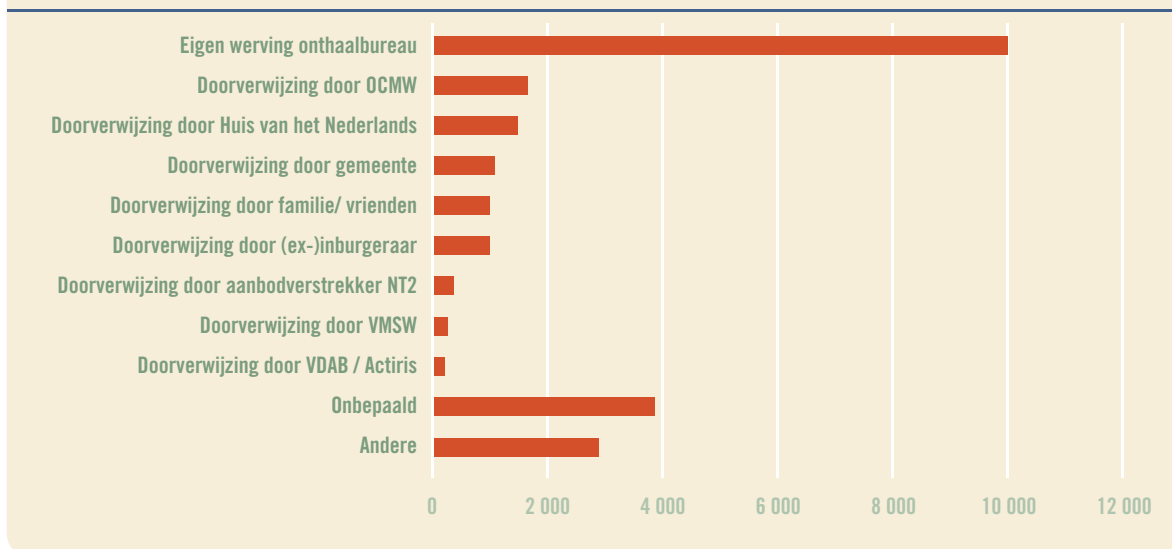
Het aantal oudkomers is sterk gestegen na 2006, maar na 2008 meldden er zich steeds minder oudkomers aan.

Doorverwijzing vanuit andere instanties

Over de doorverwijzing van inburgeraars zijn er afspraken gemaakt met andere actoren, zoals de VDAB en de OCMW's. Die instanties kunnen hun cliënten, ook rechthebbende inburgeraars, verplichten om een inburgeringstraject te volgen. Uit de cijfers blijkt dat

die doorverwijzingen nog zeer beperkt zijn. Ofwel wordt de doorverwijzing niet goed geregistreerd, ofwel zijn er effectief heel weinig doorverwijzingen. Het is de bedoeling dat de doorverwijzing via de Kruispuntbank Inburgering kan gebeuren, maar tot op heden is die elektronische uitwisseling nog niet met alle instanties geoperationaliseerd.

FIGUUR 14: AANTAL AANMELDINGEN IN 2010 NAAR REDEN VAN AANMELDING

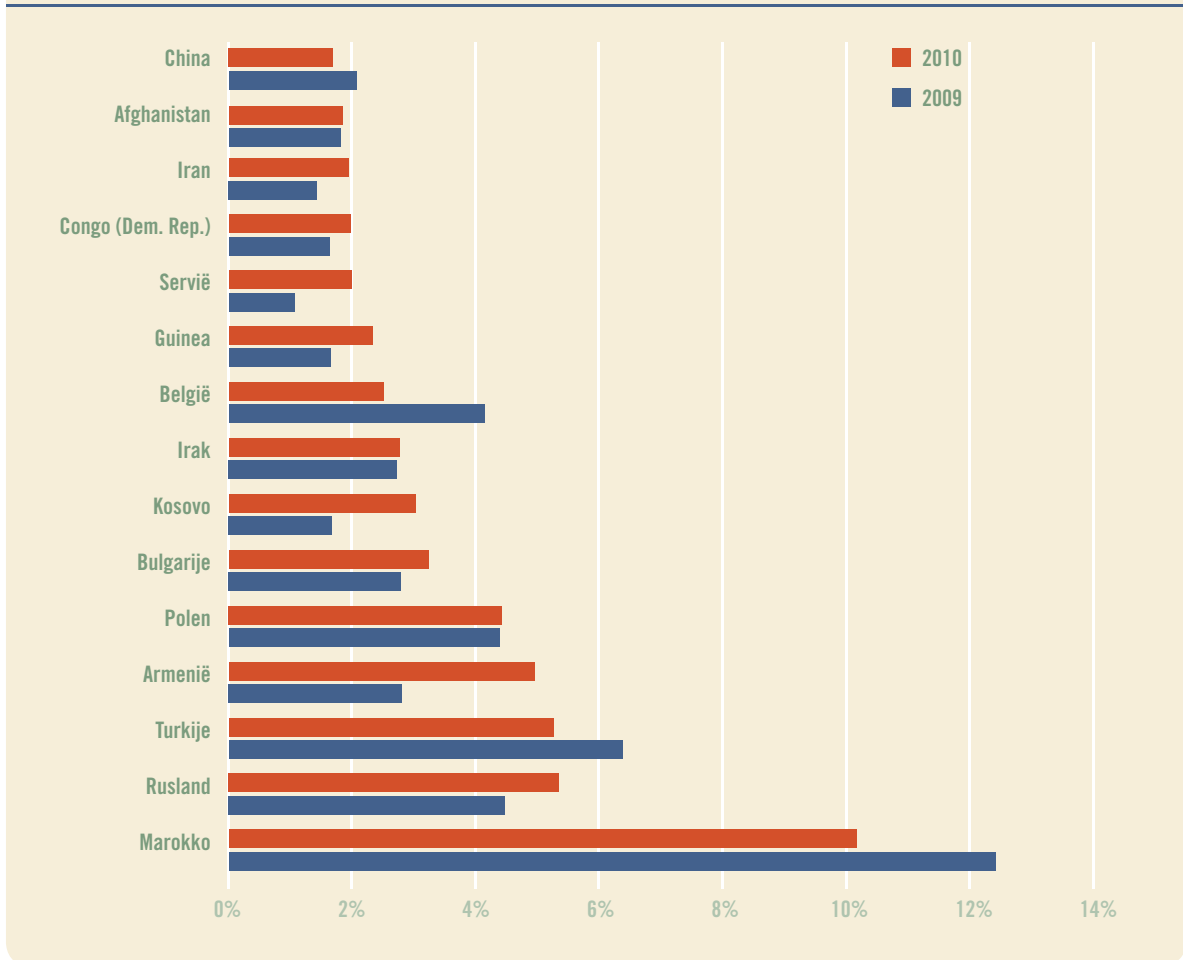

Aanmelding naar nationaliteit

Als we alle eerste aanmeldingen in Vlaanderen en Brussel samennemen, waren de tien belangrijkste nationaliteiten in de aanmeldingen 2010 in volgorde: Marokko (2.372), Rusland (1.249), Turkije (1.235), Ar-

menië (1.157), Polen (1.028), Bulgarije (757), Kosovo (702), Irak (649), België (582) en Guinea (540). Net als bij de instroom zien we dat het aandeel van de Marokkanen en de Turken gedaald is tegenover 2009 en het aandeel van inburgeraars uit Rusland, Armenië, Polen, Bulgarije, Kosovo en Servië gestegen is.

FIGUUR 15: AANDEEL (%) VAN 15 BELANGRIJKSTE NATIONALITEITEN DIE ZICH AANGEMELD HEBBEN IN 2010

Per regio merken we wel grote verschillen in de top 3 van grootste nationaliteitengroepen in de aanmeldingen. Opmerkelijk is het grote aandeel van de Slovaken en Bulgaren bij Inburgering Gent (samen 33% van het

totaal aantal aanmeldingen), het grote aandeel Guineanen en Belgen bij Inburgering Brussel (10 en 7%) en het grote aandeel Polen bij Inburgering Antwerpen (11%).

Toeleidingstrajecten voor minderjarigen

Het onthaalbureau verzorgt de toeleiding van minderjarige anderstalige nieuwkomers naar een geschikte school of naar het onthaalonderwijs. In totaal is voor 859 minderjarigen in 2010 een toeleidingstraject opgestart omdat ze (nog) niet ingeschreven waren op een school. In de stedelijke onthaalbureaus bestaat er een uitgebouwde minderjarigenwerking, waardoor er daar meer minderjarigen naar een school worden toegeleid. Het aantal toeleidingstrajecten is in 2010 in de stedelijke onthaalbureaus sterk toegenomen.

TABEL 5: AANTAL TOELEIDINGSTRAJECEN VOOR MINDERJARIGEN IN 2009 EN 2010

	2009	2010
Brussel	19	68
Stad Antwerpen	447	492
Gent	138	240
Oost-Vlaanderen	6	5
Limburg	22	27
Provincie Antwerpen	3	0
West-Vlaanderen	4	8
Vlaams-Brabant	19	19
Totaal	658	859

Inburgeringscontracten

Sterke stijging

De meeste personen die zich aanmelden op het onthaalbureau behoren tot de doelgroep van inburgering. Verplichte inburgeraars moeten een inburgeringscontract ondertekenen. Rechthebbende inburgeraars hebben de keuze al dan niet in een traject te stappen. Als rechthebbenden eenmaal een contract ondertekend hebben, moeten ze het traject wel volgen.

Aangezien de instroom het grootst is in Antwerpen, is het ook logisch dat bij Inburgering Antwerpen het

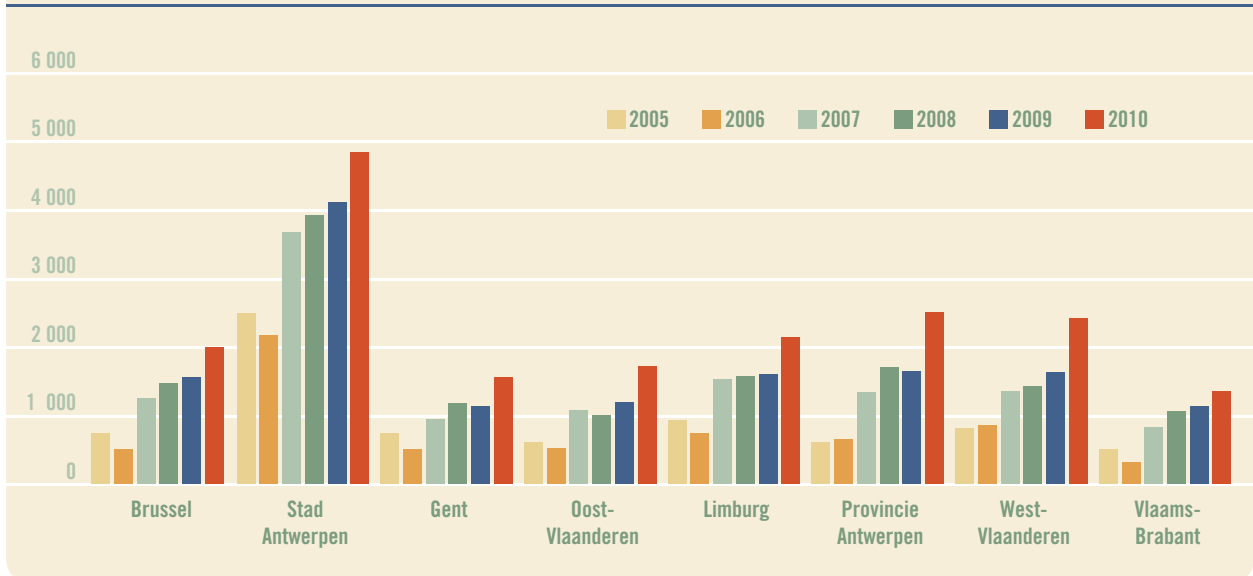
grootste aantal contracten ondertekend wordt. In 2010 hebben meer dan 4.800 personen er voor het eerst een inburgeringscontract ondertekend. Bij de onthaalbureaus bon – Inburgering Brussel, Inburgering Limburg, Inburgering West-Vlaanderen en Inburgering Provincie Antwerpen werden er 2.000 à 2.500 contracten getekend. Bij Inburgering Gent, Inburgering Oost-Vlaanderen en Inburgering Vlaams-Brabant gaat het om ongeveer 1.400 à 1.700 contracten.

Het aantal contracten is in 2010 tegenover 2009 met 31% gestegen. De sterkste stijging situeerde zich bij de onthaalbureaus Inburgering Provincie Antwerpen, Inburgering Oost-Vlaanderen en Inburgering West-Vlaanderen (ongeveer 46%).

TABEL 6: AANTAL PERSONEN MET EEN EERSTE INBURGERINGSCONTRACT PER ONTHAALBUREAU IN 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Brussel	755	595	1 283	1 509	1 574	2 015
Stad Antwerpen	2 526	2 183	3 695	3 909	4 130	4 842
Gent	776	533	982	1 183	1 145	1 587
Oost-Vlaanderen	624	543	1 085	1 008	1 190	1 736
Limburg	946	772	1 555	1 583	1 618	2 140
Provincie Antwerpen	654	690	1 355	1 725	1 690	2 505
West-Vlaanderen	844	884	1 355	1 458	1 655	2 414
Vlaams-Brabant	530	362	832	1 099	1 156	1 369
Totaal	7 655	6 562	12 142	13 474	14 158	18 608

FIGUUR 16: AANTAL PERSONEN MET EEN EERSTE INBURGERINGSCONTRACT PER ONTHAALBUREAU IN 2005-2010

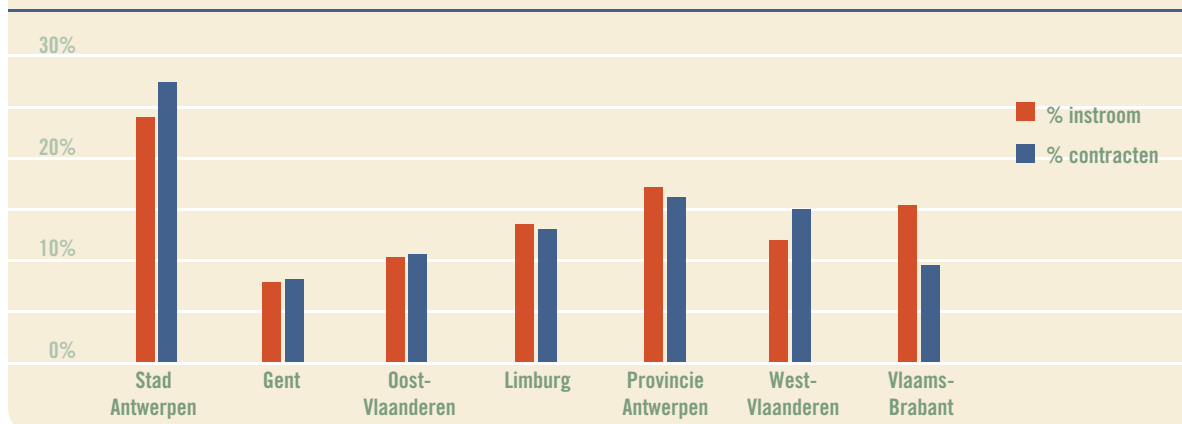

Bereik en uitval

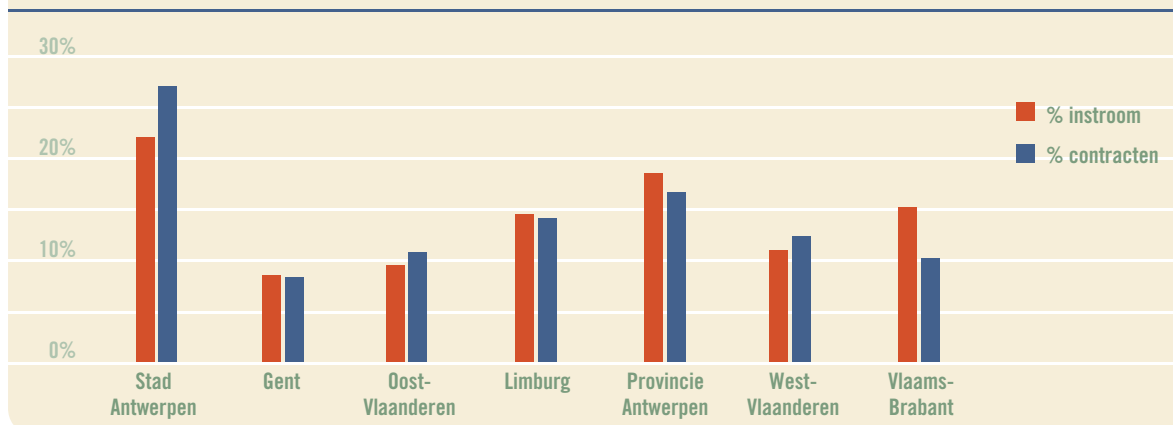
We kunnen het aandeel van de instroom vergelijken met het aandeel van de contracten. In 2010 is het aandeel in de contracten bij Inburgering Gent, Inburgering Limburg, Inburgering Oost-Vlaanderen en Inburgering Provincie Antwerpen in verhouding met

het aandeel in de instroom. De onthaalbureaus Inburgering Antwerpen en Inburgering West-Vlaanderen hadden een groter aandeel contracten dan het aandeel instroom. De verhouding was het minst gunstig bij Inburgering Provincie Antwerpen. In 2009 was de verhouding tussen het aandeel instroom en het aandeel contracten in alle onthaalbureaus vergelijkbaar.

FIGUUR 17: AANDEEL (%) INSTROOM EN AANDEEL (%) CONTRACTEN PER ONTHAALBUREAU IN VLAANDEREN IN 2010

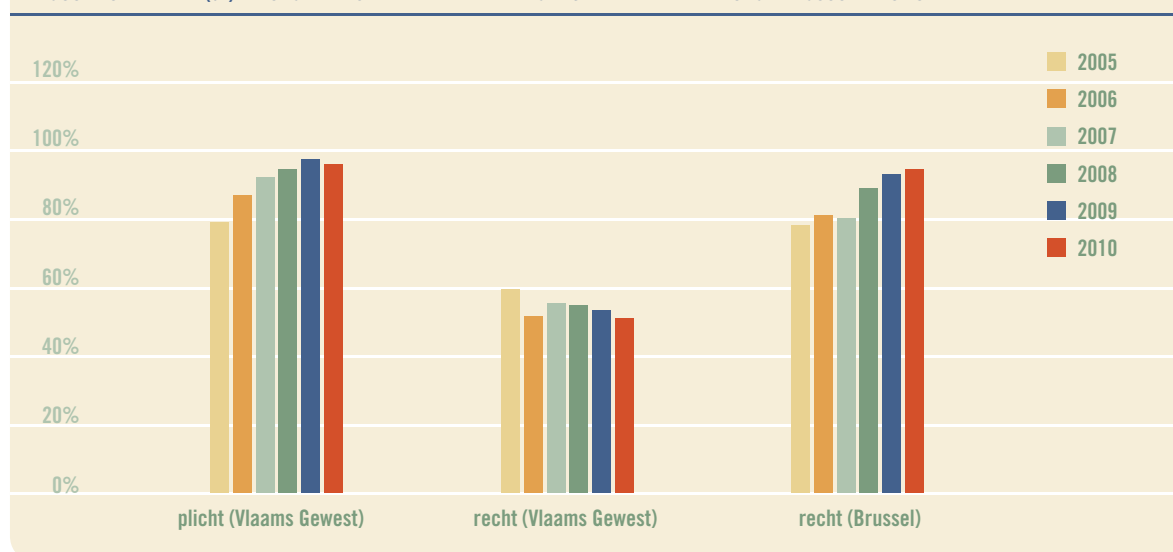
FIGUUR 18: AANDEEL (%) INSTROOM EN AANDEEL (%) CONTRACTEN PER ONTHAALBUREAU IN VLAANDEREN IN 2009

Een deel van de inburgeraars komt zich wel aanmelden, maar beslist dan toch geen contract te onderte-

kenen. In figuur 19 wordt het aandeel weergegeven dat wel tot een contract komt.

FIGUUR 19: AANDEEL (%) INBURGERAARS MET EEN AANMELDING IN JAAR X DAT EEN INBURGERINGSCONTRACT ONDERTEKENT

Sinds 2007 is het percentage verplichte inburgeraars dat na aanmelding een contract tekent vrij hoog en het is de afgelopen jaren licht blijven stijgen. Wat de cijfers voor 2010 betreft, dient wel opgemerkt dat het percentage inburgeraars dat een contract tekent vermoedelijk nog zal stijgen omdat het trajectonderzoek voor sommige inburgeraars, op het moment dat de cijfers gegenereerd werden (mei 2011), nog bezig was.

Bij de rechthebbende inburgeraars zien we een groot verschil in uitval tussen het Vlaamse Gewest en Brus-

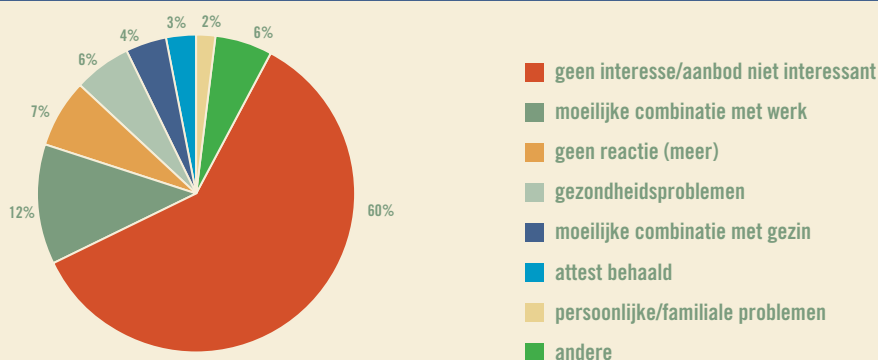
sel. In Brussel tekenen er na de aanmelding opvallend meer inburgeraars een contract. De uitval bij de rechthebbenden lijkt zich te stabiliseren of licht te stijgen in Vlaanderen en licht te dalen in Brussel.

Sinds juni 2010 registreren de onthaalbureaus op een meer eenduidige manier waarom het dossier van een inburgeraar afgesloten wordt. Van de 2.084 rechthebbende inburgeraars die zich tussen 1 juni 2010 en 31 december 2010 hebben aangemeld en die uiteindelijk geen contract hebben afgesloten (37% van alle aan-

meldingen van rechthebbenden), werd het dossier in de meeste gevallen afgesloten omdat de inburgeraar het aanbod niet interessant vond (60%). Sommige

rechthebbende inburgeraars (12%) stapten niet in een traject omdat het moeilijk te combineren was met hun werk.

FIGUUR 20: RECHTHEBBENDE INBURGERAARS DIE ZICH AANGEMELD HEBBEN TUSSEN 01/06/10 EN 31/12/10 EN DIE GEEN CONTRACT HEBBEN GETEKEND, PER REDEN AFSLUITEN DOSSIER

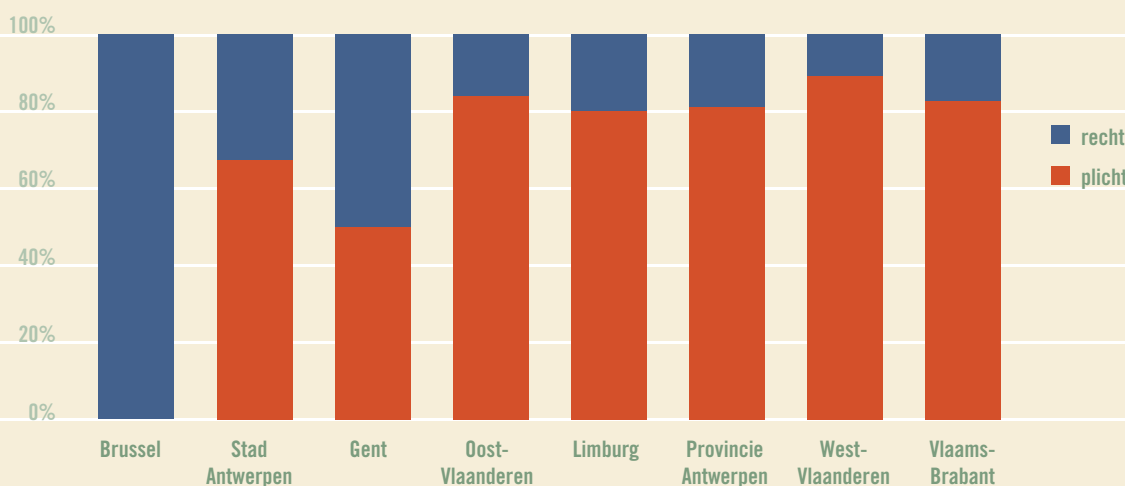
Inburgeringscontracten naar doelgroep

Over heel Vlaanderen en Brussel werd in 2010 bijna 32% van de contracten afgesloten door rechthebbende inburgeraars en 68% door verplichte inburgeraars. Wanneer we enkel naar het Vlaamse Gewest kijken, ging het om 24% van de afgesloten contracten ondertekend door rechthebbenden en 76% door verplichte inburgeraars. In vergelijking met 2009, zien we dat het aandeel van de rechthebbende inburgeraars in het aantal contracten, afgesloten in het Vlaams Ge-

west en Brussel gedaald is (40% in 2009 naar 32% in 2010). Het aandeel verplichte inburgeraars is gestegen van 60% 2009 naar 68% in 2010.

Het aandeel contracten met rechthebbende of met verplichte inburgeraars verschilt van regio tot regio. In Brussel zijn er zoals vermeld geen verplichte inburgeraars. Vooral bij Inburgering Gent en Inburgering Antwerpen is het aandeel rechthebbende inburgeraars groot.

FIGUUR 21: AANDEEL (%) RECHTHEBBENDE EN VERPLICHTE INBURGERAARS DAT IN 2010 EEN CONTRACT ONDERTEKENDE

Inburgeringscontracten naar leeftijd, geslacht en alfabetisering

Van alle personen die in 2010 voor het eerst een inburgeringscontract ondertekenden, is 50% man en 50% vrouw. Het aandeel van de vrouwen in de con-

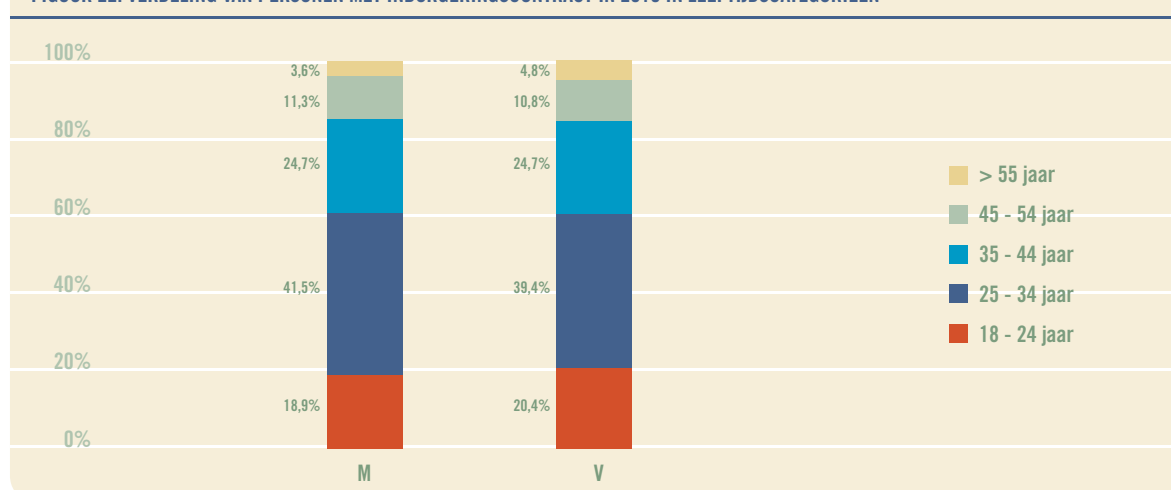
tracten is in vergelijking met 2009 licht gedaald en het aandeel van de mannen licht gestegen. Net zoals in 2009 is de grootste leeftijdscategorie die tussen 25 en 34 jaar oud (40%) en wordt ongeveer 4% van de contracten getekend door 55+ers.

TABEL 7: AANTAL PERSONEN MET EEN INBURGERINGSCONTRACT ONDERTEKEND IN 2010 PER GESLACHT EN PER LEEFTIJDSCATEGORIE

LEEFTIJD BIJ CONTRACT	M	% M	V	% V	TOTAAL
18-24	1 770	48,4%	1 885	51,6%	3 655
25-34	3 885	51,6%	3 647	48,4%	7 532
35-44	2 312	50,3%	2 281	49,7%	4 593
45-54	1 053	51,4%	995	48,6%	2 048
> 55	339	43,5%	441	56,5%	780
Totaal	9 359	50,3%	9 249	49,7%	18 608

Bij de jongste leeftijdscategorie (18 - 24 jaar) en de oudste (> 55 jaar) is het aandeel van de vrouwen hoger dan het aandeel mannen.

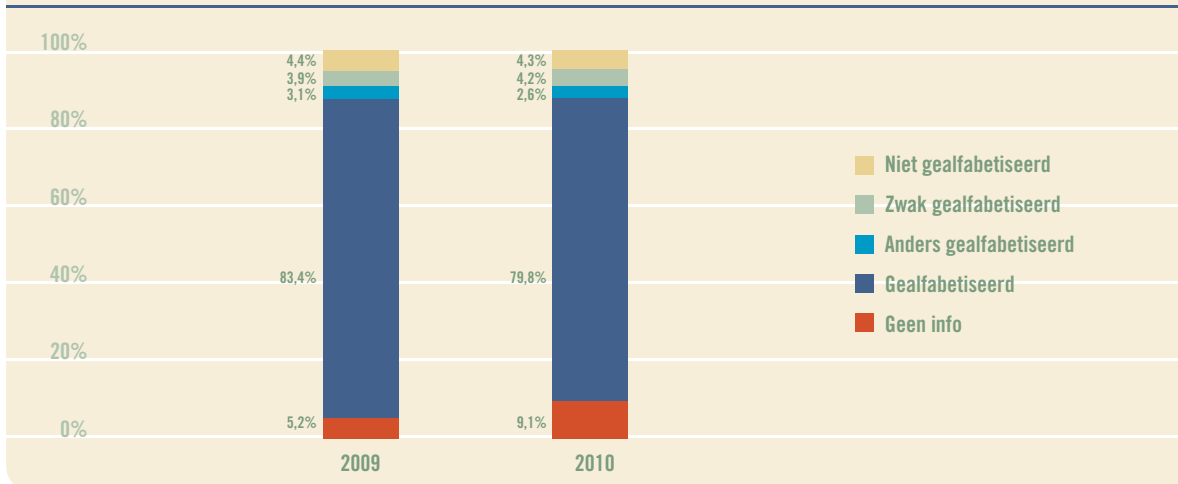
FIGUUR 22: VERDELING VAN PERSONEN MET INBURGERINGSCONTRACT IN 2010 IN LEEFTIJDSCATEGORIEËN

In 2010 was het grootste deel van de inburgeraars die een contract tekenden gealfabetiseerd (ongeveer 80%). In 2009 was dit aandeel nog groter (83%). Bijna

9% was niet of zwak gealfabetiseerd en 3% was anders gealfabetiseerd. Daarnaast is er bij 9% (nog) geen informatie bekend over de alfabetiseringsgraad.

FIGUUR 23: VERDELING VAN INBURGERAARS MET EEN CONTRACT IN 2009 EN 2010 NAAR ALFABETISERINGSGRAAD

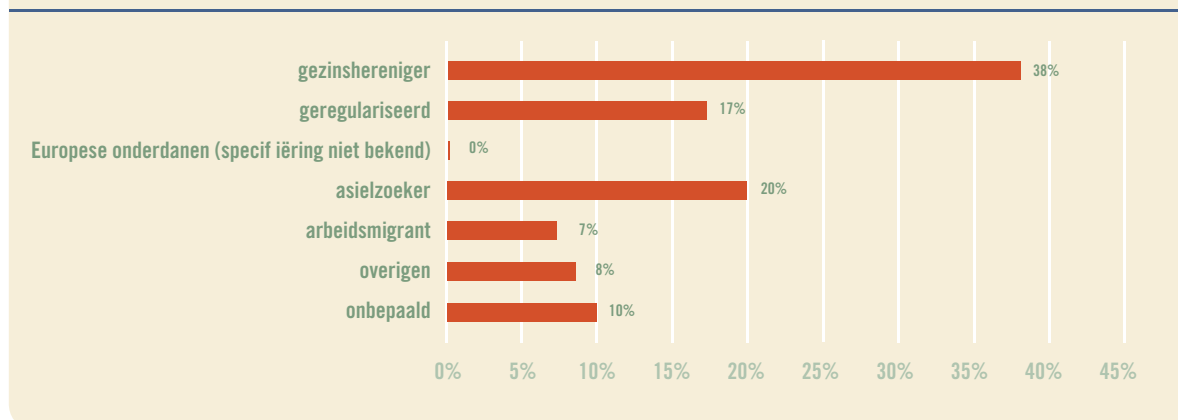

Inburgeringscontracten naar verblijfsstatus

Wat is de verblijfsstatus van de personen die in 2010 een contract ondertekend hebben? De grootste groep vormen de gezinsherenigers en -vormers, met 38% van alle ondertekende contracten in 2010. Daarna vormden de asielzoekers en geregulariseerden de grootste groep in het aantal ondertekende contracten

in 2010. Zoals we hierboven hebben gezien werden in 2010 de selectiecriteria om inburgeraars uit het Rijksregister te selecteren aangepast. Daardoor werden er in 2010 uitzonderlijk veel geregulariseerden geselecteerd, en is het aandeel van de gezinsherenigers veel kleiner geworden. Zo maakten de gezinsherenigers in 2009 nog 48% uit in het aantal contracten en de geregulariseerden slechts 5%.

FIGUUR 24: VERDELING VAN PERSONEN MET EEN INBURGERINGSCONTRACT IN 2010 NAAR VERBLIJFSSTATUS BIJ CONTRACT (IN %)

Om de relatie tussen het verblijfsstatuut en het al dan niet tekenen van een contract in kaart te brengen, bekijken we de instroom van inburgeraars in 2010 en gaan we na hoeveel er daarvan een contract hebben

getekend. Uit Tabel 8 blijkt dat asielzoekers en geregulariseerden vaker een contract tekenden (63% en 57%). Arbeidsmigranten en Europese onderdanen die een aanvraag tot verklaring van inschrijving hebben

gedaan tekenden minder een contract (10% en 2%). Asielzoekers en geregulariseerden behoren tot de ver-

plichte doelgroep en arbeidsmigranten en Europese onderdanen tot de rechthebbende doelgroep.

TABEL 8: % INBURGERAARS INGESTROOMD IN 2010 EN EEN CONTRACT GETEKEND

	%		%
arbeidsmigrant	10%	gezinshereniger	33%
asielzoeker	63%	onbepaald	25%
Europese onderdanen (specificering niet bekend)	2%	overigen	34%
geregulariseerd	57%	Totaal	31%

Vormingsonderdelen in het inburgeringscontract en hoofdperspectief

Tijdens de intake wordt nagegaan welke onderdelen van het vormingsprogramma de inburgeraar zal volgen. Inburgeraars die een contract ondertekenen, moeten een cursus maatschappelijke oriëntatie (MO) (zie pagina 34) volgen en de basiscursus NT2 (zie pagina 36), tenzij ze daarvoor vrijgesteld worden. Personen met een traject gericht naar werk, volgen ook een cursus loopbaanoriëntatie bij de VDAB. Op pagina 38 leest u meer over het aspect loopbaanoriëntatie.

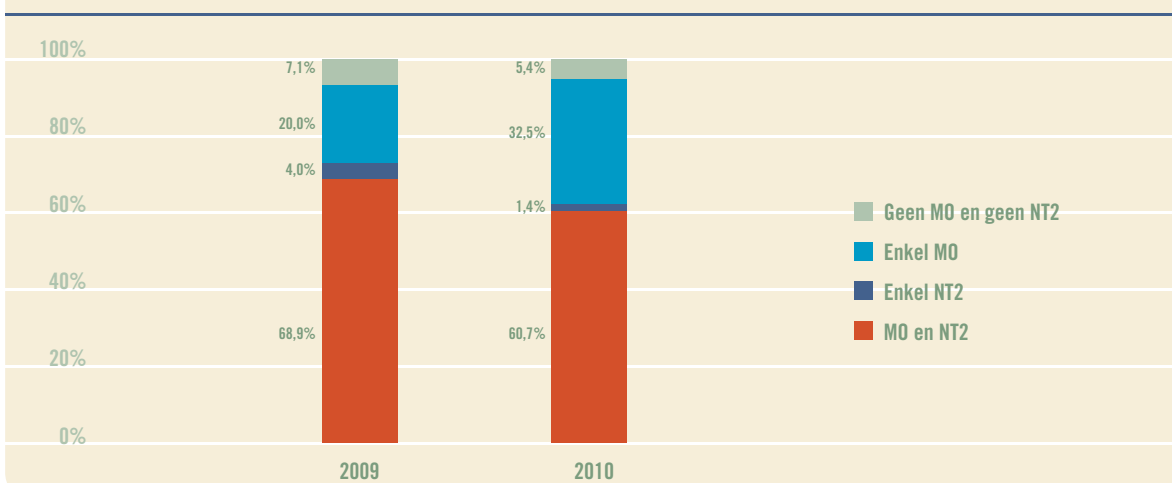
De cursus MO wordt in de moedertaal, een contacttaal van de inburgeraar of het Nederlands gegeven. Voor kleinere taalgroepen is het soms moeilijk voldoende inburgeraars samen te krijgen. In dat geval wordt er gewerkt met tolken in de klas. Naast trajectbegeleiding vormt MO een kernproces van het ont-haalbureau, omdat ze die cursussen zelf geven. NT2

en loopbaanoriëntatie (LO) worden bijna altijd door andere partners gegeven, namelijk Nederlands door de centra voor volwassenenonderwijs (CVO), de centra voor basiseducatie (CBE) en de universitaire talencentra (UT) en LO professioneel door de VDAB. In Brussel wordt LO professioneel door het onthaalbureau zelf gegeven.

Om te bepalen of een inburgeraar NT2 moet volgen, wordt hij gescreend door het Huis van het Nederlands, tenzij de inburgeraar kan aantonen al geslaagd te zijn voor niveau A1. De screening bepaalt welk aanbod het best aansluit bij de behoeften van de inburgeraar.

Sinds januari 2011 kunnen inburgeraars ook vrijgesteld worden voor het onderdeel MO, wanneer ze slagen voor de vrijstellingstoets MO. In 2010 was het dus nog niet mogelijk om inburgeraars vrij te stellen voor MO, tenzij ze eerder al regelmatig hadden deelgenomen aan MO.

FIGUUR 25: AANDEEL INBURGERAARS BIJ WIE OFWEL MO EN NT2 IS OPGENOMEN IN HET INBURGERINGSCONTRACT GETEKEND IN JAAR X, OFWEL ALLEEN MO

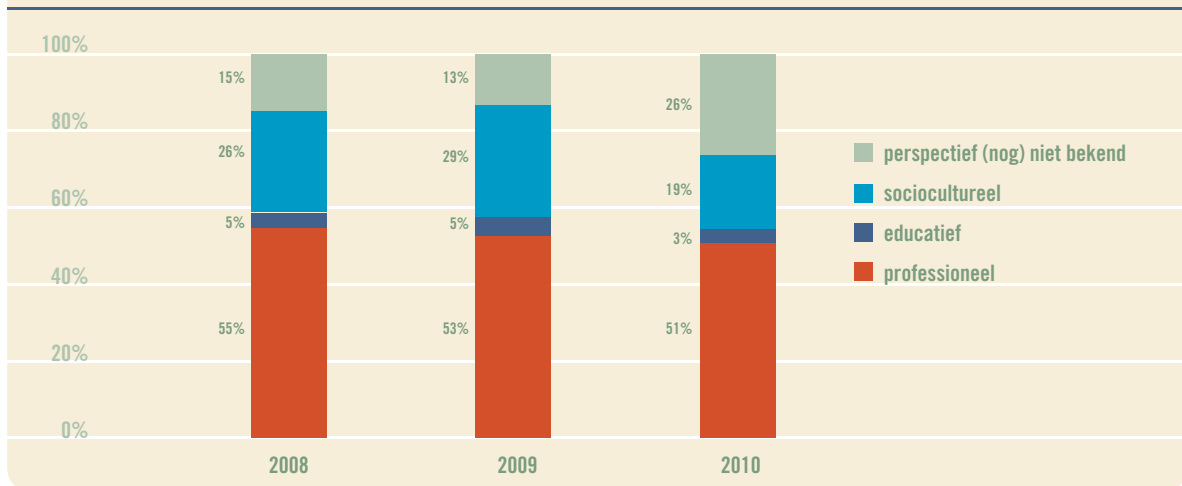
Bij alle personen die in 2010 voor het eerst een inburgeringscontract hebben ondertekend, was in 61% van de contracten zowel NT2 als MO opgenomen in het contract. Bij 33% was enkel MO opgenomen, bij 1% enkel NT2 en bij 5% noch NT2, noch MO.

Bepaalde onderdelen kunnen op moment van ondertekening van het contract niet zijn opgenomen ofwel omdat men is vrijgesteld voor dat onderdeel ofwel omdat de screening nog niet is afgerond voor een bepaald onderdeel en er wel al een aanbod van een ander onderdeel start. Wanneer men dan niet vrijge-

steld blijkt te zijn, wordt dat onderdeel dan via een addendum bij het contract toegevoegd.

We merken een groot verschil in het aantal contracten in 2009 waarin enkel MO was opgenomen (20%) en in 2010 (33%). De redenen waarom enkel MO wordt opgenomen in het contract zijn als volgt: de inburgeraar is vrijgesteld voor NT2 en LO, of het betreft een asielzoeker die enkel verplicht is tot het volgen van MO, of op moment van ondertekening van het contract was de screening voor het onderdeel NT2 nog niet afgerond.

FIGUUR 26: AANDEEL VAN DE VERSCHILLENDE HOOFDPERSPECTIEVEN BIJ INBURGERAARS DIE IN JAAR X EEN CONTRACT HEBBEN ONDERTEKEND

Uit bovenstaande figuur blijkt duidelijk dat het aandeel inburgeraars met een professioneel perspectief licht gedaald is in 2010, namelijk van 53% naar 51%. Het aandeel sociocultureel perspectief is ook gedaald van 29% naar 19%. Die cijfers dienen echter genuanceerd te worden door het nog zeer hoge aantal waarbij het perspectief (nog) niet bekend is. Omdat trajectbegeleiders het moeilijk vinden samen met de inburge-

raar een hoofdperspectief te bepalen bij het begin van het traject, wordt dat op het moment van de ondertekening van het contract steeds minder vaak ingevuld. Maar ook na afloop van de cursussen MO en NT2, wordt dat gegeven niet verder aangevuld, waardoor er bv. in 2008 nog altijd 15% is waarbij het perspectief niet bekend is.

Maatschappelijke oriëntatie

In totaal zijn er 15.962 personen ingeschreven in een cursus MO die in 2010 opgestart is. De meeste inschrijvingen waren er voor de talen Arabisch, Engels, Frans, Russisch, Turks en Nederlands. Dat was ook het geval in 2009. Maar waar die talen in 2009 nog 77% van de inschrijvingen uitmaakten, is dat in 2010 gedaald naar 71%.

De talen die in tabel 9 zijn opgenomen, zijn de talen waarin effectief cursussen MO zijn aangeboden (37 in 2010). Als we echter oplistten welke talen de inburgeraars hebben geregistreerd als 'contacttaal MO', komen we op ongeveer het dubbel aantal talen. Dat wil zeggen dat heel wat inburgeraars geen MO gevolgd hebben in de taal die ze het best beheersen (moedertaal), maar in een taal die ze ook (min of meer) machtig zijn.

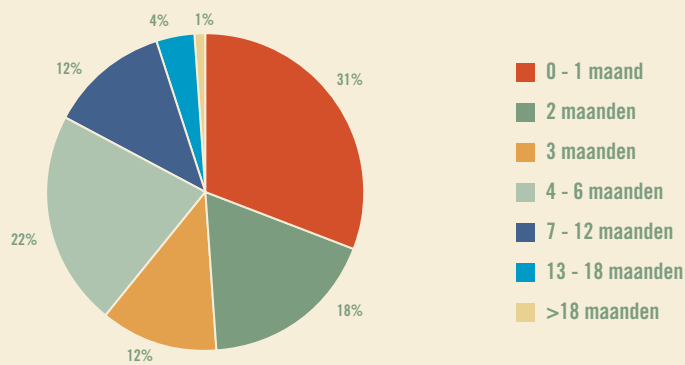
Het is de bedoeling dat inburgeraars zo snel mogelijk na hun aanmelding en na de ondertekening van hun contract kunnen instappen in een cursus MO in hun eigen taal. Van alle inburgeraars die zich in 2010 hebben aangemeld, een contract hebben ondertekend en niet vrijgesteld waren voor MO, is 80% ondertussen ingestapt in een cursus MO. 5% is gestopt zonder in te stappen, en voor 15% is er nog geen aanbod bekend (ofwel werd het dossier niet correct afgesloten en zijn die inburgeraars reeds uitgevallen).

Van de inburgeraars die ingestapt zijn, gaan we na hoeveel tijd er lag tussen hun aanmelding en het instappen in MO. Figuren 27 en 28 geven weer hoeveel tijd er verloopt tussen de aanmelding bij het onthaalbureau en de instapdatum in een cursus MO, voor aanmeldingen in 2009 en aanmeldingen in 2010.

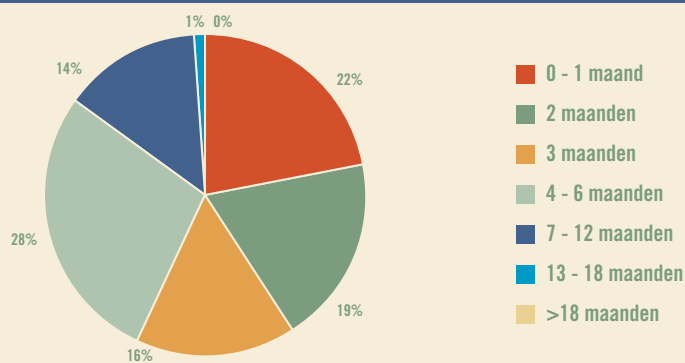
TABEL 9: AANTAL INSCHRIJVINGEN VOOR MO-CURSUSSEN DIE OPGESTART ZIJN IN 2010, PER TAAL

CONTACTTAAL	AANTAL INSCHRIJVINGEN	%	CONTACTTAAL	AANTAL INSCHRIJVINGEN	%
Arabisch	2 668	16,7%	Onbepaald	108	0,7%
Engels	2 556	16,0%	Tamazight (Berbers)	94	0,6%
Frans	2 136	13,4%	Tibetaans	86	0,5%
Russisch	1 787	11,2%	Andere	79	0,5%
Turks	1 180	7,4%	Roemeens	76	0,5%
Nederlands	1 056	6,6%	Dari	74	0,5%
Pools	587	3,7%	Nepalees	72	0,5%
Albanees	576	3,6%	Tamil	60	0,4%
Spaans	486	3,0%	Romani	23	0,1%
Farsi	368	2,3%	Hongaars	20	0,1%
Bulgaars	307	1,9%	Punjabi	18	0,1%
Hindi	202	1,3%	Peul	17	0,1%
Armeens	193	1,2%	Twi	10	0,1%
Thais	187	1,2%	Kiswahili	9	0,1%
Marokkaans	179	1,1%	Bengaals	8	0,1%
Servo-Kroatisch	174	1,1%	Mongools	7	0,0%
Portugees	162	1,0%	Wolof	7	0,0%
Slowaaks	144	0,9%	Pashtu	6	0,0%
Chinees	123	0,8%			
Koerdisch	117	0,7%	Totaal	15 962	100,0%

FIGUUR 27: DUUR TUSSEN DE AANMELDING IN 2009 EN INSTAPMOMENT MO

FIGUUR 28: DUUR TUSSEN DE AANMELDING IN 2010 EN INSTAPMOMENT MO

Als we beide taartdiagrammen met elkaar vergelijken, stellen we vast dat er in 2010 minder inburgeraars binnen een maand na de aanmelding in een aanbod MO kunnen stappen (22% tegenover 31% in 2009). In 2010 kon 57% van de inburgeraars binnen de 3 maanden na de aanmelding starten in een aan-

bod MO, in 2009 was dat iets hoger, 61%. Maar in 2010 kon 85% binnen de 6 maanden instappen terwijl dit in 2009 iets minder was, 83%. De duur tussen aanmelding en instap in een cursus MO verschilt van taal tot taal. De verschillen tussen de regio's worden hier niet in beschouwing genomen.

TABEL 10: CUMULATIEF AANDEEL INBURGERAARS DIE ÉÉN MAAND, DRIE MAANDEN OF ZES MAANDEN NA DE AANMELDING IN 2010 ZIJN INGEGASTAPT IN EEN CURSUS MO

MO-CONTACTTAAL	% MAX 1 MAAND	% MAX 3 MAANDEN	% MAX 6 MAANDEN	TOTAAL
Roemeens	35,6%	71,2%	84,9%	73
Frans	29,0%	69,8%	90,1%	1 700
Spaans	33,9%	68,3%	85,9%	404
Turks	30,7%	63,6%	89,1%	925
Arabisch	24,4%	62,0%	86,9%	2 101
Chinees	26,0%	61,5%	82,7%	104
Engels	21,9%	59,5%	87,1%	1 759
Bulgaars	25,2%	58,7%	87,7%	310
Marokkaans	16,1%	57,1%	86,3%	161
Tibetaans	15,4%	56,0%	81,3%	91
Portugees	31,2%	56,0%	84,4%	141
Hindi	20,9%	54,5%	82,8%	134
Tamazight (Berbers)	11,1%	54,2%	73,6%	72
Urdu	18,3%	53,3%	86,7%	60
Pools	15,0%	51,4%	87,3%	488
Thais	22,2%	48,9%	82,8%	180
Nederlands	14,7%	47,7%	85,5%	715
Russisch	15,0%	47,3%	80,9%	1 494
Servo-Kroatisch	10,7%	45,9%	83,4%	205
Dari	16,5%	44,3%	78,5%	79
Slowaaks	14,6%	43,1%	81,3%	123
Nepalees	12,8%	39,2%	74,4%	125
Albanees	13,7%	39,1%	77,0%	570
Koerdisch	10,7%	38,9%	77,1%	131
Farsi	13,0%	38,6%	77,2%	285
Armeens	6,5%	35,5%	80,5%	338
Tamil	3,2%	31,7%	69,8%	63
Totaal	22,2%	57,3%	85,7%	14 315

In tabel 10 hebben we alleen de talen opgenomen met minstens 60 inburgeraars. Zoals al vermeld, worden er meer contacttalen MO geregistreerd dan de talen waarin uiteindelijk les wordt gegeven. Het is momenteel niet mogelijk na te gaan hoeveel mensen MO gevolgd hebben in een andere taal dan hun opgegeven contacttaal. Van personen die als 'contacttaal MO' Turks, Roemeens, Spaans of Portugees opgeven, is meer dan 30% al na één maand ingestapt in een cursus MO. Voor inburgeraars die Dari, Farsi, Koerdisch, Albanees, Nepalees, Tamazight en Tamil spreken, was het moeilijker om een geschikt aanbod MO te vinden, want meer dan 20% kon pas na 6 maanden instappen in een aanbod MO.

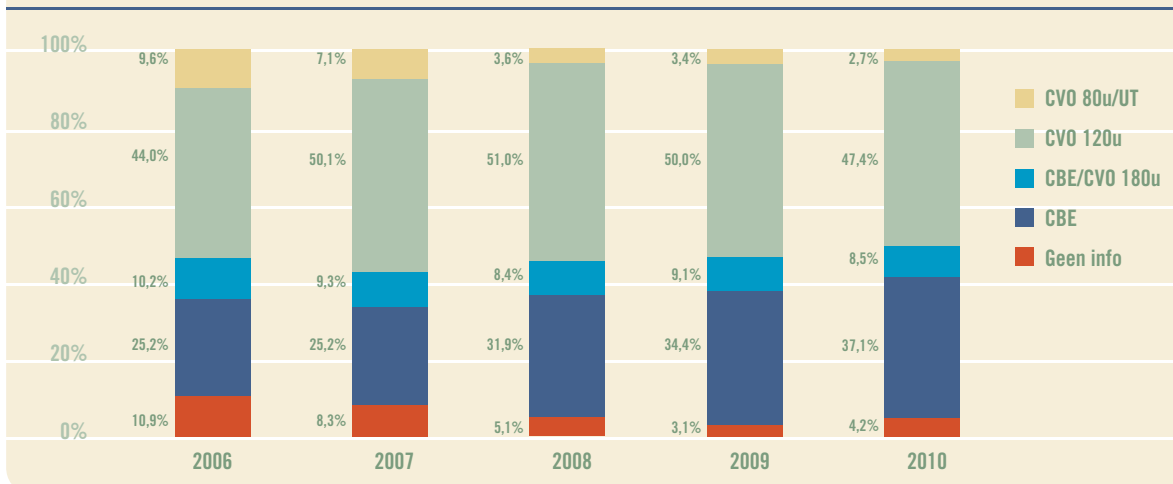
Nederlands tweede taal (NT2)

Inburgeraars die niet kunnen aantonen dat ze niveau A1 voor Nederlands behaald hebben, worden gescreend door het Huis van het Nederlands. Op basis van een of meer testen, wordt bepaald of de inburgeraars het best NT2 kunnen volgen bij een centrum voor basiseducatie (CBE), een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) of een universitair talentcentrum (UT). Er wordt ook bepaald of ze het best een cursus van 180 uren, 120 uren of 80 uren kunnen volgen. Over het algemeen volgen hogeropgeleide inburgeraars een cursus van 80 of 120 uren, en lageropgeleide personen een cursus van 180 uren of een

andere cursus bij een CBE. Analfabeten volgen NT2 bij een CBE. Die cursus, die uit verschillende modules bestaat, kan oplopen tot 600 uren. Het advies van het

Huis van het Nederlands wordt ingegeven in de KBI en is op die manier zichtbaar voor de trajectbegeleider van het onthaalbureau.

FIGUUR 29: AANDEEL INBURGERAARS MET EEN ONDERTEKEND CONTRACT IN JAAR X, NAAR ADVIES VAN HET HVN

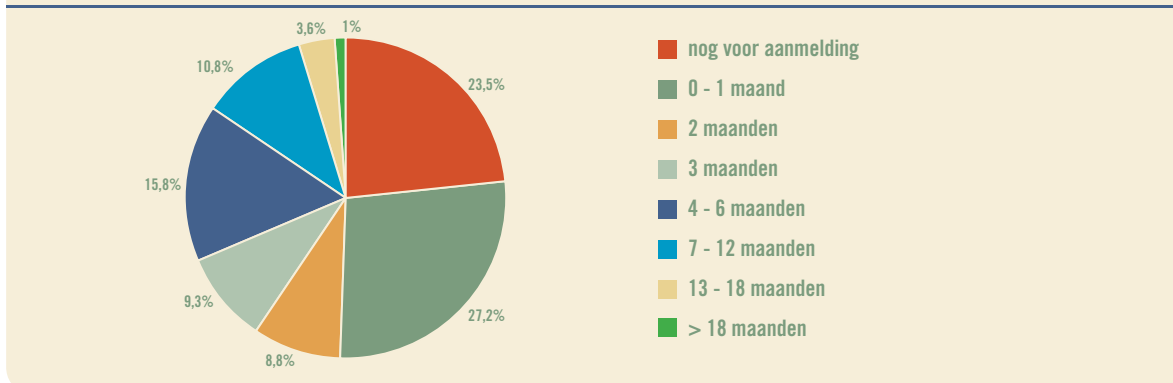
De grootste groep inburgeraars (47%) kreeg in 2010 het advies om 120 uren NT2 te volgen aan een CVO. In vergelijking met de drie vorige jaren zien we hier een lichte daling. De tweede grootste groep kreeg het advies NT2 te volgen aan een CBE (37%). In vergelijking met de vorige jaren merken we een lichte stijging in het aantal inburgeraars met advies 'CBE'.

datum op het onthaalbureau. Dit wijst erop dat een groot deel van de inburgeraars al ingestapt is in een cursus NT2 nog voor ze zich aangemeld hebben op het onthaalbureau. Ongeveer 25% kon instappen in een cursus binnen een maand na de aanmelding op het onthaalbureau. 18% stapte in binnen twee à drie maanden. 20% kon instappen tussen vier en zes maanden na de aanmelding en 11% kon pas na zes maanden instappen.

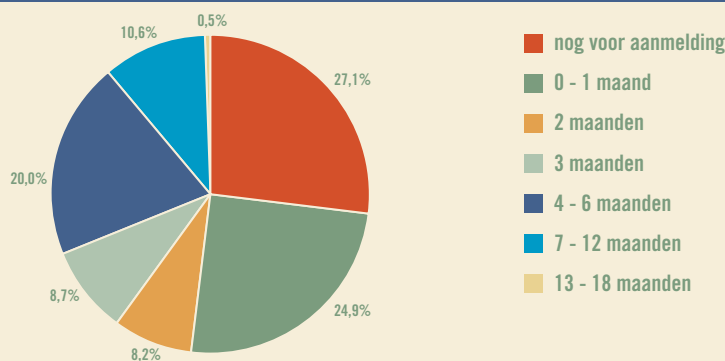
Van alle personen die zich in 2010 hebben aangemeld, een contract hebben ondertekend en niet vrijgesteld waren voor NT2, is ondertussen 83% ingestapt in een cursus NT2, 5% is afgehaakt en 12% is nog niet ingestapt. Figuren 30 en 31 tonen hoe lang het duurde in 2009 en 2010 om in een cursus in te stappen. Bij ongeveer 27% van de inburgeraars in 2010 lag de startdatum van de cursus NT2 voor de aanmeldings-

Wanneer we de duurtijd tussen aanmelding en start NT2 vergelijken met 2009, merken we geen grote verschillen. Ongeveer 69% van de inburgeraars stapte voor de aanmelding of binnen de 3 maanden na de aanmelding in in een aanbod NT2.

FIGUUR 30: DUUR TUSSEN DE AANMELDING IN 2009 EN DE STARTDATUM NT2 WAARIN MEN IS INGESCHREVEN

FIGUUR 31: DUUR TUSSEN DE AANMELDING IN 2010 EN DE STARTDATUM NT2 WAARIN MEN IS INGESCHREVEN

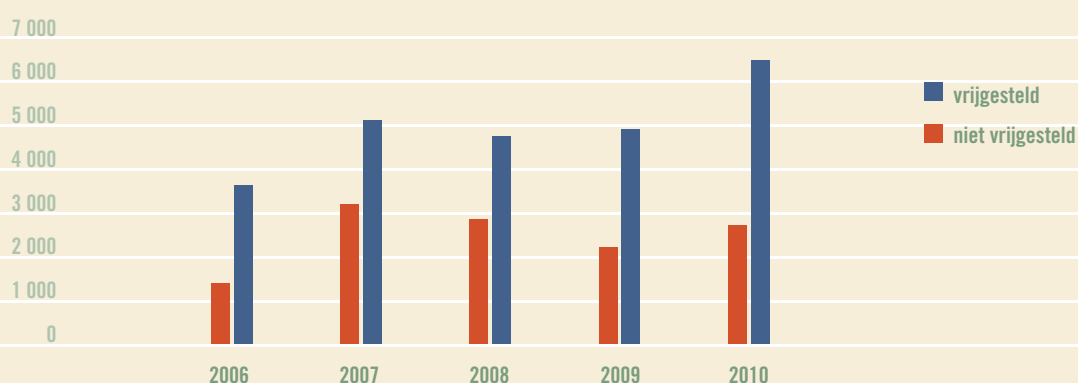

Loopbaanoriëntatie

Het aanbod Loopbaanoriëntatie (LO) voor inburgeraars met een professioneel perspectief wordt verzorgd door de VDAB en in Brussel door het onthaalbureau zelf. Daarnaast kunnen mensen een educatief perspectief hebben, gericht op het behalen van een diploma in België of een sociaal perspectief. Het aanbod loopbaanoriëntatie voor mensen met een educatief of sociaal perspectief wordt door de onthaalbureaus zelf aangeboden.

In figuur 32 gaat het alleen over loopbaanoriëntatie die gericht is naar werk. In punt 3.6 zagen we dat het aandeel personen met een professioneel perspectief licht gedaald is in 2010. Binnen die groep is het wel zo dat loopbaanoriëntatie vaker effectief gevolgd wordt en er minder personen een vrijstelling krijgen voor LO. In 2010 werd bij 71% inburgeraars met een professioneel perspectief LO opgenomen in het contract, terwijl dit in 2009 69% en in 2008 63% was.

FIGUUR 32: AANTAL INBURGERAARS MET EEN CONTRACT IN JAAR X, AL DAN NIET MET EEN VRIJSTELLING LO

Opschorting van het contract

Inburgeraars die om persoonlijke of medische redenen hun inburgeringsplicht of inburgeringscontract niet kunnen nakomen, kunnen een uitstel van aanmelding bij het onthaalbureau, uitstel van onderte-

kening van hun contract of tijdelijke opschorting van hun inburgeringscontract bekomen. In 2010 werd het inburgeringscontract van 804 inburgeraars opgeschort. In de meeste gevallen (79%) ging het om een opschorting wegens ziekte of bevalling.

TABEL 11: AANDEEL (%) REDEN VAN OPSCHORTING VAN HET CONTRACT IN 2010

REDEN OPSCHORTING	TOTAAL
Ziekte of bevalling	79,0%
Verstrekken bijstand/verzorging aan ziek familielid in eerste graad (maximaal 12 maanden)	5,1%
Wegvallen reguliere kinderopvang	2,9%
Geboorte (10 opeenvolgende werkdagen)	2,5%
Psychosociale en maatschappelijke problemen	2,4%
Inburgeraar of partner werkt in het buitenland	2,1%
Tijdelijk verblijf in het buitenland wegens ziekte of bevalling	2,1%
Overlijden partner of bloed- of aanverwant in eerste graad (van hem of partner) (10 opeenvolgende werkdagen)	1,1%
Verblijf in de gevangenis	1,1%
Onbekend	0,7%
Verstrekken palliatieve zorgen aan familielid in eerste of tweede graad (1 maand)	0,4%
Huwelijk of wettelijke samenwoning (4 opeenvolgende werkdagen)	0,2%
Overlijden van bloed- of aanverwant in tweede graad (van hem of van partner) (5 opeenvolgende werkdagen)	0,2%
Overlijden van samenwonende bloed- of aanverwant (van hem of van partner) (3 opeenvolgende werkdagen)	0,1%
Totaal	100,0%

We stellen het volgende vast:

- Meestal ging het om vrouwelijke inburgeraars van wie het contract werd opgeschort (79%).
- Het vaakst werd het contract van verplichte inburgeraars opgeschort. In bovenstaande 804 opschortingen ging het in 76% van de gevallen om verplichte inburgeraars.
- Van alle contracten die tussen 30/06/2009 en 30/06/2010 getekend werden, werd 5% opgeschort.

Naast een opschorting van het contract kunnen inburgeraars (verplicht) uitstel van aanmelding of on-

dertekening contract verkrijgen. Hier hebben inburgeraars minder nood aan.

In 2010 werd er aan 21 inburgeraars een uitstel van aanmelding toegekend. In de meerderheid van de gevallen (15) ging het om een uitstel wegens ziekte. In 2010 kregen 69 inburgeraars een uitstel van ondertekening van hun contract. In de meeste gevallen ging het om uitstel wegens ziekte (57%) en in de tweede plaats werd er uitstel verkregen omdat de inburgeraar geen geschikte kinderopvang vond (22%).

Inburgeringsattesten

Stijging

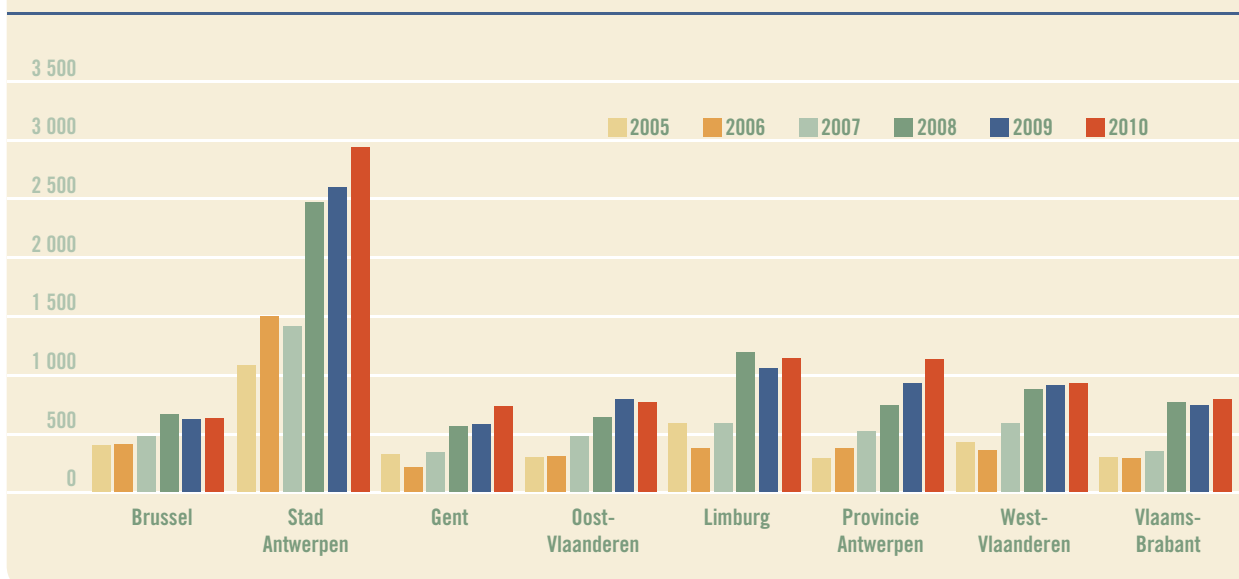
In tabel 12 wordt het aantal afgeleverde inburgeringsattesten per jaar en per onthaalbureau weergegeven.

De personen die een attest behaald hebben in 2010, zijn vaak in 2009 of nog eerder met hun traject begonnen.

TABEL 12: AANTAL UITGEREIKTE INBURGERINGSATTESTEN PER JAAR EN PER ONTHAALBUREAU IN 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Brussel	401	414	486	654	627	629
Stad Antwerpen	1 083	1 476	1 411	2 461	2 584	2 928
Gent	339	202	340	571	579	735
Oost-Vlaanderen	303	314	475	631	793	782
Limburg	585	369	585	1 188	1 058	1 143
Provincie Antwerpen	286	382	523	741	928	1 123
West-Vlaanderen	426	372	582	874	916	921
Vlaams-Brabant	290	293	361	768	732	799
Totaal	3 713	3 822	4 763	7 888	8 217	9 060

FIGUUR 33: AANTAL BEHAALDE INBURGERINGSATTESTEN PER ONTHAALBUREAU IN 2005-2010

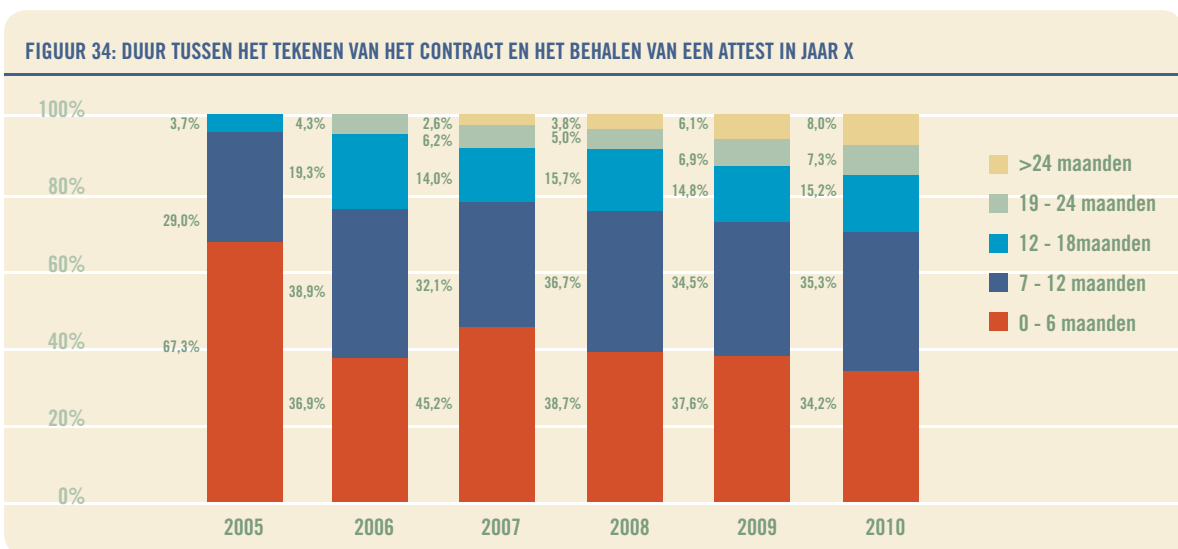
In 2010 hebben 9.060 inburgeraars een attest behaald t.o.v. 8 217 in 2009. Dit is een stijging van ongeveer 10%. Bij de onthaalbureaus Inburgering Gent en Inburgering Provincie Antwerpen stegen de attesten

in 2010 het meest (stijging tegenover 2009 van 27 en 21%). Als we de hele periode 2005-2010 bekijken, zien we in totaal ieder jaar een stijging, met de grootste stijging van 66% tussen 2007 en 2008.

Van inburgeringscontract tot inburgeringsattest

Het inburgeringsdecreet bepaalt dat het vormingsprogramma hoogstens één jaar na de start van het vormingsprogramma afgerond moet zijn. Analfabete inburgeraars kunnen hierop een uitzondering bekomen. We stellen vast dat dat in de praktijk niet altijd haalbaar is. Inburgeraars moeten wachten op een screening en daarna duurt het een tijd voor ze in een cursus MO of NT2 kunnen instappen. Bovendien duurt de cursus NT2 voor laaggeschoolden langer omdat ze er langer over doen om de basiscursus Nederlands te doorlopen.

Figuur 34 geeft weer hoe lang het duurde vanaf de ondertekening van het contract tot het behalen van het attest in jaar X. We zien dat het aandeel van inburgeraars die er langer dan een jaar over doen om het attest te behalen sinds 2007 geleidelijk aan stijgt. Van de in 2010 behaalde attesten, werden er bijna 31% behaald na één jaar na het ondertekenen van het contract. Er zijn meer en meer inburgeraars die meer dan twee jaar geleden een contract hebben getekend, waardoor het aandeel van de inburgeraars die er meer dan twee jaar over doen om een attest te behalen, stijgt.

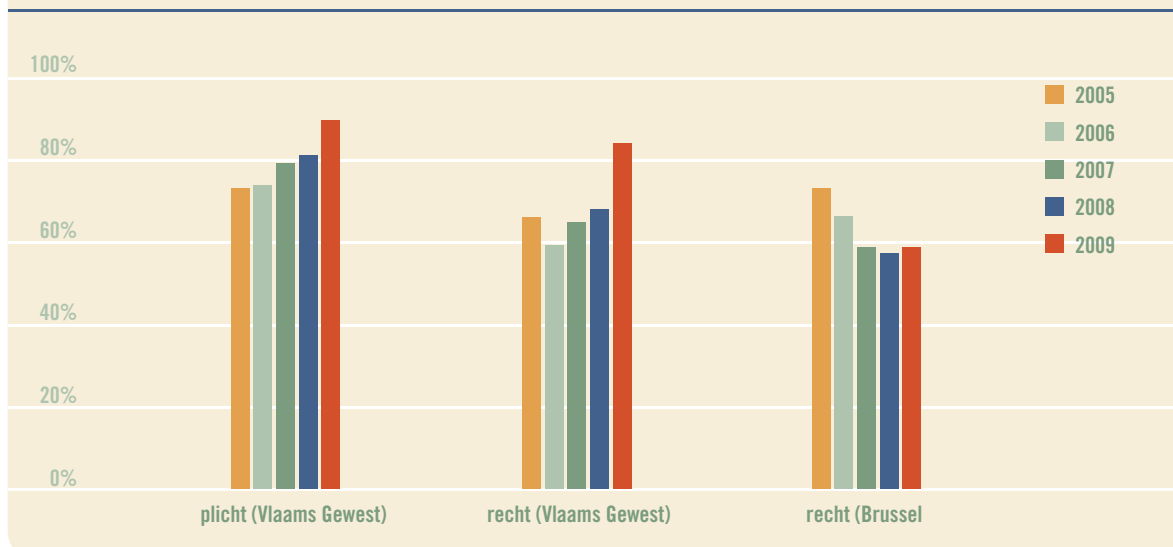

Eerder hebben we de instroom vergeleken met de aanmeldingen. Dat noemen we het bereik. Vanaf de aanmelding kunnen mensen ook weer uitvallen. We hebben ook al bekeken hoeveel inburgeraars die zich aangemeld hebben, een contract tekenen. Figuur 34 toont de uitval tussen contract en attest. Personen die

nog bezig zijn, worden niet meegerekend. Het gaat om personen die hun traject hebben beëindigd, ofwel omdat ze klaar zijn en een attest behaald hebben, ofwel omdat ze zijn afgehaakt of onvoldoende aanwezig waren in de les.¹

1 In het inburgeringstraject geldt er geen resultaatsverbintenis, gemeten door een test, maar wel een inspanningsverbintenis, gemeten aan de hand van het aanwezigheidspercentage in de lessen.

FIGUUR 35 : AANDEEL (%) PERSONEN MET EEN CONTRACT IN JAAR X WAARVAN HET TRAJECT EINDIGT MET EEN ATTEST

In het Vlaamse Gewest merken we een stijging in het aantal inburgeraars die na de ondertekening van het contract een attest behalen. Met andere woorden: bij alle inburgeraars in het Vlaamse Gewest is er sprake van een daling in de uitval tussen het ondertekenen van het contract en het behalen van het attest. In 2009 ging het om een daling van 8% bij de verplichte inburgeraars. Vooral bij de rechthebbenden is het aantal inburgeraars die na ondertekening van het contract een attest behalen opvallend gestegen (15%). In Brussel lijkt de uitval tussen contract en attest te stabiliseren of licht te dalen.

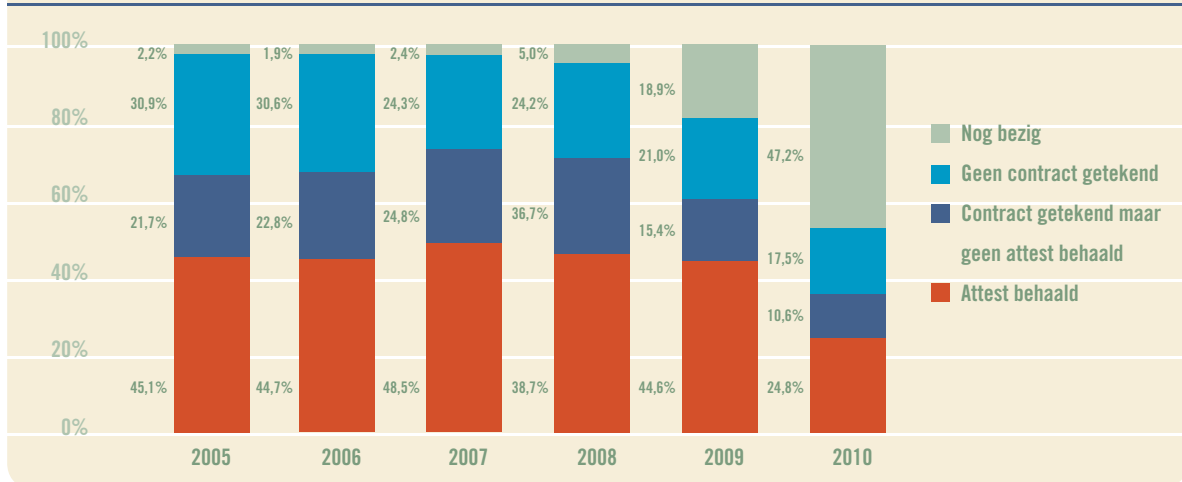
De reden van deze sterke daling in de uitval heeft vermoedelijk te maken met de inwerkingtreding van het AGB-besluit maar ook met een toenemende professionalisering van de onthaalbureaus en een verbeterde kwaliteit van het aanbod.

Flow van aanmelding tot attest

De uitval in de verschillende fasen, vanaf de instroom tot aan het attest, kunnen we samenvatten in een flow. Als vertrekpunt nemen we het moment van de aanmelding. Van die aanmeldingen bekijken we in welke fase inburgeraars afhaken. Met andere woorden, wat is het aandeel van de inburgeraars die:

- nog vóór een contract te tekenen afhaakten;
- tussen het contract en het behalen van een attest afhaakten;
- wel een attest behaalden;
- nog bezig zijn met het traject (en waar we geen uitspraak kunnen over doen).

FIGUUR 36: FLOW VANAF DE AANMELDING TOT AAN HET ATTEST IN 2005-2009

Van de inburgeraars die zich tussen 2005 en 2008 hebben aangemeld, is een klein deel nog bezig met het traject of werd het dossier niet correct afgesloten door het onthaalbureau. Dat het aandeel personen dat nog bezig is, stijgt tussen 2005 en 2010 is normaal. Het aandeel dat uiteindelijk een attest zal krijgen, zal dus ook nog stijgen voor 2009 en 2010. Sinds 2007 werd het aandeel van inburgeraars die een contract tekenden groter. Uit de cijfers over uitval tussen het moment van contract en het attest konden we afleiden dat meer mensen een attest van inburgering behalen. In figuur 36 is dat niet duidelijk omdat we in deze grafiek ook de inburgeraars die nog bezig zijn met een traject in kaart brengen.

Sanctioneringsprocedure

Vaststelling van de inbreuken door het onthaalbureau

De sanctioneringsprocedure start met het vaststellen van een inbreuk door de onthaalbureaus. Sinds de inwerkingtreding van het AGB-besluit op 1 maart 2009 werden er tot 31 december 2010 in totaal 4.056 inbreuken vastgesteld.

Inburgeraars die een inbreuk plegen, worden door het onthaalbureau in gebreke gesteld: zij krijgen een aangetekende brief waarin ze aangemaand worden om alsnog aan hun verplichtingen te voldoen. Voor de 4.056 inburgeraars bij wie een inbreuk werd vast-

gesteld, zien we het volgende:

- 74 % (2.987 personen) werd in gebreke gesteld en kreeg een ingebrekestellingsbrief;
- 26% (1.069 personen) werd niet in gebreke gesteld en kreeg geen ingebrekestellingsbrief. De redenen hiervoor kunnen momenteel niet eenduidig achterhaald worden. Vermoedelijk worden inburgeraars niet in gebreke gesteld omdat ze ondertussen reeds naar het buitenland zijn verhuisd, er geen officieel adres meer is, ze niet meer tot de (verplichte) doelgroep behoren,... Met een aanpassing aan de KBI moet het vanaf 2011 wel mogelijk zijn om te registreren waarom inburgeraars niet in gebreke worden gesteld.

Bekijken we de 2.987 verstuurde ingebrekestellingsbrieven, dan zien we het volgende:

- 41% (1.223 inburgeraars) reageerde door zich aan te melden om alsnog aan hun verplichtingen te voldoen. Deze personen hebben zich 'in regel gesteld'. Het lijkt erop dat het versturen van een aangetekende ingebrekestellingsbrief wel degelijk effect heeft;
- 51% (1.510 inburgeraars) reageerde niet op de ingebrekestellingsbrief. Hun dossier werd doorgestuurd naar de handhavingsambtenaren;
- 9% (254 inburgeraars) stelde zich niet in regel maar werd niet doorgestuurd naar de handhavingsambtenaren. Ook hier valt momenteel niet eenduidig te achterhalen waarom deze inburgeraars niet werden doorgestuurd. Sinds de aanpassing aan de

KBI in december 2010 moet nu wel eenduidig geregistreerd kunnen worden waarom iemand uiteindelijk niet wordt doorgestuurd. Vermoedelijk zijn hier dezelfde redenen van toepassing als wanneer iemand niet in gebreke wordt gesteld (verhuizing, geen doelgroep meer, ...).

Behandeling van de inbreuken door de handhavingsambtenaar

De handhavingsambtenaren werken bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Ze onderzoeken de inbreukdossiers en beslissen om al dan niet een administratieve geldboete op te leggen.

Van de 4.056 inbreuken die de onthaalbureaus in de periode maart 2009 – december 2010 vaststelden, werden er uiteindelijk 1.510 doorgestuurd naar de handhavingsambtenaren. Hiervan werden er tot op 19 april 2011 al 1.172 behandeld (dat wil zeggen dat er een uitspraak werd gedaan).

Wat de 1.172 behandelde dossiers betreft, zien we het volgende:

- in 41% (475) van de behandelde dossiers werd een boete opgelegd;
- in 10% (121) van de dossiers werd geen boete opgelegd;

- in 49% (576) werd geen gevolg gegeven aan het dossier.

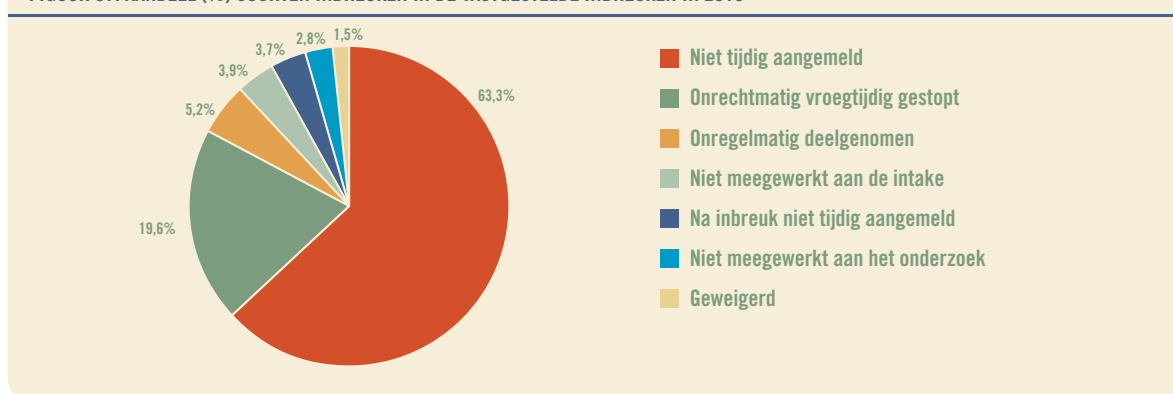
De handhavingsambtenaar beslist om geen boete op te leggen wanneer er sprake is van een situatie van overmacht waardoor de inburgeraar zijn inburgeringsplicht of contract niet kan nakomen.

De handhavingsambtenaar geeft geen gevolg aan een dossier wanneer het adres van de inburgeraar onbekend is (bijvoorbeeld door verhuizing naar het buitenland, de inburgeraar werd ambtshalve geschrapt, ...), wanneer de inburgeraar zich, kort nadat het dossier werd doorgestuurd, alsnog in regel heeft gesteld of wanneer de inbreuk door een administratieve vergissing onterecht werd aangemaakt.

Vastgestelde inbreuken in 2010

Om een beeld te krijgen van de soorten inbreuken die gepleegd worden, baseren we ons op de vastgestelde inbreuken in 2010. De inbreuk die het meest gepleegd wordt, is de inbreuk 'niet tijdige aanmelding' (63%) die enkel verplichte inburgeraars kunnen plegen, gevolgd door de inbreuk 'onrechtmatig vroegtijdig stoppen' (20%) die zowel door rechthebbende als verplichte inburgeraars kan gepleegd worden.

FIGUUR 37: AANDEEL (%) SOORTEN INBREUKEN IN DE VASTGESTELDE INBREUKEN IN 2010

Conclusie

2010 wordt gekenmerkt door een sterke stijging in de instroom (34%), in het aantal aanmeldingen (24%), het aantal contracten (31%) en het aantal attesten (9%). Deze sterke stijging heeft te maken met een

nieuwe en correctere manier van selecteren uit het Rijksregister.

Tabel 13 geeft een samenvattend overzicht van de instroom, het aantal aanmeldingen, contracten en attesten in 2010 en de stijging per onthaalbureau.

TABEL 13: OVERZICHT AANTAL INBURGERAARS DIE INGESTROOMD ZIJN, ZICH HEBBEN AANGEMELD, EEN CONTRACT GETEKEND HEBBEN OF EEN ATTEST HEBBEN BEHAALD IN 2009 EN 2010, PER ONTHAALBUREAU

INSTROOM				CONTRACTEN			
	2009	2010	STIJGING		2009	2010	STIJGING
Stad Antwerpen	6817	9958	46%	Brussel	1574	2015	28%
Gent	2680	3208	20%	Stad Antwerpen	4130	4842	17%
Oost-Vlaanderen	2984	4209	41%	Gent	1145	1587	39%
Limburg	4475	5510	23%	Oost-Vlaanderen	1190	1736	46%
Prov. Antwerpen	5717	7011	23%	Limburg	1618	2140	32%
West-Vlaanderen	3376	4948	47%	Prov. Antwerpen	1690	2505	48%
Vlaams-Brabant	4653	6246	34%	West-Vlaanderen	1655	2414	46%
Totaal	30702	41090	34%	Vlaams-Brabant	1156	1369	18%
				Totaal	14158	18608	31%

AANMELDINGEN				ATTESTEN			
	2009	2010	STIJGING		2009	2010	STIJGING
Brussel	1720	2102	22%	Brussel	627	629	0%
Stad Antwerpen	5402	6091	13%	Stad Antwerpen	2584	2928	13%
Gent	1444	2088	45%	Gent	579	735	27%
Oost-Vlaanderen	1613	2205	37%	Oost-Vlaanderen	793	782	-1%
Limburg	2276	2735	20%	Limburg	1058	1143	8%
Prov. Antwerpen	2601	3086	19%	Prov. Antwerpen	928	1123	21%
West-Vlaanderen	2088	2920	40%	West-Vlaanderen	916	921	1%
Vlaams-Brabant	1783	2164	21%	Vlaams-Brabant	732	799	9%
Totaal	18927	23391	24%	Totaal	8217	9060	10%

De nieuwe selectiecriteria hebben niet enkel tot een stijgende instroom van inburgeraars geleid, maar ook tot een herverdeling in de doelgroep en een correctere detectie van de doelgroep. Zo is het aandeel van de verplichte inburgeraars met 14% gestegen en de groep waarvan de doelgroepstatus onduidelijk is, is met 15% gedaald.

De nieuwe sanctioneringsprocedure met administratieve geldboetes (die in maart 2009 in werking is getreden), de toenemende aandacht voor de kwaliteit van het aanbod en de professionalisering van de onthaalbureaus lijken een positieve invloed te hebben op het bereik van de inburgeraars. Sinds 2009 is de uitval tussen de instroom en de aanmelding van verplichte inburgeraars met 9% gedaald. Van de verplichte inburgeraars die in 2010 uit het Rijksregister geselecteerd werden, hebben er zich reeds 87% aangemeld. Bij de

rechthebbende inburgeraars in het Vlaamse Gewest is de uitval tussen de ondertekening van het contract en het behalen van een attest van inburgering zelfs enorm gedaald (met 15%). Anderzijds merken we bij de rechthebbenden wel een lichte stijging in de uitval tussen instroom en aanmelding, en tussen aanmelding en ondertekening contract.

Tot slot blikken we vooruit op de cijfers van 2011. Op basis van de cijfers van de eerste helft van 2011 lijkt het erop dat de sterk gestegen instroom in 2010 niet verder stijgt in 2011. Wanneer we de eerste zes maanden van 2011 vergelijken met 2010 daalt de instroom zelfs met 1%. Het aantal aanmeldingen stijgt wel verder met 10%, het aantal contracten met 16% en het aantal attesten met 37%.

Huizen van het Nederlands

Inleiding

De Huizen van het Nederlands zijn het aanspreekpunt voor meerderjarige anderstaligen die Nederlands willen leren. Ze informeren kandidaat-cursisten over het aanbod NT2 (Nederlands als tweede taal) en verwijzen hen door naar de meest geschikte cursus. De doorverwijzing gebeurt op basis van een leervaardigheidstest en eventueel een niveau-test Nederlands. De Huizen van het Nederlands organiseren zelf geen cursussen maar beschikken wel over een volledig overzicht van alle cursussen NT2 die worden georganiseerd.

Naast deze basisopdracht hebben de Huizen van het Nederlands ook de opdracht om eventuele knelpunten in het aanbod Nederlands als tweede taal te signaleren en het Vlaamse inburgeringsbeleid te ondersteunen.

De Vlaamse overheid erkent acht Huizen van het Nederlands: één voor Antwerpen, Gent en Brussel en de vijf Vlaamse provincies. Ze zijn een regionale samenwerking tussen alle aanbodverstrekkers Nederlands als tweede taal (NT2) in een aparte vzw per werkingsgebied.

De cijfers

Aantal aanmeldingen per Huis van het Nederlands

In 2010 kwamen er voor heel Vlaanderen 69.176 personen bij de Huizen van het Nederlands langs. Het gaat om unieke aanmeldingen. Kandidaat-cursisten die zich meermaals hebben aangemeld, werden slechts een keer meegeteld.

In de tabel hiernaast vindt u de verdeling over de verschillende Huizen van het Nederlands.

AANTAL AANMELDINGEN BIJ HET HVN IN 2010	AANTAL
Huis van het Nederlands Antwerpen	16 316
Huis van het Nederlands Brussel	13 117
Huis van het Nederlands Gent	8 029
Huis van het Nederlands Limburg	5 251
Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen	6 647
Huis van het Nederlands Provincie Antwerpen	5 693
Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant	8 131
Huis van het Nederlands West-Vlaanderen	5 992
Totaal	69 176

Inburgering en aanmeldingen bij het Huis van het Nederlands

Nederlands als tweede taal vormt een onderdeel van het primaire inburgeringstraject. De inburgeraar volgt een basisoniveau NT2 (A1). Inburgeraars die reeds het basisoniveau A1 beheersen, kunnen een vrijstelling van de cursus verkrijgen.

Onderstaande tabel toont hoeveel personen zich in 2010 bij een Huis van het Nederlands hebben aangemeld en in hetzelfde jaar een inburgeringscontract hebben ondertekend.

Over heel Vlaanderen heeft gemiddeld 21 procent van de cliënten van de Huizen van het Nederlands een inburgeringscontract ondertekend.

AANTAL NT2-CURSISTEN PER HUIS VAN HET NEDERLANDS EN PER AANBODVERSTREKKER

	AANMELDINGEN BIJ HET HVN IN 2010	ONDERTEKEND INBURGERINGSCONTRACT	%
Huis van het Nederlands Antwerpen	16 316	3 741	23%
Huis van het Nederlands Brussel	13 117	1 814	14%
Huis van het Nederlands Gent	8 029	1 604	20%
Huis van het Nederlands Limburg	5 251	1 678	32%
Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen	6 647	1 335	20%
Huis van het Nederlands Provincie Antwerpen	5 693	1 643	29%
Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant	8 131	1 068	13%
Huis van het Nederlands West-Vlaanderen	5 992	1 519	25%
Totaal	69 176	14 402	21%

Op basis van het intakegesprek en eventueel een leervaardigheidstest wordt de kandidaat-cursist georiënteerd naar het meest geschikte NT2-aanbod. Anderszeggende kunnen een cursus Nederlands volgen bij een

centrum voor basiseducatie (CBE), een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO), een universitair talentcentrum (UT), de VDAB of Syntra.

Onderstaande tabel geeft aan hoeveel personen in 2010 in een cursus zijn ingestapt in een CVO of CBE per regio. Voor heel Vlaanderen zijn 87.725 personen aan een NT2-cursus begonnen waarvan 72% ingericht

door CVO en 28% door CBE. De uitwisseling met de andere aanbodverstrekkers maakt het nog niet mogelijk om ook voor hen accurate cijfers op te geven.

	CBE	CVO	TOTAAL	%
Huis van het Nederlands Antwerpen	8 166	12 179	20 115	23%
Huis van het Nederlands Brussel	2 079	13 192	15 187	17%
Huis van het Nederlands Gent	2 021	5 187	7 160	8%
Huis van het Nederlands Limburg	2 518	5 112	7 539	9%
Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen	2 200	4 874	7 015	8%
Huis van het Nederlands Provincie Antwerpen	2 833	4 818	7 526	9%
Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant	2 914	11 604	14 344	16%
Huis van het Nederlands West-Vlaanderen	1 937	6 945	8 801	10%
Totaal	24 668	63 949	87 687	

Aanmeldingen per nationaliteit

Onderstaande tabel geeft weer welke de tien meest voorkomende nationaliteiten zijn die zich in 2010 bij de Huizen van het Nederlands hebben aangemeld. Het gaat om unieke aanmeldingen.

NATIONALITEIT	AANTAL	% ALLE AANMELDINGEN
België	14 923	20%
Marokko	8 708	12%
Turkije	3 319	5%
Polen	2 729	4%
Rusland (Federatie van)	2 142	3%
Bulgarije	2 068	3%
Congo (Kinshasa, ex-Zaire)	1 767	2%
Frankrijk	1 552	2%
Roemenië	1 479	2%
Armenië (Rep.)	1 474	2%

Integratie

Integratie is tweerichtingsverkeer

Onze samenleving wordt door de migratie steeds diverser. Die diversiteit is boeiend, maar schept vaak ook uitdagingen en spanningen.

Met het integratiebeleid wil de Vlaamse overheid inwerken op de gevolgen van migratie. Ze streeft naar een samenleving waarin alle burgers, ongeacht hun herkomst, op grond van gelijkwaardigheid samenleven. Met respect voor ieders eigenheid maar ook met respect voor de waarden en normen van de democratische rechtstaat. Daarnaast wil de overheid met het integratiebeleid werken aan een samenleving waar iedereen op alle maatschappelijke vlakken gelijke kansen heeft om zichzelf te ontplooien en actief deel te nemen aan de samenleving.

Om integratie echt mogelijk te maken heeft onze samenleving de medewerking nodig van iedereen. Van de nieuwkomers en de 'oudkomers'. Maar ook van de mensen, voorzieningen, organisaties en besturen van de ontvangende maatschappij.

Het integratiedecreet

De doelstellingen, doelgroepen en instrumenten van het Vlaamse integratiebeleid zijn opgenomen in het **integratiedecreet van 28 april 1998**, dat gewijzigd werd op **30 april 2009**.

Volgens het decreet is het integratiebeleid een **drieporenbekleid**:

1. **een emancipatiebeleid dat gericht is op de evenredige participatie** van nieuwe Vlamingen en woonwagenbewoners;
2. **een beleid dat gericht is op de toegankelijkheid van voorzieningen voor iedereen** en meer specifiek voor nieuwe Vlamingen en woonwagenbewoners;
3. **een beleid dat gericht is op het samenleven in diversiteit**. Het Vlaamse integratiebeleid richt zich tot alle burgers. Iedereen in de samenleving is er mee voor verantwoordelijk dat dit samenleven slaagt. Het Vlaamse integratiebeleid wil de sociale samenhang tussen alle burgers bevorderen.

Daarnaast wil de Vlaamse overheid met haar integratiebeleid mensen zonder wettig verblijf een menswaardige begeleiding garanderen, vooral op het vlak van gezondheidszorg en onderwijs: door hen het recht op dringende medische hulp en het recht op onderwijs te waarborgen. En door hen te oriënteren naar een zinvolle toekomst.

Woonwagenbewoners vormen een specifieke doelgroep van het integratiebeleid. Het integratiedecreet omschrijft woonwagenbewoners als *“personen die legaal in België verblijven en die wonen of woonden in een woonwagen als vermeld in artikel 2, 33°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, of waarvan de ouders dat deden, met uitzondering van bewoners van campings of gebieden met weekendverblijven”*. Het woonwa-

genbeleid richt zich op personen die traditioneel in een woonwagen wonen of woonden.

Op 12 november 2010 keurde de Vlaamse Regering een uitvoeringsbesluit goed bij het integratiedecreet. Door dat besluit treedt een aantal artikelen van het integratiedecreet in werking. Naast enkele algemene artikelen gaat het om artikelen over:

- de Commissie Integratiebeleid;
- het Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie;
- de Participatieorganisatie;
- de verenigingen die zich richten tot de trekkende beroepsbevolking;
- het Hoofdstedelijk Integratiecentrum;
- bepalingen over projectsubsidies.

Wie doet wat in het Vlaamse integratiebeleid?

Het integratiebeleid is een inclusief beleid. Dat wil zeggen dat het gerealiseerd wordt binnen het algemeen beleid van de verschillende sectoren. Grotendeels via algemene maatregelen, en alleen als het nodig is via specifieke acties en voorzieningen. Verschillende actoren spelen een specifieke rol in het integratiebeleid.

De Vlaamse overheid

De Vlaamse overheid staat in voor de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het integratiebeleid. Dat integratiebeleid is inclusief en gecoördineerd. Alle bevoegde ministers nemen binnen hun eigen beleidsdomeinen initiatieven die bijdragen tot het realiseren van de doelstellingen van het integratiebeleid.

Om het Vlaamse integratiebeleid te coördineren is de ambtelijke Commissie Integratiebeleid opgericht, waarin de verschillende beleidsdomeinen, de doelgroep en het middenveld vertegenwoordigd zijn. De opdracht van de commissie? Een geïntegreerd actieplan Integratie opmaken, coördineren en evalueren. Dat actieplan stelt per beleidsdomein doelstellingen en maatregelen voorop en garandeert een inclusieve aanpak over de beleidsdomeinen heen.

Het Vlaams Expertisecentrum Migratie - Integratie: Kruispunt Migratie-Integratie vzw

Het Kruispunt Migratie-Integratie – het vroegere Vlaams Minderhedencentrum – ontwikkelt en ontsluit kennis en expertise over migratie en integratie, ontwikkelt methodieken, zorgt voor coördinatie en afstemming, organiseert vormingen en geeft advies.

Iedereen die in zijn werk te maken heeft met migratie, integratie en inburgering kan een beroep doen op het Kruispunt Migratie-Integratie:

- lokale en provinciale besturen;
- de Vlaamse overheid;
- maatschappelijke diensten, instellingen, en organisaties;
- integratiecentra, onthaalbureaus, integratiediensten en sociaal tolk- en vertaaldiensten.

Via het uitvoeringsbesluit bij het Integratiedecreet kreeg het Kruispunt Migratie-Integratie in 2010 enkele bijkomende opdrachten:

- de onthaalbureaus ondersteunen;
- optreden als expertisecentrum inzake inburgering en integratie;
- een maximale afstemming van de integratiesector en de inburgeringssector bevorderen.

De lokale overheden en de lokale integratiediensten

Het integratiebeleid wordt in de eerste plaats gerealiseerd op het lokale niveau, waar oude en nieuwe Vlamingen samenleven. Lokale besturen hebben een belangrijke rol als regisseur van het integratiebeleid op hun grondgebied. Het bestuur van een stad of gemeente waar veel Vlamingen van vreemde herkomst wonen, kan een integratiedienst oprichten en die laten erkennen en subsidiëren door de Vlaamse overheid. Bij de erkenning van integratiediensten houdt de Vlaamse overheid rekening met de omvang en de concentratie van de doelgroepen, de samenstelling van de bevolking en de aard van de problematiek.

De rol van de integratiediensten en hun beleidsprioriteiten

De integratiediensten werken aan:

- een betere toegankelijkheid van de (gemeentelijke) diensten en reguliere voorzieningen voor mensen met een migratieachtergrond;
- de participatie van mensen met een migratieachtergrond aan het beleid en het verenigingsleven;
- een harmonieus samenleven in diversiteit tussen alle burgers.

Met elk lokaal bestuur met een integratiedienst wordt een convenant afgesloten dat de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Overheid concreetiseert en afstemt op de prioriteiten van het lokaal bestuur. In 2010 golden de volgende beleidsprioriteiten:

- het bevorderen van het samenleven in diversiteit: sociale cohesie, het detecteren van samenlevingsproblemen, bemiddeling, beeldvorming;
- het bevorderen van de toegankelijkheid van diensten en voorzieningen: intern en extern inclusief beleid;
- het detecteren, voorkomen en bestrijden van elke vorm van discriminatie;
- inspraak en participatie van alle burgers;
- het vergroten van het draagvlak voor het diversiteitsbeleid, onder andere door sensibiliseringsacties en door aan de bevolking informatie te geven;
- het coördineren en oplossen van knelpunten betreffende het inburgeringsbeleid (vanuit de regiole), meer specifiek met betrekking tot het secundair inburgeringsbeleid.

Lokale integratiediensten in Vlaanderen

Eind 2010 waren in Vlaanderen 38 lokale integratiediensten erkend en kregen twee lokale besturen een starttoelage voor de oprichting van een integratiedienst.

SITUATIE LOKALE INTEGRATIEDIENSTEN 2010

- bestaande integratiediensten
- startende integratiediensten

De integratiecentra

De Vlaamse overheid erkent en subsidieert acht integratiecentra over heel Vlaanderen. Die hebben als taak de provinciale en lokale besturen en andere relevante beleidsinstanties en organisaties te ondersteunen en te stimuleren bij het voeren van een gecoördineerd en inclusief integratiebeleid, en dit in de verschillende beleidsdomeinen. Voor de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen is het integratiecentrum een vzw, voor de provincies Limburg en Vlaams-Brabant werd het integratiecentrum ondergebracht in het provinciebestuur. Er zijn ook nog twee lokale integratiecentra in Antwerpen en in Gent en één hoofdstedelijk integratiecentrum.

De integratiecentra hebben als kerntaak: het integratiebeleid analyseren, evalueren, ondersteunen en stimuleren. Ze informeren en ze geven advies en vormingen aan organisaties, verenigingen, voorzieningen en besturen over toegankelijkheid, participatie en samenleven in diversiteit. Ze stimuleren en ondersteunen vernieuwende projecten en ontwikkelen methodieken. En ze begeleiden en ondersteunen veranderingsprocessen van voorzieningen, organisaties of verenigingen.

Zij werken aan:

- een gelijkwaardige participatie van alle burgers aan het samenleven;
- gelijke kansen voor iedereen, met bijzondere aandacht voor mensen met een migratieachtergrond en woonwagenbewoners;
- een harmonieuze samenleving in diversiteit.

Om de afstemming en samenwerking van de integratiecentra te bevorderen, bepaalt het integratiedecreet dat het Kruispunt Migratie-Integratie vzw een strategisch planningskader moet ontwikkelen voor de integratiecentra. Ter voorbereiding van dat planningskader maakte het Kruispunt Migratie-Integratie in 2010 samen met de acht integratiecentra een gemeenschappelijke omgevingsanalyse, op basis van de bevraging van een aantal relevante stakeholders. Die omgevingsanalyse is te vinden op de website van het Kruispunt Migratie-Integratie.

Sociaal tolk- en vertaaldiensten

Vlaanderen telt **negen diensten voor sociaal tolken en vertalen**. Sociaal tolken en vertalers helpen de taalkloof tussen de anderstalige cliënt en de Nederlandstalige diensten en voorzieningen te overbruggen. Onder andere scholen, ziekenhuizen, openbare diensten en welzijnsorganisaties kunnen gebruik maken van dat aanbod.

Binnen het Kruispunt Migratie-Integratie vzw werkt de centrale ondersteuningscel voor het sociaal tolken en vertalen (COC) als ondersteunings- en expertisecentrum voor de Vlaamse sociaal tolk- en vertaaldiensten. COC is ook erkend als testcentrum voor het ervaringsbewijs sociaal tolken. Het bewaakt de kwaliteit van dat aanbod en streeft naar een gelijk(waardig) aanbod sociaal tolken en vertalen in alle Vlaamse steden en provincies.

De participatieorganisatie: het Minderhedenforum

De Vlaamse overheid hecht er veel belang aan om de doelgroepen van het integratiebeleid op een volwaardige manier bij het beleid te betrekken. Daartoe bepaalt het integratiedecreet dat de Vlaamse Regering één participatieorganisatie erkent die optreedt als forum van organisaties van de doelgroepen.

Het Forum van Etnisch-Culturele Minderheden (Minderhedenforum) vzw, dat erkend is sinds 1999 op basis van het decreet van 1998, is met ingang van 14 ja-

nuari 2011 erkend als participatieorganisatie op basis van het integratiedecreet van 2009.

De Schroef vzw

Vzw De Schroef is een organisatie van en voor mensen uit de binnenvaart. Zij heeft een centrum in de Antwerpse haven.

Vzw De Schroef is een buitenbeentje binnen het integratiedecreet. Toch zijn er parallellen met het werk van de integratiesector. Vaak is het aanbod van de reguliere voorzieningen niet afgestemd op het rondtrekkende bestaan van de binnenschippers. Vzw De Schroef zorgt onder meer voor initiatieven en overleg om de toegankelijkheid van het reguliere aanbod te verbeteren.

De Schroef is in België de pionier van het ligplaatsonderwijs. Die onderwijsvorm combineert klassiek onderwijs (wanneer het schip in de haven ligt) met afstandsonderwijs (wanneer het schip vaart). Sinds 2002 is de ligplaatskleuterschool erkend en geïntegreerd in het stedelijk onderwijs. In vzw De Schroef is ook een lokaal bureau van CAW De Mare, waar mensen uit de binnenvaart terecht kunnen met vragen over welzijn. Daarnaast organiseert De Schroef ontmoetingen, onderling en met 'mensen van de wal'. In 2010 namen 248 jongeren deel aan activiteiten van de jongerenwerking van De Schroef.

Meer informatie: www.deschroef.be

De Vlaamse Woonwagencentrale

De Vlaamse Woonwagencentrale speelt een belangrijke rol in de realisatie van het woonwagenebeleid. Ze zorgt voor:

- adviezen aan de bevoegde minister over de uitwerking van een globale planning van de woonwagenterreinen voor Vlaanderen;
- adviezen aan de respectieve bevoegde ministers, via de coördinerende minister voor het integratiebeleid, over het creëren van noodzakelijke voorwaarden over grondbeleid, ruimtelijke ordening, inrichting, toezicht en over de consultatie van de woonwagebewoners;
- de nodige regelgeving of voorstellen van wijzigingen aan de bestaande regelgeving;
- opvolgen van de aan te leggen woonwagenterreinen en het opstellen van de jaarlijkse evaluatie.

Leden:

- Vlaamse overheid: kabinetten en administraties Inburgering, Binnenlands Bestuur, Ruimtelijke Ordening en Wonen;
- Vlaamse instellingen: Kruispunt Migratie-Integratie, Minderhedenforum, Vlaamse Maatschappij Sociale Huisvesting, Vereniging Vlaamse Steden en Gemeenten, Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- provinciebesturen en provinciale integratiecentra;
- deskundigen (o.m. Riso Vlaams-Brabant);
- woonwagebewoners en de vereniging Ons Leven.

Kernpunten in 2010

Staten-Generaal voor Inburgering en Integratie

De Staten-Generaal Inburgering en Integratie bracht op 29 november 2010 een tweehonderdtal vertegenwoordigers uit het middenveld, de integratie en inburgeringssector, de onderwijswereld, werkgeversorganisaties, vakbonden, organisaties van nieuwe Vlamingen, lokale besturen, beleidsmakers en academici samen.

Het centrale thema van de conferentie was 'Integratie is een gedeelde verantwoordelijkheid'. De bedoeling: concrete, realistische en constructieve aanbevelingen doen voor integratiebeleid van de komende jaren.

Deze eerste Staten-Generaal werd opgebouwd rond de thema's werk, onderwijs en sociale cohesie/actief burgerschap. Werkgroepen bereidden de werkzaamheden voor, met als voorzitters prof. Ive Marx (werk), prof. Piet Van Avermaet (onderwijs) en prof. Marc Hooghe (sociale cohesie/actief burgerschap).

Een gesprek tussen de Vlaamse ministers Geert Bourgeois, Philip Muyters, Pascal Smet en Jo Vandeurzen sloot de dag af.

De Vlaamse overheid wil met de geformuleerde aanbevelingen op de Staten-Generaal verder aan de slag om de lijnen voor de toekomst verder uit te zetten. Het verslagboek van de Staten-Generaal vormt daarbij een van de elementen.

Op de website van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is het verslag te vinden van deze conferentie: <http://binnenland.vlaanderen.be/staten-generaal>.

Een Vlaams actieplan voor Midden- en Oost-Europese migranten

Eind 2010 gaf de Vlaamse Regering groen licht aan een nota over de ontwikkeling van een gecoördineerd beleid ten aanzien van nieuwe migranten uit Midden- en Oost-Europa, waaronder Roma. Binnen de Vlaamse Regering begon een werkgroep met de voorbereidingen van een actieplan.

Projectoproep: 'Gezocht: managers van diversiteit'

De Vlaamse Regering wendt ten minste vijf procent van het totale integratiebudget aan om experimentele, aanvullende of vernieuwende integratieprojecten te subsidiëren. Het grootste deel van dat budget gaat naar de oproep 'Gezocht: managers van diversiteit'. Met de projectoproep wil de Vlaamse regering organisaties, bedrijven en burgers in heel Vlaanderen stimuleren om te werken aan het samenleven in diversiteit. De oproep kan zich richten tot bewonersgroepen, verenigingen, middenveldorganisaties, bedrijven en privéondernemingen, openbare besturen en overheidsinstellingen.

PROJECTEN 'MANAGERS VAN DIVERSITEIT' IN 2010, GESUBSIDIEERD VIA DE PROJECTOPROEP VAN 2009

Brussels Boxing Academy (BBA) – Sportclub	School Boxing Network
Samenlevingsopbouw Gent vzw	Volkstuinjes Nieuw-Gent
EHSAL vzw	Maatwerk. Geïntegreerde loopbaanbegeleiding in het hoger onderwijs gericht op werk op maat van elke student.
Masereelfonds	Nieuw Vlaams Talent
Stebo vzw	Een nieuw samenlevingsmodel voor multiculturele handelsstraten
Groep T - Internationale Hogeschool Leuven	Kansencoaching: Ontwikkeling van een instrument voor de begeleiding van kansengroepstudenten ter bevordering van hun doorstroom in de lerarenopleiding
Vzw JOC "De Schuur"	De Babbeldoos
Stadsbestuur Dendermonde	BABBElonië

Stebo vzw	Diversiteitscentrum Meulenberg 2013
Katholieke Vereniging Gehandicapten Vormingsbeweging	EHBO (Eerste Hulp Bij Opvoeding van kinderen met een handicap)
Verbond VOS vzw, Vlaamse Vredesvereniging (VOS)	Onder de mensen III
SPW De Saenhoeve vzw	Lifeskills, de kracht op 't speelplein
Stebo vzw	Winkelcentrum Cité, onze bondgenotenlaan!
Katholieke Hogeschool Limburg vzw	Uitstroombegeleiding kansengroepen
MJA Limburg vzw	MJA speelt op straat
Jeugdhuis Centrum West vzw	Molenbeek ontmoet Oudenburg
Centrum Geestelijke Gezondheidszorg/litp	Samenspel In Kleuren. Kansen voor ouders
Provinciaal Documentatiecentrum Atlas	De Zomerschool-Koffer: Ingrediënten voor een geslaagde Zomerschool
Pasar v.z.w.	Samen op stap: Gemeenschappelijke recreatie als hefboom voor inburgering
Syntra Vlaanderen	Divers Management voor de KMO (DIMA-KMO)
vzw Ciso	Sociale Adviseurs
VLOS vzw	LETS Sint-Niklaas
Limburgs Steunpunt Straathoekwerk (LISS)	Rondhangende jongeren in de wijk? Moet kunnen!
Kif Kif	Wonderwijs, over werk en onderwijs
Daidalos vzw	Opvoedingsondersteuning met vrijwilligers vanuit een instelling Bijzondere Jeugdzorg
vzw Designcentrum Vlaanderen	Gezocht: jonge ontwerpers!
Hogeschool Gent - SOAG	Passages.
Buurtwerk 't Lampeke vzw / kinderwerking Fabota	Fabota@lala, Fabota in dialoog via muziek.
Voka - Kamer van Koophandel Halle-Vilvoorde	Allo-gistiek: kies voor een toekomst op wiel'tjes
Universiteit Antwerpen	Kids in reactie
vzw Musea en Erfgoed Antwerpen	Nieuwe Antwerpenaren en nieuw erfgoed
Het Vervolg	IMPACT van beeldvorming (Beeldvorming Culturele Diversiteit in de Mijnstreek, consolidatie)
CVBA Nieuw Dak	Samenwerken aan samenleven en leefkwaliteit door middel van de samenlevingsprojectbox
Pax Christi Vlaanderen vzw	Geweldpreventie bij jonge nieuwkomers uit de ex-Sovjet-Unie en 'Koerdistan'
ZVC JH Kaarderij Gent	Diversifiëren van de werking naar Oost-Europa.
Katholieke Hogeschool Mechelen	Nador aan de Dijle, Mechelen in het Riff
Gemeenschapscentrum Everna	Taterwater
OCMW Halle	meePRATEN op het werk
vzw jeugdorganen	Van vooroordelen naar voordelen: De interculturele wijkbemiddelaar. Communicatie en wederzijdse beeldvorming in kader van leefbaarheid in de wijken Pauwengraaf en Eisden
Natuur en Wetenschap vzw	Een wereld van verschil

Bovenstaande tabel toont de projecten die in 2010 gesubsidieerd werden via de projectoproep van 2009.

In 2010 lanceerde de minister van Inburgering een nieuwe projectoproep. Voor het eerst was er één overkoepelend thema: huwelijksmigratie. Waarom? Omdat meer dan de helft van de jongeren van Turkse en Marokkaanse origine een partner uit het land van herkomst kiest. Hoewel deze vorm van huwen of rela-

tievorming niet problematisch hoeft te zijn, blijken de huwelijken niet altijd even succesvol en stellen ze de jonggehuwden vaak voor heel specifieke uitdagingen. De minister van Inburgering riep daarom in deze oproep op om na te denken over manieren om de thematiek aan te pakken: door middel van ontmoeting, dialoog, confrontatie met ouders, doorbreken van taboes, enzovoort. De volgende projecten werden goedgekeurd en starten in 2011:

PROJECTEN 'MANAGERS VAN DIVERSITEIT', GOEDGEKEURD NA DE PROJECTOPROEP VAN 2010

Groep Intro vzw Regio Limburg	Coachen uit de schaduw
ELLA – Kenniscentrum gender en etniciteit	Huwelijksmigratie: gewikt en gewogen – hier & daar!
Nejma vzw	Mama, ik wil trouwen!
Kopspjel vzw	7 vrouwen 7 kamers
Het Vervolg vzw	One-way ticket to Love: kortfilms over Turkse huwelijksmigratie in de Mijnstreek
Universiteit Hasselt – SEIN Identity, Diversity & Inequality Research	Huwelijksmigratie in 3D – Demystificatie door Diepte-interview en Dialoog
Universiteit Gent -International Centre for Reproductive Health	Intergenerationele dialoog binnen de Marokkaanse gemeenschap over de invloed van migratiecontext op huwelijkspatronen
CAW Sonar	Kijk in de spiegel: relatievorming en diversiteit
Stad Beringen	Op weg
Turkse Unie van België	Partnerkeuze van de Turkse jongeren
Liberale Vrouwen vzw	My Big Fat Belgian Wedding – Filosoferen over geluk in partnerrelaties
Ambrosia's Tafel	Uit Liefde vermengd – Mixed/With Love
Unie van Turkse Verenigingen	Tragikomedie of huwelijk?
vzw BIK	Onderweg

Woonwagengebeleid 2010

De omzendbrief doortrekkersterreinen en pleisterplaatsen voor woonwagengebewoners

Een belangrijk aandachtspunt is het tekort aan woonwagenterreinen. De Vlaamse overheid voorziet in de nodige middelen voor de aanleg, uitbreiding en renovatie van woonwagenterreinen.

De meeste woonwagengebewoners in Vlaanderen verblijven op een residentieel woonwagenterrein. Dat is een terrein dat bestemd en ingericht is voor het sedentaire wonen in woonwagens. Het kan zowel een openbaar als een privaat woonwagenterrein zijn. Vooral in de periode van maart tot oktober verlaten veel Vlaamse en internationale woonwagengebewoners de vaste standplaats en trekken ze rond. Daarom stimuleert de Vlaamse overheid de aanleg van openbare doortrekkersterreinen. Die terreinen zijn bestemd en ingericht voor het tijdelijk plaatsen van verkeerswaardige woonwagens. In de zomer van 2010 ontstonden er problemen met rondtrekkende woonwagengebewoners. Daarop stuurde minister Bourgeois een omzendbrief naar de lokale besturen en de provinciebesturen. In die omzendbrief vraagt de minister aan de lokale besturen om een proactief beleid te voeren voor de tijdelijke opvang van woonwagengebewoners. Voor de provinciegouverneurs ziet de minister een

coördinerende opdracht weggelegd: inventariseren van mogelijke pleisterplaatsen, bemiddelen bij twistpunten over het tijdelijk verblijf van rondtrekkenden, en rondtrekkenden die geen tijdelijke standplaats toegewezen kregen doorverwijzen naar een beschikbare pleisterplaats.

In afwachting van de realisatie van voldoende volwaardige doortrekkersterreinen kunnen pleisterplaatsen worden toegestaan. Een pleisterplaats voor woonwagengebewoners is een terrein dat normaal gezien niet bestemd is voor het plaatsen van een woonwagen, maar waarop onder bepaalde voorwaarden voor een beperkte periode verkeerswaardige woonwagens kunnen staan. Het kan gaan om een braakliggend veld, een parking, een weide, een doodlopende straat, enzovoort. Pleisterplaatsen kunnen ook een oplossing bieden voor grote groepen rondtrekkenden.

Naast de openbare terreinen (doortrekkersterreinen en openbare residentieële terreinen) onderzoekt de Vlaamse overheid de mogelijkheden om te komen tot richtlijnen voor private terreinen.

Vorbereidende processen voor het strategisch plan woonwagengebewoners

De Vlaamse overheid wenst de standplaatsenproblematiek te overstijgen en werkt daarom aan een omvattend strategisch plan woonwagengebewoners over de

verschillende beleidsdomeinen heen. Met het strategisch plan wil de Vlaamse overheid de voorwaarden creëren opdat woonwagenbewoners als volwaardige burgers aan de Vlaamse samenleving kunnen deelnemen.

In dat kader werd in 2010 de laatste hand gelegd aan een kwantitatieve bevraging van de maatschappelijke en economische positie van woonwagenbewoners in de samenleving. Dat onderzoek werd uitgevoerd in samenwerking met het HIVA.

Aanvullend coördineerde het Kruispunt Migratie-Integratie in 2010 een telling van het aantal woonwagengezinnen dat in Vlaanderen in een woonwagen woonde.

Het aantal woonwagenbewoners, wonend in een woonwagen, wordt in Vlaanderen en Brussel in 2011 op 967 gezinnen geraamd². Het overgrote deel van die Vlaamse woonwagenbewoners woont het grootste deel van het jaar residentieel. Slechts enkele tientallen gezinnen trekken het hele jaar rond.

Wonen op Wielen

In 2010 werd de brochure *Wonen op Wielen* geactualiseerd. De brochure is een praktische handleiding voor de aanleg en het beheer van woonwagenterreinen

Wwt.kruispuntmi.be

Het Kruispunt Migratie-Integratie realiseert een website die een overzicht van alle bestaande en geplande woonwagenterreinen in Vlaanderen weergeeft. De website wordt regelmatig geactualiseerd en biedt overzichtelijke informatie aan professionelen en geïnteresseerden.

<http://wwt.kruispuntmi.be/>

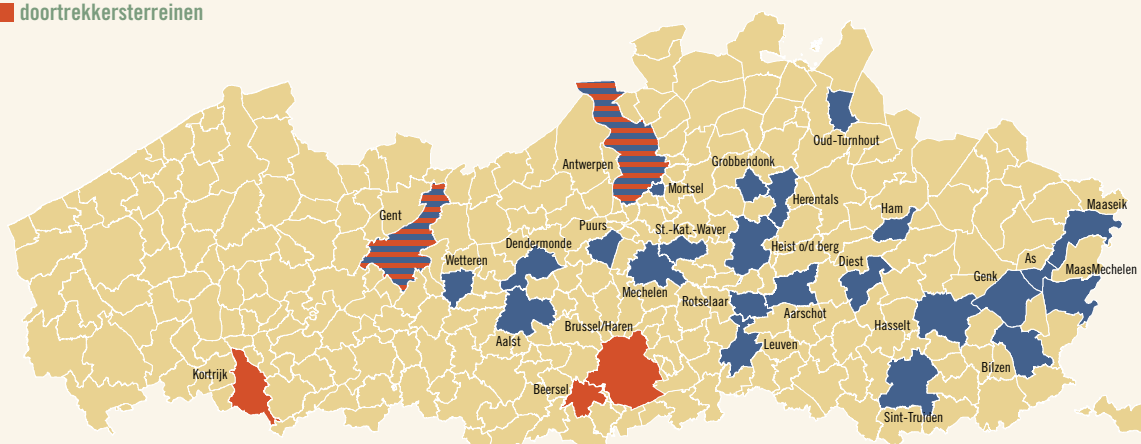
- 1 Het betreft hier enkel Vlaamse rondtrekkende woonwagenbewoners. Jaarlijks trekken ook grote groepen internationale woonwagenbewoners door Vlaanderen.
- 2 Raming van het Kruispunt Migratie-Integratie.

TRADITIONELE WOONWAGENZEZINNEN IN WOONWAGENS; AANTAL EN SPREIDING

	2003	2011
TOTAAL	841	967
Antwerpen	213	234
Vlaams-Brabant	152	212
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	47	60
Oost-Vlaanderen	180	186
Limburg	224	240
West-Vlaanderen	5	5
Rondtrekkenden ¹	20	30

WOONWAGENTERREINEN EN DOORTREKKERSTERREINEN IN VLAANDEREN

■ woonwagenterreinen
■ doortrekkersterreinen

Realisaties

De verschillende actoren van het integratiebeleid hebben in de loop van 2010 nieuwe projecten ontwikkeld of bestaande projecten voortgezet.

De verschillende integratiecentra en integratiediensten werken aan dezelfde opdrachten maar maken daarvoor vaak gebruik van andere instrumenten. Ze stemmen hun dienstverlening maximaal af op de omgeving waarin ze werken en op de prioriteiten en vragen van de klant. Daarom zijn de voorbeelden ook heel divers.

Het zou ons te ver leiden om ieder project, ieder interculturaliseringstraject, iedere vorming... die in 2010 is gerealiseerd, te beschrijven. Daarom hebben we een selectie gemaakt die een beeld geeft van hoe het integratiebeleid in 2010 in de praktijk is gerealiseerd. We hebben de praktijken ingedeeld volgens de drie sporen van het integratiedecreet.

Emancipatiebeleid en evenredige participatie van nieuwe Vlamingen

Emancipatie en participatie aan de samenleving van mensen met een migratieachtergrond: dat is het eerste spoor van het integratiebeleid. Het Minderhedenforum heeft de opdracht om daaraan te werken. Maar ook voor de lokale besturen is een taak weggelegd.

De doorstroming van Brussels talent naar adviesorganen van de VGC

De adviesraden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in Brussel tellen negen procent Brusselaars van allochtone origine. Dat blijkt uit een meting die het Minderhedenforum deed, met steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Negen procent is erg weinig, als je rekening houdt met de samenstelling van de Brusselse bevolking. Daarom begon het Minderhedenforum in 2007 met een project om de deelname van experts en vertegenwoordigers uit etnisch-culturele minderheden te verhogen en ver-

sterken in de Brusselse (vooral Nederlandstalige) adviesraden, werkgroepen, raden van bestuur en overlegstructuren. Dat doet het Minderhedenforum met allerhande vormingen en activiteiten en door individuele begeleiding op maat.

Het Minderhedenforum spreekt de verantwoordelijken van die overlegstructuren aan om meer werk te maken van diversiteit. Tegelijk stelt het hen zelf mondinge experts voor die een waardevolle bijdrage kunnen leveren. Het Forum merkt dat die aanpak vruchten afwerpt. De talentenpool 'Empowerment' telt vandaag 170 Nederlandstalige Brusselaars van diverse origine. Meer dan honderd deelnemers zijn op maat begeleid en doorverwezen naar allerhande overlegstructuren. Maar liefst 81 personen namen effectief een mandaat op in een overlegorgaan, waaronder 38 lange mandaten in de adviesraden en werkgroepen van de VGC.

In 2010 is het project 'Empowerment' structureel ingebed in de reguliere werking van het Minderhedenforum. Het is de start van de 'Brusselwerking' van het Minderhedenforum.

Cultuurmarkt en zelforganisaties in de cultuurraad van Mol

De gemeente Mol zette de zelforganisaties aan om deel te nemen aan de cultuurraad, om inspraak en participatie van de nieuwe Vlamingen te bevorderen. In 2010 zijn twee van de vier organisaties ingestapt in de sociaal-culturele deelraad. De overige twee zijn daartoe verder begeleid.

Stedelijke Adviesraad voor etnisch-culturele diversiteit in Gent

De Stedelijke Adviesraad voor etnisch-culturele diversiteit geeft advies en bereidt advies voor als het stads- of OCMW-bestuur daarom vraagt, of op eigen initiatief. Dat advies gaat over specifieke aangelegenheden van etnisch-culturele diversiteit. De adviesraad heeft recht op alle informatie en documentatie om

zijn taak als adviesorgaan op een degelijke en ernstige manier te vervullen en gefundeerde adviezen te kunnen uitbrengen.

De adviesraad is samengesteld uit vertegenwoordigers van het allochtone middenveld, van het sociaal en welzijnswerkveld, en twee experts.

Open Forumdag ‘Ons verleden, onze toekomst’ van het Minderhedenforum

In 2010 bestond het Minderhedenforum tien jaar. Hun vijfde Open Forumdag, op zaterdag 30 oktober, vertrok van het uitgangspunt dat kennis en waardering van onze geschiedenis kan bijdragen aan onze toekomst. De dag stond voor een stuk in het teken van migratie-erfgoed. De locatie was C-Mine, de historische mijnsite van Winterslag. Het Minderhedenforum blikte er vooruit in debatten, workshops en ontmoetingen met prominenten en beleidsmakers, over thema's als werk, media, onderwijs en cultuur. Het tienjarig jubileum kreeg onder meer een feestelijk tintje door een tentoonstelling over migratie-erfgoed en portretten van pioniers voor etnisch-culturele minderheden.

Er was keuze uit dertig workshops met uiteenlopende thema's als jeugdwerkloosheid, huwelijksmigratie, de hervorming van het secundair onderwijs, de scheiding tussen kerk en staat, Brussel, Roma. Ook kon je een persoonlijke ontmoeting hebben met enkele opvallende persoonlijkheden. Of je kon naar een theateervoorstelling. De dag werd afgesloten met vraaggesprekken met ministers en beleidsmakers: Ingrid Lieten, Jo Vandeurzen en gedelegeerd bestuurder van de VDAB Fons Leroy.

Ambassadeurs voor gelijke kansen in Antwerpen

In het najaar van 2010 startte het project *Ambassadeurs voor gelijke kansen* met tweedegeratiejongeren van Turkse en Marokkaanse origine die een positieve boodschap willen brengen om anderen te inspireren. Als vrijwilligers krijgen ze een vorming over discriminatie, gesprekstechnieken en debatteren. In 2011 gaan ze in scholen, bij verenigingen en bedrijven in Antwerpen spreken over gelijke kansen. Ze kunnen ook betrokken worden bij debatten over gelijke

kansen. Een ambassadeur in spe: “Ik wil een voorbeeldfunctie opnemen en de jongeren zeggen dat ze niet mogen opgeven. Ze moeten hun eigen pad blijven volgen en geloven in zichzelf. Discriminatie zal nooit echt opgelost kunnen worden, maar we moeten toch proberen. Het is belangrijk om de mensen te informeren. Respect en tolerantie zijn sleutelwoorden voor mij.”

In totaal hebben 27 kandidaten zich aangemeld in september 2010. Daarvan zijn er twaalf geselecteerd. Zij kregen in 2010 een aantal trainingen:

- ‘Wat is discriminatie?’ door het Meldpunt discriminatie;
- een toelichting bij de resultaten van het TIES-onderzoek (The Integration Of European Second Generation) door professor Marc Swyngedouw;
- een initiatie debatteren en leren argumenteren;
- een initiatie ‘spreken voor een groep’.

Van de twaalf vrijwilligers blijven er nog zes over. De uitval was ingecalculereerd bij de selectie. Het is de verwachting dat ze allemaal in oktober 2011 een certificaat krijgen.

Toegankelijkheid van diensten en voorzieningen

Elke burger heeft recht op een kwaliteitsvolle dienstverlening, ongeacht zijn of haar herkomst. Daarom is werken aan toegankelijke diensten en voorzieningen een belangrijk spoor van het integratiebeleid. Integratiecentra begeleiden daartoe interculturaliseringsprocessen in diensten en organisaties, van sportclubs tot ouderenvoorzieningen. Steden en gemeenten verlagen de drempels van hun eigen diensten voor mensen met een migratieachtergrond, leiden het Offerfeest in goede banen, stellen woonwagenebwoners een aangepaste infrastructuur ter beschikking, enzovoort.

Thuis op school in Oost-Vlaamse gemeenten

'Thuis op school' is een project voor ouders met kindjes in de eerste en laatste kleuterklas. Het geeft specifiek aandacht aan ouders uit maatschappelijk kwetsbare gezinnen en mensen met een migratieachtergrond. De grootste begunstigden van het project zijn echter de kinderen.

De achterstand van leerlingen uit die gezinnen is groot. Vaak zijn het gezinnen met een migratieachtergrond. Daardoor krijgt onderwijsachterstand een 'kleur'. Om die achterstand definitief weg te werken, zijn diepgaande structurele ingrepen op het Vlaamse niveau nodig. Maar intussen kunnen ouders en scholen wel beter samenwerken om de kansen die er nu al zijn maximaal te benutten. En die samenwerking kan het best al beginnen in de kleuterschool.

Doel is dat ouders weten wat er in de school en de klas van hun kind gebeurt, zodat ze er thuis op kunnen inspelen. De ouders praten met de leerkracht en de school over de schoolse en persoonlijke ontwikkeling van het kind. De leerkrachten en ouders zijn meer vertrouwd met elkaar. Ouders zijn zich meer bewust van het belang van kleuteronderwijs voor de hele schoolloopbaan van de kinderen.

In het schooljaar 2010-2011 waren er veertien oudergroepen actief in negen scholen: Basisschool Atheneum Aalst, Gemeentelijke Basisschool Zele, GVB Heilig Hart Instituut Dendermonde, KCD Denderleeuw,

Louis Paul Boon Erembodegem, Onze-Lieve-Vrouw Presentatie Sint-Niklaas, Sint-Jozef Geraardsbergen, Sint-Vincentius Dendermonde, 't Landuiterke Denderleeuw. In Zele werden bijvoorbeeld ook veel Vlaamse ouders bereikt.

Als dat nodig is, worden er tolken ingeschakeld. Elkkaar goed en correct begrijpen en de deelname van iedereen is belangrijker dan het Nederlands oefenen.

Dit initiatief werd gecoördineerd door ODiCe. Inspiratiebronnen voor dit project waren:

- Otto – de taalactiveringskoffer van Antwerps Minderhedencentrum de8;
- De Kleine Scholier – ouderbijeenkomsten-tool van Schoolopbouwwerk Antwerpen;
- Ouder & Kind – opvoedingsondersteunende methode van Intercultureel Netwerk Gent.

Super Sim gaat naar de kleuterklas in Kortrijk

Dit preventief project van de integratiedienst van Kortrijk wil ouders het belang van het kleuteronderwijs laten inzien, en hen ondersteunen in de zoektocht naar een geschikte school. De ouders worden langs verschillende kanalen en op verschillende momenten aangesproken.

Alle peuters die twee jaar worden, krijgen een uitnodigingskaartje van Super Sim. Super Sim nodigt hen uit voor een consultatie bij Kind & Gezin. Daar ligt voor elk kind een rugzakje klaar met informatie en cadeautjes voor de eerste dag op school. Er zit ook informatie in over 'Samen met mama, papa, oma en opa op weg naar school'. Er zijn tien bijeenkomsten in het dienstencentrum waar ouders, grootouders en kinderen een extra voorbereiding op de eerste schooldag krijgen. Ze spelen, zingen en knutselen samen, net zoals op school. Ouders en grootouders krijgen informatie over zindelijkheid, straffen en belonen, hoe het eraan toe gaat in een school enzovoort. Deelnemen is gratis.

Sociale huisvestingsmaatschappijen in Aalst en Maldegem bouwen woonwagenterrein

De voorbije decennia hebben vooral gemeenten re-

sidentiële woonwagenterreinen gerealiseerd. Toch blijft het aanbod aan standplaatsen ruim onder de behoefte. Al sinds 2000 kunnen sociale huisvestingsmaatschappijen een beroep doen op Vlaamse subsidies om een woonwagenterrein aan te leggen. In Aalst en Maldegem zullen twee sociale huisvestingsmaatschappijen elk één woonwagenterrein bouwen en ook uitbaten. Dit is een pioniersproject in Vlaanderen, voorbereid in 2010.

In de gemeenten Maldegem en Aalst nam ODiCe met succes contact op met de sociale huisvestingsmaatschappijen om voor de woonwagenbewoners uit die gemeenten in standplaatsen te voorzien. Samen met de verschillende Vlaamse en provinciale administraties zocht ODiCe uit met welke specifieke voorwaarden sociale huisvestingsmaatschappijen rekening moeten houden wanneer ze een terrein aanleggen en verhuren.

Sociale Huisvestingsmaatschappij Denderstreek zal in Aalst voor tien standplaatsen zorgen, bedoeld voor de Aalsterse woonwagenbewoners: vooral familie van wie al op de twee bestaande woonwagenterreinen staat. ODiCe maakte een lijst van kandidaat-huurders op.

Meetjeslandse Bouwmaatschappij voor Volkswoningen zorgt in Maldegem voor elf standplaatsen, specifiek bedoeld voor elf kleine woonwagenfamilies uit Maldegem. Ook hier maakte ODiCe een lijst van kandidaat-huurders op.

Mind-Spring: psycho-educatie in eigen taal

Drie Vlaamse integratiecentra (ODiCe, Intercultureel Netwerk Gent en PRIC-Limburg) startten in 2010 het Mind-Springprogramma in de provincies Oost-Vlaanderen en Limburg. Ze introduceerden Mind-Spring als instrument bij CAW's.

Mind-Spring is een preventief psycho-educatieprogramma voor en door vluchtelingen.

Het doel is enerzijds erkende vluchtelingen de kans te geven om werkervaring op te doen en zich te profileren in de welzijns- en gezondheidszorg. Anderzijds om een kwetsbare groep vluchtelingen en asielzoekers belangrijke informatie te geven om psychosociale klachten te kaderen en te vermijden dat ze erger worden.

Erkende vluchtelingen worden opgeleid tot Mind-Springtrainer. Daarna kunnen ze dit programma begeleiden voor groepen asielzoekers en vluchtelingen, samen met een professionele hulpverlener.

Mind-Spring maakt gebruik van de ervaringen van lotgenoten en het vertrouwen dat vluchtelingentrainers in de eigen gemeenschap genieten. In zes bijeenkomsten zoeken de deelnemers in hun eigen taal uit hoe ze aan hun toekomst kunnen werken. Hun kennis van andere talen is nog onvoldoende groot. Het werken in groep helpt om (h)erkenning te vinden, om van elkaar te leren.

In het najaar van 2010 gingen ook in Gent de eerste proefcursussen van start. Inloopcentrum De Sloep organiseerde een groep voor vrouwen in het Albanees en het Stedelijk Opvangcentrum Verapa een gemengde groep in het Frans.

De8 verhoogt de toegankelijkheid van sportclubs voor etnisch-culturele minderheden in Antwerpen

Onder de naam 'Scoren met diversiteit' organiseert Antwerps Minderhedencentrum de8 in samenwerking met vzw Antwerpen Sportstad, de sportdienst van Antwerpen, dialoogavonden voor sportclubs over sport en diversiteit. De clubs brengen zelf thema's aan.

De8 ondersteunt het interculturaliseringsproces van de sportclubs ook met de helpdesk www.sportendiversiteit.be.

Voetbalclubs in Antwerpen kunnen de brochure *Supporteren voor diversiteit* gebruiken voor de participatie en integratie van etnisch-culturele minderheden in de club.

Gents scholenoverleg Roma

Een overlegplatform voor scholen wisselt informatie uit over de scholarisatie van Roma-leerlingen. Het overlegplatform kwam in 2010 drie keer samen. Het netoverschrijdend initiatief is bedoeld voor directies, leerkrachten, brugfiguren en leerlingenbegeleiders uit zowel basisonderwijs als secundair onderwijs. Het integratiecentrum en de integratiedienst van Gent nemen er actief aan deel en hebben een ondersteunende rol.

Allerlei onderwerpen in verband met scholarisatie van Roma-leerlingen komen aan bod. Problemen worden efficiënter gesignaleerd en opgelijst. Door ervaringen uit te wisselen vinden scholen inspiratie bij elkaar om knelpunten beter en sneller aan te pakken.

Roma-bemiddelaars

De Roma-bemiddelaars in Brussel, Sint-Niklaas, Gent en Diest blijven een voorbeeld voor andere steden met veel Roma. De ervaring leert dat bemiddeling een heel effectieve manier is om samen met Roma-families te werken aan een betere inclusie.

Door uitsluiting, discriminatie en marginalisatie hebben Roma immers geen vertrouwen in de burgersamenleving. De bemiddelaars bouwen een vertrouwensband op met de families, en slaan een brug tussen hen en de rest van de samenleving. Evaluaties, bijvoorbeeld van Foyer, tonen de positieve effecten aan: de scholarisatiegraad stijgt.

In 2010 steeg in Brussel het aantal aanvragen voor ondersteuning van scholen (788) en diensten/officialie instanties (599) opnieuw sterk. De 2,5 Roma-bemiddelaars ondernamen, op aanvraag van scholen en andere diensten, 1387 acties: vooral huisbezoeken, maar ook bemiddelingen, begeleidingen en consultaties.

Maasmechelen informeert zijn inburgeraars

Tijdens de lessen Maatschappelijke Oriëntatie van het onthaalbureau in Maasmechelen krijgen de inburgeraars een algemene uitleg over de gemeente Maasmechelen en haar diensten. Ze krijgen ook de bedrijfsfilm van Maasmechelen te zien. Aansluitend krijgen ze informatie over het vrijetijdsaanbod in de gemeente. Afhankelijk van de noden en interesses van de nieuwe Vlamingen komt een vertegenwoordiger van één of twee gemeentelijke diensten uitleg geven over hun aanbod. Dit is één van de vele voorbeelden van hoe lokale besturen inburgeraars als nieuwe inwoners laten kennismaken met hun gemeente.

Mol stelt een 'Netwerk Vrijetijdsparticipatie' samen

De verantwoordelijke 'kansengroepen en diversiteit' van Integratiedienst Mol stelde een Netwerk Vrije-

tijdsParticipatie (VTP) samen. Het netwerk zocht uit hoe het mensen met een laag inkomen kan laten deelnemen aan het vrijetijdsaanbod in Mol. Het zocht naar drempels en plande acties om die weg te werken. Drempels zijn o.a. inkomen, vervoer, taal, de digitale kloof.

- Mensen met een laag inkomen kunnen nu voor een lager bedrag vrijetijdscheques aankopen waarmee ze kunnen deelnemen aan cultuur.
- Leerlingen uit de derde kleuterklas en het eerste leerjaar die kampen met een taalachterstand, krijgen begeleiding.
- Ouders van leerlingen die kampen met taalproblemen krijgen begeleiding van medewerkers van het Centrum voor Basiseducatie.
- Digidak geeft een cursus aan 'digibeten' over werken met de computer.

De volgende diensten zijn lid van het netwerk: sportdienst, jeugddienst, cultuurdienst, bibliotheek, OCMW, jeugdraad, cultuurraad, sportraad en Ons Huis, een vereniging waar armen het woord nemen.

Procesbegeleiding bij interculturalisering

De integratiecentra begeleiden veranderingsprocessen in organisaties, diensten en instellingen. Die zijn erop gericht het aanbod, de werking, de personeels- en vrijwilligersploeg beter af te stemmen op de multiculturele realiteit en zo organisaties, diensten of instellingen te helpen om een intercultureel beleid te voeren. Doelstelling is een integrale en geïntegreerde interculturalisering op lange termijn, met in het proces telkens kleine haalbare stappen naar duidelijke resultaten op korte termijn. Daarbij blijft de begeleidende dienst, instelling of organisatie 'eigenaar van het proces'. De organisatie kiest dus zelf de prioriteiten waaraan ze wil werken.

In 2010 begeleidde ODiCe processen in CAW-Waasland, CAW-Dendermonde, Cultuurdienst en bibliotheek Geraardsbergen, Scholen (De Bengel, Duizendvoet, OLV-college, De Horizon, Kleuterkouter, KaHo Sint-Lieven), JAC Sint-Niklaas, Jeugddienst Temse, Muziekacademie Lokeren en Zele, VCLB-Waas en Dender, Opvoedingswinkel Aalst.

Ook PRIC-Vlaams-Brabant ondersteunde in 2010 interculturaliseringsprocessen en interculturaliseringsacties op maat: CAW-Leuven, CAW-Zenne en Delta,

CAW-Mozaïek, CGGZ regio Leuven, Gasthuisberg KUZ, Politieschool PIVO, Rusthuis Drogenbos, ziekenhuis Heilig Hart in Leuven, Basiseducatie Tienen, KU Leuven studentendiensten, Sint-Albertusschool, KdG Antwerpen, VDAB Halle-Vilvoorde.

De8 begeleidde interculturaliseringstrajecten bij vrijwilligersorganisaties over het 'gekleurd' vrijwilligerswerk. Ook in welzijnsorganisaties was dat het geval: de beleidsgroep van De Terp, Communicatie- en ont-haalbeleid Gevangenis, Diversiteitstraject Villers.

Vzw deSOM begeleidde binnen de sociaal-culturele sector vijf organisaties, en begeleidde verschillende interculturaliseringstrajecten bij drie CAW's uit de provincie. Daarnaast verbeterde deSOM de communicatie van een kinderopvang.

Prisma vzw biedt een 'Train de trainer'-opleiding aan over omgaan met diversiteit. Prisma vzw helpt de organisatie om de verworven competenties structureel in te bedden.

'Taterwater' van het Gemeenschapscentrum Everna (project Managers van diversiteit)

Taterwater is een taalstimulerend project voor anderstalige kleuters en lagereschoolkinderen in het Nederlandstalig onderwijs. De kinderen krijgen kwalitatieve, talige vrijetijdsactiviteiten op een niet-schoolese, speelse manier.

De activiteiten moeten enerzijds de kinderen optimaal helpen doorstromen naar de lagere school en hen anderzijds in de lagere school blijven ondersteunen in hun Nederlandstalige schoolcarrière. Het project tracht de taalachterstand zoveel mogelijk te verminderen door preventief en integraal te werken. Ook de ouders worden betrokken. Ze krijgen inzichten mee waarmee ze 'onderwijsondersteunend' kunnen werken. Het project probeert de schoolcultuur en de thuiscultuur dichter bij elkaar te brengen om tot een betere communicatie te komen en het integratieproces in de samenleving te verbeteren. Het project startte in 2010 en loopt nog tot eind 2012.

Klare taal in OCMW Halle

OCMW Halle voerde in 2010 een succesvol taalbeleid. Het OCMW-personeel vond het niet eenvoudig om te communiceren met anderstalige klanten. Welke taal spreken we met nieuwkomers? Wanneer schakelen we over op het Nederlands? Een enthousiaste taalwerkgroep en het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant werkten een concreet taalbeleid uit.

Het OCMW engageerde zich om een taalwerkgroep op te richten, een vorming voor het personeel te organiseren (tips and tricks over toegankelijk taalgebruik, door Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant) en de taal van schriftelijke documenten te vereenvoudigen. Daarnaast ontwikkelden ze een pictogrammenboekje. In de toekomst werven ze een taalcoach aan.

Met een leuke communicatiecampagne maakte OCMW Halle het taalbeleid bekend bij zijn cliënteel. De slogan 'Elkaar begrijpen is tof. Doe je mee?' was te lezen op de sleutelhangers en de snoepjes in de kauwgomballenautomaat. Op voorwerpen en meubelen in het onthaal kwamen labeltjes met de Nederlandse benaming. Er was een taalmarkt voor de cliënten met het NT2-aanbod en taalactiviteiten. Een visietekst werd officieel onthuld.

"Het is een project met uitstraling naar de omgeving," aldus OCMW-secretaris Katleen Evenepoel. "Andere OCMW's kampen met dezelfde problemen en tonen interesse voor onze aanpak."

Juridische ondersteuning over internationaal privaatrecht, vreemdelingenrecht, gezondheid – Vlaams Minderhedencentrum vzw (VMC) (sinds 1 januari 2011 hervormd tot Kruispunt Migratie-Integratie vzw)

In 2010 gaf het VMC gespecialiseerde juridische informatie en advies. Aan iedereen die te maken krijgt met het vreemdelingenrecht of vragen heeft daarover: advocaten, hulpverleners, gemeenteambtenaren, werkgevers, beleidsmakers, enz.

Hoofdthema's zijn:

- Familiaal internationaal privaatrecht (Is een buitenlands document geldig in België? Welke wetgeving is van toepassing, de Belgische of die van een ander land?);
- Asielrecht (vragen over vluchtelingenrecht en asielpcedure, opvang van asielzoekers, subsidiaire bescherming), in samenwerking met Vluchtelingenwerk Vlaanderen;
- Vreemdelingenrecht (vragen over verblijfsstatuten, -procedures en documenten, Belgische nationaliteitswetgeving, arbeidskaarten en beroepskaarten, OCMW-steun);
- Gezondheid en vreemdelingenrecht (terugbetaling medische kosten, tegemoetkoming vreemdelingen met een handicap, medische regularisatie, terugkeer bij ziekte).

Het Kruispunt Migratie-Integratie verzorgt ook de meest gespecialiseerde website in Vlaanderen over vreemdelingenrecht en internationaal privaatrecht. 142.807 unieke bezoekers bekeken in 2010 in totaal 1.419.679 pagina's op de website Vreemdelingenrecht.be www.kruispuntmi.be/vreemdelingenrecht

In totaal volgden ruim 1500 mensen van diensten en lokale besturen een juridische vorming bij het Vlaams Minderhedencentrum.

Daarnaast zijn er verschillende nieuwsbrieven en een juridische helpdesk voor telefonisch advies en schriftelijke vragen, publicaties en vormingen. Er werden tussen 1 januari 2010 en 7 oktober 2010 in totaal 2720 hulpvragen gesteld.

Rond al deze thema's signaleerde VMC knelpunten aan beleidsverantwoordelijken en werkte het beleidsvoorstellen uit.

Moslimgemeenschap krijgt ondersteuning voor Offerfeest van stad Diest

In Diest vroeg de moslimgemeenschap in 2010 voor de vijfde keer een tijdelijke slachthinrichting voor het Offerfeest. De stad huurde voor de eerste keer een ruime landbouwlocatie, op de hoeslaggerij van de familie Mollen in Schaffen. Op die manier konden moslims in Diest die dag voor 15 euro een schaap slachten, met respect voor alle regels op het vlak van dierenwelzijn, hygiëne, voedselveiligheid en algemene veiligheid. Praktische regelingen werden in een duidelijke folder uitgelegd.

Thuis slachten was vanzelfsprekend verboden. Tussen 3 en 10 november haalden 93 kandidaten de slachtbrief af aan de dienst onthaal op het stadhuis.

Oprichting van een intercultureel gezondheidshuis in Brussel

Slechts een minderheid van allochtonen in Brussel die vandaag verzorging nodig hebben, doet een beroep op de professionele thuisgezondheidszorg. Het aantal allochtonen werkzaam in de gezondheidszorg is bovendien heel gering.

En in Brussel ligt het gebruik van thuiszorg (thuisverpleging en gezinszorg) aanzienlijk lager dan in Vlaanderen.

Drie vaststellingen waarmee de vzw Thuisverzorging in Solidariteit zich geconfronteerd zag. De vzw ontving van de Vlaamse overheid een experimentele projectsubsidie voor de oprichting van een intercultureel gezondheidshuis in Brussel.

Het gezondheidshuis had verschillende doelstellingen:

- verpleegkundige zorg aanbieden aan vooral allochtone buurtbewoners;
- voorlichting in groep over gezondheidsthema's (bv. borstkanker, diabetes,...) door het opleidingscentrum van Solidariteit voor het Gezin, in samenwerking met bestaande overlegstructuren en verenigingen (vb. LOGO Brussel);
- allochtone buurtbewoners informeren over verpleegkundige zorg en gezondheidszorg in het algemeen;
- vraaggestuurde zorg verlenen, waarbij het gezondheidshuis met het oog op een goede toeleiding

nauw samenwerkt met de lokale huisartsen en ziekenhuizen;

- individueel gezondheidsadvies door een intercultureel gezondheidsconsulent;
- bijeenkomsten voor allochtone buurtbewoners om het aanbod van thuisgezondheidszorg voor hun hulpbehoevende gezinsleden voor te stellen;
- bijeenkomsten voor allochtone buurtbewoners om de beeldvorming rond het beroep van verpleegkundige positief te beïnvloeden, in samenwerking met de beroepsverenigingen voor verpleegkundigen;
- ouders (met de nadruk op vaders) overtuigen om hun kinderen aan te sporen om een gezondheidsberoep te kiezen;
- jongeren overtuigen om voor de thuiszorg (thuisverpleging) te kiezen;
- allochtone verpleegkundigen, zorgkundigen en verzorgenden aantrekken.

Het gezondheidshuis was niet alleen een plaats waar ouderen voor verzorging en gezondheidsinformatie konden langskomen, maar ook een ontmoetingsplaats. In samenwerking met vzw Foyer werd op 9 maart 2010 het Verpleeg- en Preventiehuis 'Shifa' in Sint-Jans-Molenbeek officieel geopend, na een uitgebreide promotiecampagne.

Op 31 oktober 2010 werd het project afgerond. De activiteiten van het verpleeg- en preventiehuis worden voortgezet in samenwerking met vzw Foyer.

Bovendien is een draaiboek opgesteld voor de oprichting van een kleinschalig en laagdrempelig verpleeg- en preventiehuis voor allochtonen in een grootstad. Op 10 november was er een afsluitende studiedag met panelgesprek.

Certificeringsproef sociaal tolken en vertalers

Er zijn negen sociaal tolk- en vertaaldiensten in Vlaanderen. Acht daarvan werken voor een bepaalde regio. En één, Babel, biedt telefonisch tolken aan voor heel Vlaanderen. Sociaal tolken en vertalers helpen de taalkloof tussen de anderstalige cliënt en de Nederlandstalige diensten en voorzieningen te verkleinen. De certificeringsproef sociaal tolken en vertalers gaat na of de kandidaat over de kerncompetenties sociaal tolken beschikken. De Centrale Ondersteuningscel (COC) van het Kruispunt Migratie-Integratie organi-

seerde 233 certificeringsproeven in 2010. Voor verschillende talen: Albanees, Armeens, Berbers Rifs, Bosnisch-Servo-Kroatisch, Bulgaars, Chinees Mandarijns, Duits, Engels, Farsi, Frans, Hindi, Hongaars, Italiaans, Maghrebijns Arabisch, Mongools, Oekraïens, Pools, Portugees, Roemeens, Russisch, Slovaaks, Somali, Sorani (Koerdisch), Spaans, Standaard Arabisch, Tsjechisch, Turks, Urdu.

In 2010 werd beslist om de certificeringsproef sociaal tolken te verfijnen. Dat was nodig om de kwaliteit te verhogen en om te voldoen aan de ESF-criteria. Dat gebeurde in een proces van interne denkdagen en bijeenkomsten met externe specialisten, testmateriaal en pilootprojecten. Er was overleg met andere testcentra.

Begin februari 2011 ontving de COC de validering van ESF. "De manier waarop deze pilootfase is uitgevoerd, kan gerust dienen als Best Practice voor andere proeven", aldus de experts in het verslag.

Hierna geven we enkele cijfers van de sociaal tolk- en vertaaldiensten (STVD) in 2010.

AARD VAN DE TOLKOPDRACHTEN IN 2010

	OPDRACHTEN	UREN
TOLKEN TER PLAATSE	27.632	37679:21
TELEFOONTOLKEN	21 042	6125:06
TOTAAL	48 674	43804:27

ONTVANGEN OPROEPEN PER DIENST

SVTD	OPROEPEN
Ba-bel	20831
Brussel Onthaal	*
TVGent	6068
STA	5963
West-Vlaanderen	3242
Oost-Vlaanderen	*
Antwerpen	3977
Vlaams-Brabant	2417
Limburg	2978

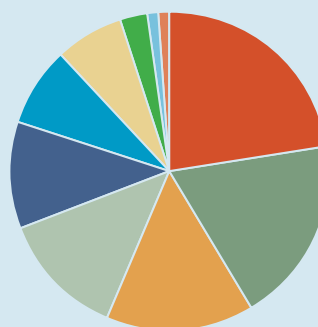
* Geen exacte cijfers beschikbaar

MEEST INGEZETTE TALEN VOOR TOLK- EN VERTAALOPDRACHTEN

TALEN 2010	%
Russisch	25%
Turks	12%
andere	9%
Albanees	8%
Arabisch - Modern Standaard	7%
Arabisch - Maghrebijns	4%
Bosnisch-Servo-Kroatisch (BSK)	4%
Bulgaars	4%
Farsi	4%
Engels	3%
Pools	3%
Slowaaks	3%
Armeens	2%
Portugees	2%
Spaans	2%
Tamazight (Berbers)	2%
Chinees Standaard (Mandarijn)	1%
Dari	1%
Kurmandji (Koerdisch)	1%
Rif (Berbers)	1%
Roemeens	1%
Tsjetsjeens	1%

AANTAL TOLKOPDRACHTEN PER SECTOR 2010

	TOTAAL	%
Openbare dienstverlening	11 153	23%
Gezin en maatschappelijk welzijn	9 155	19%
Onderwijs	7 076	15%
Gezondheid	6 273	13%
Opvang asielzoekers	5 131	11%
Geestelijke gezondheidszorg	3 920	8%
Onthaal, integratie / inburgering	3 264	7%
Tewerkstelling	1 544	3%
Juridische sector	365	1%
Andere	697	1%
Preventie en veiligheid	52	0%
Sociale huisvesting	42	0%
Sociaal-culturele sector	2	0%
TOTAAL	48 674	100%

TOLKOPDRACHTEN PER SECTOR: VERDELING TUSSEN TOLKEN TER PLAATSE (TTP) EN TELEFOONTOLKEN (TT)

SECTOREN	TTP OPDRACHTEN	TTP UREN	TT OPDRACHTEN	TT UREN	TOTAAL TOLKOPDRACHTEN	TOTAAL TOLKUREN
1. Openbare dienstverlening	2 928	3838:19	8 225	2346:42	11 153	6185:01
2. Gezondheid	4 180	4903:39	2 093	493:12	6 273	5396:51
3. Geestelijke gezondheidszorg	3 741	4407:34	179	59:22	3 920	4466:56
4. Gezin en maatschappelijk welzijn	6 073	8410:03	3 082	915:23	9155	9325:26
5. Tewerkstelling	210	204:25	1 334	451:03	1 544	655:28
6. Sociale huisvesting	40	53:15	2	0:09	42	53:24
7. Onderwijs	5 923	9387:56	1 153	235:59	7 076	9623:55
8. Onthaal, integratie / inburgering	1 532	2563:32	1 732	540:07	3 264	3103:39
9. Opvang asielzoekers	2 515	3273:36	2 616	871:24	5 131	4145:00
10. Juridische sector	76	102:05	289	96:20	365	198:25
11. Preventie en veiligheid	49	85:45	3	1:00	52	86:45
12. Sociaal-culturele sector	2	3:30	0	0:00	2	3:30
13. Andere	363	445:57	334	114:20	697	560:17
TOTAAL	27 632	37679:21	21 042	6125:06	48 674	43804:27

Samenleven in diversiteit

Samenleven in diversiteit is een uitdaging voor iedereen. Daarom richt het integratiebeleid zich tot alle Vlamingen. Integratiecentra en diensten, maar ook reguliere diensten en organisaties nemen daarom initiatieven om het samenleven in buurten te verbeteren en te zoeken naar oplossingen voor samenlevingsproblemen. En net als het Minderhedenforum werken ze aan een correcte en evenwichtige beeldvorming over etnisch-culturele diversiteit.

‘School in zicht’ in Lokeren

‘School in zicht’ wil van de scholen uit Lokeren weer echte buurtscholen maken: scholen die een weerspiegeling zijn van hun buurt. Dat doet het door ouders samen de scholen uit hun buurt te laten bezoeken en te laten kiezen. De eerste editie vond plaats in schooljaar 2010-2011. Een tweede editie staat op stapel.

Veel jonge gezinnen komen in Lokeren wonen. Maar als ze een school zoeken voor hun kind, volgen ze vaak vrienden en burens naar scholen buiten de buurt. Voor veel gezinnen werd een school buiten het centrum vanzelfsprekend.

Dat zorgt voor een toenemende druk op de scholen in de rand. Het aantal leerlingen stijgt er sneller dan goed is voor de school. Er zijn meer leerlingen per klas dan wenselijk is voor de leerlingen.

Tegelijk zijn en blijven de scholen in de binnenstad onbekend. Een school vlakbij huis heeft nochtans heel wat voordelen. Maar de drempel is hoog om alleen de stap naar een onbekende buurtschool te zetten.

‘School in zicht’ brengt ouders samen: op infoavonden en tijdens en na de schoolbezoeken. Je kan er praten met ouders van wie de kinderen al naar een school in de buurt gaan. Maar vooral: je ontmoet er gezinnen die dezelfde scholen willen bezoeken en overwegen, en ouders die samen met jou de stap naar een buurtschool willen zetten.

Zowel de stad als de deelnemende scholen en vzw School in Zicht beschouwen dit experimentele project als zeer succesvol. Met ondersteuning van vzw School in Zicht zal de stad deze werking met eigen middelen voortzetten.

Het project ‘School in zicht’ liep in 2010 ook in Antwerpen, Genk, Gent en Sint-Jans-Molenbeek.

Stad Geel start met Huis van dialoog

Het Huis van Dialoog bestond al in Turnhout. In 2010 trof de stad Geel in samenwerking met Prisma vzw alle voorbereidingen voor een Geelse variant, die in 2011 de deuren opende. De doelstellingen blijven dezelfde:

- ruimte scheppen voor de allochtone verenigingen zodat ze hun werking kunnen uitbouwen en hun maatschappijgerichte doelstellingen kunnen bereiken;
- een brug slaan tussen de allochtone verenigingen en de autochtone Gelenaars, om de dialoog tussen verschillende cultuurbelevingen te stimuleren;
- een inhoudelijke discussie stimuleren tussen allochtone Gelenaars en het lokale bestuur van Geel. Dat bereikt zo een doelgroep die het anders moeilijk bereikt.

In Praatpunt waren er elke donderdagnamiddag conversatietafels om op informeel Nederlands te oefenen met vrijwilligers.

In Afrazeuri (Afrika, Azië, Europa en Ritmiek) maken ze vooral muziek, maar ze willen op termijn bredere activiteiten organiseren.

UAG (Union Africaine Geel) wil zich inzetten om Afrikaanse Gelenaars ‘uit hun kot’ te krijgen en zo hun integratie in de Geelse samenleving te helpen.

De Marokkaanse vrouwenvereniging Indimaj wil brede activiteiten voor vrouwen organiseren.

Bij de Koerdische vereniging staan cultuurbeleving en uitwisseling voorop.

Open Gebedshuizendag in Limburgse gemeenten

In 2010 namen verschillende Limburgse gemeenten, onder meer Maasmechelen en Lommel, deel aan de Open Gebedshuizendag in Limburg. Zij werden daar in ondersteund door PRIC-Limburg.

In Maasmechelen merkten ze dat de interreligieuze dialoog, de contacten tussen de verschillende levensbeschouwingen zelf, vooral leeft tijdens de voorbereidingen van deze dag.

In fietsparadijs Heusden-Zolder kon je met de fiets op bezoek bij de verschillende levensbeschouwingen. Je kon een fietsroutekaartje afhalen bij info toerisme en

bij twee fietscafés. De Taubat moskee, de parochiekerk Sint-Valentinus Berkenbos en de Selimiye moskee waren enthousiaste deelnemers.

Moskeegidsen in Antwerpen

35 opgeleide vrijwillige moskeegidsen verwelkomden in 2010 1.400 bezoekers in de Antwerpse moskeeën.

In scholen en buurtverenigingen was er vaak interesse voor wat er zich afspeelt in islamitische gebedshuizen. De stad ging daarom op zoek naar vrijwillige gidsen binnen de moskeeën en bood hen een vierdaagse vorming aan. In 2011 worden 2.500 bezoekers verwacht. Er zijn aangepaste rondleidingen voor senioren, voor personen met een handicap, voor blinden en slechtzienden. Omar Nahas, projectleider Moskeegidsen: "Zowel de vrijwilligers als de bezoekers zijn erg enthousiast. En meestal is het effect dat het verschil tussen 'wij' en 'zij' verkleint: we zijn allemaal Antwerpenaren."

Adem Ustbogä, moskeegids: "Veel mensen hebben een vertekend beeld van de islam. Nu kunnen we ze tonen dat er in moskeeën helemaal geen haatdragende taal wordt verkondigd, laat staan dat imams jongeren zouden opzweepen. Als Antwerpse moslims beschouwen we dat als onze taak. Het is een geweldig initiatief."

Babelonië in Denderleeuw

Denderleeuw liet mensen van verschillend culturele origine in het Nederlands met elkaar communiceren, in een ongedwongen en informele sfeer. Zij kregen ondersteuning van Vormingplus en Samenlevingsopbouw. Babelonië vond in 2010 ook plaats in Dendermonde, Sint-Niklaas, Lokeren en Ronse.

Babelonië is een multicultureel project waar anderstaligen en Nederlandstaligen de kans krijgen om elkaar te ontmoeten en met elkaar te praten. Voor anderstaligen is het een gelegenheid om Nederlands te oefenen, voor Nederlandstaligen om met andere culturen in contact te komen. Dat alles wordt begeleid door een coach die de mensen in groepjes zet, onderwerpen geeft en hier en daar gaat meepraten of helpen. Iedereen die geïnteresseerd is in andere mensen en culturen is welkom.

Vriendentaal in Heusden-Zolder

In 2009 ging de interculturele gespreksgroep 'Vriendentaal' van start in de wijk Lindeman van Heusden-Zolder. Met deze gespreksgroep brengen ze allochtone en autochtone inwoners bij elkaar. Er wordt gepraat over alledaagse dingen zoals werk, cultuur, feesten, hobby's, kinderen. Mensen die Nederlandse taallessen volgden kunnen hun Nederlands oefenen, anderen kunnen dan weer hun culturele horizon verruimen. Door het succes is er ondertussen ook al een Vriendentaal-groep opgestart in de wijk Onder de Poort.

Meldpunt Samenleven in Willebroek

Sinds 2005 kunnen inwoners van Willebroek samenlevingsproblemen melden bij het Meldpunt Samenleven. Sinds 2007 trekt de dienst ook zelf de wijken in om te weten wat er leeft. Niet alleen de problemen krijgen aandacht, maar ook wat goed loopt. Input van wijkagenten, schepen of burgemeester, en de buurt- en feestcomités wordt met open armen ontvangen. Die comités zijn erg belangrijk voor de sociale cohesie. Brandjes blussen is belangrijk, maar Willebroek wil vooral werken aan structurele oplossingen.

Opsinjoren in Antwerpen

Opsinjoren stimuleert en ondersteunt ontmoetingen tussen bewoners in hun eigen buurt. In 2010 werden 1.503 feestacties en 106 speelstraten georganiseerd. Daarnaast telt de stad 1.008 actieve Opsinjoren-straatvrijwilligers.

Welke factoren bepalen of mensen al dan niet deelnemen aan Opsinjoren-activiteiten? In een huis-aan-huisbevraging in drie geselecteerde straten probeerde de stad zicht te krijgen op die vraag. De straatcomités die deelnamen aan de bevraging waren enthousiast over de resultaten.

De medewerkers van Opsinjoren hebben een belangrijke rol. Ze moeten mee de brug slaan tussen de bewoners in de straat. Samen met de comités gaan ze op zoek naar manieren om steeds meer bewoners te betrekken. Ze zoeken partners in de straat en komen zo op nieuwe initiatieven uit. Op die manier organiseerden enkele moskeeën een Suikerfeest voor de straat. Ze nodigden alle bewoners uit. Dat is nieuw, want vaak zijn moskeeën enkel gericht op religieuze activiteiten voor het eigen publiek. In moskee el Mohsinien in Berchem bijvoorbeeld, namen jongeren het initiatief. Met flyers werden de burens uitgenodigd voor het Suikerfeest. Ook toevallige voorbijgangers waren welkom. Er waren hapjes en drankjes en rondleidingen in de moskee. Er kwamen zo'n driehonderd bezoekers op af. De buurtbewoners vonden het erg geslaagd. Het initiatief van de jongeren bracht een nieuwe dynamiek teweeg in het moskeebestuur, gericht op de brede samenleving.

In 2010 vonden zo voor het eerst dertien Suikerfeesten en drie feesten voor het jaarlijkse Offerfeest plaats voor de buurt, telkens met ondersteuning van Opsinjoren.

Leertraject sociale cohesie voor integratiediensten en -centra

Het Vlaams Minderhedencentrum zette samen met PRIC-Limburg, PRIC-Vlaams-Brabant, de SOM en Prisma een 'leertraject sociale cohesie' op. Op vijf interactieve werkdagen willen ze de deskundigheid in het omgaan met diversiteit in het dagelijks leven in de publieke ruimte versterken. Het leertraject is bedoeld voor integratiediensten en integratiecentra. De deelnemers kwamen uit 4 integratiecentra en 8 integratiediensten.

Cultureel Actieve Tieners in Asse

De Cultureel Actieve Tieners (CAT) zijn ontstaan uit Taalspelen, voor kinderen van 6 tot 16 jaar. Voor jongeren ouder dan 16 jaar was er behoefte aan iets anders. Zij vonden het immers jammer dat de werking afliep. CAT is een soort jeugdbeweging, maar dan losser en meer ongedwongen. Ze organiseren culturele en sportieve activiteiten voor jongeren die anders heel moeilijk te bereiken vallen, als alternatief voor het rondhangen op straat. Zij krijgen financiële steun van de gemeentelijke vzw.

Zo is er jaarlijks een Talentenjacht met een publiek van 500 mensen. Hangjongeren die op straat dansen en musiceren krijgen een podium. Resultaat is een echte mix van culturen. Ook is er elk jaar een voetbaltornooi, een fuif en een multicultureel feest. De jongeren organiseren al die activiteiten zelf. De kern bestaat uit vijftien jongeren, met zowat zestig jongeren in hun zog. Zij worden steeds zelfstandiger. In 2010 was de opbouwwerker nog slechts één keer per maand aanwezig op de vergaderingen.

Er bestaat een goede samenwerking met het jeugdhuis van autochtone jongeren vlakbij.

Vlaams erfgoed van minderheden

Het Minderhedenforum vindt dat erfgoed een rol te spelen heeft in de identiteitsontwikkeling van individuen en groepen. Ook in het ontwikkelen van een gemeenschappelijke identiteit voor groepen, subgroepen en de samenleving in het algemeen kan erfgoed belangrijk zijn. Het ging in 2010 door met het sensibiliseren van de erfgoedsector over het belang van een ruimere en dynamische invulling van erfgoed in Vlaanderen. Een aantal federaties en verenigingen startten projecten op rond erfgoed.

Zo werkten ze in Oostende aan een stripverhaal over Indische huwelijksrituelen in Vlaanderen.

Er was een documentaire over de lotgevallen van Congolezen die naar België kwamen als marinier.

'De grondleggers' is een multimediaal project dat de impact van migratie op het dagelijkse leven van de Turkse gemeenschap in Vlaanderen onderzoekt, aan de hand van mondelinge geschiedenis en beeldmateriaal.

En samen met erfgoedcel Mechelen maakte de Armeense gemeenschap een publicatie over Armeense dansen.

Tentoonstelling 'Allemaal Vlaams-Brabanders' in acht Vlaams-Brabantse gemeenten

In september 2010 startten acht gemeenten, met steun van PRIC Vlaams-Brabant, een nieuwe portrettenreeks 'Allemaal Vlaams-Brabanders'. Dat is een gratis fototentoonstelling die de diversiteit van de provincie en haar gemeenten belicht.

In Vlaams-Brabant leven mensen met niet minder dan 234 verschillende nationaliteiten en met nog meer verschillende culturele achtergronden. Mannen, vrouwen, pasgeborenen en mensen die meer dan honderd jaar zijn. Elke Vlaams-Brabander heeft zijn mogelijkheden en beperkingen. Iedereen heeft zijn eigen verhaal, dromen en passies.

In de Vlaams-Brabantse gemeenten Galmaarden, Kortenberg, Opwijk, Oud-Heverlee, Pepingen, Rotseelaar, Tielt-Winge en Zemst portretteerden fotografen vijftig inwoners. De foto's zijn een weergave van de diversiteit van de bevolking en de meerwaarde van die diversiteit. Het geheel van vierhonderd portretten vormt een boeiende en diverse doorsnede van alle Vlaams-Brabanders. Op deze manier kunnen de gemeentebesturen hun inwoners op een laagdrempelige en prettige wijze bewust maken van de rijkdom van diversiteit.

SK Staden grote winnaar tweede 'Sterk Divers'-prijs 2010

De jaarlijkse 'Sterk Divers-prijs' is een prijs voor een West-Vlaamse vereniging die een succesvol diversiteitsbeleid voert en werk maakt van omgaan met etnisch-culturele diversiteit. DeSOM reikt de prijs uit in samenwerking met provincie West-Vlaanderen.

Voetbalvereniging SK Staden is de meest diverse sportclub van West-Vlaanderen geworden. De verregaande samenwerking met het nabije asielcentrum in Lange-mark-Poelkapelle was voor de jury doorslaggevend. Het is een win-winsituatie voor beide partijen. Vooral de jeugd van het asielcentrum krijgt zo unieke kansen. Hun project is al zo ver gevorderd dat men eraan denkt om de samenwerking nog verder uit te breiden en meer mensen uit het asielcentrum sportieve kansen te geven.

Circusclub de 'SkjèveSmeete' kaapte de tweede plaats weg. De circusclub heeft een heel diverse werking. Alle activiteiten zijn gratis voor mensen uit de verarmde woonwijk waarin zij actief zijn.

De derde plaats ging verdienstelijk naar tafeltennisclub SportlineTorhout. Ze zetten zich in voor diversiteit op meerdere vlakken.

Tentoonstelling 'Schoon volk' in Antwerpen en Leuven

In maart en april 2010 kon je in Bibliotheek Tweebronnen in Leuven 'Schoon Volk' bekijken, een reizende tentoonstelling van stad Antwerpen over uiterlijk. Je kon de tentoonstelling vrij bezoeken tijdens de openingsuren van de bibliotheek. Dertig mensen gaven tekst en uitleg bij vragen zoals: heeft je uiterlijk invloed op je persoonlijke ontplooiing? Bepaalt je uiterlijk je kansen in de maatschappij? Hoe kijk je naar jezelf? Hoe kijk je naar anderen? Ze gaven hun mening over leuke maar soms ook moeilijke thema's. Er waren daarnaast randactiviteiten en workshops.

Boek 'De Witte Media' toont blinde vlekken in de media

Auteur Katleen De Ridder van het Minderhedenforum schreef in 2010 een boek over media en diversiteit. In *De Witte Media* klaagt het Minderhedenforum aan dat de media nog steeds witte bastions zijn.

Het boek staft dat met tal van voorbeelden en cijfers. Zo is minder dan 1% van het personeel in de Vlaamse mediasector etnisch divers, stelt Hüseyin Aydinli, voorzitter van het Minderhedenforum. Zelfs het grootste mediabedrijf van Vlaanderen, de VRT, doet het met minder dan 2% amper beter.

In de ondertitel vraagt de auteur zich ook af waarom 'allochtonen' altijd slecht nieuws zijn. In pers en journalistiek is dat nog steeds een feit.

De Witte Media stelt dat de pers een media-allochtoon creëerde die mijlenver staat van de diverse en minder controversiële werkelijkheid. Volgens het boek maakt de pers het de etnische groepen erg lastig. Kan het dan verbazen dat de jongere generaties vriendelijk bedanken voor het label 'allochtoon'?

Maar er was de afgelopen vijftien jaar ook een gunstige evolutie. Niches als cultuur, sport en politiek raakten steeds meer ingekleurd, toont wetenschappelijk onderzoek aan. Maar blinde vlekken blijven bestaan. Vooral dan in Vlaanderen.

Business is zo'n blinde vlek. Want er is een markt. Vooral de jonge consumenten in steden zijn etnisch erg divers. Multinationale bedrijven spelen daar al op in. Mediabedrijven ontwikkelden daarentegen geen strategie om die jonge klanten aan zich te binden. Een gemiste kans, want uit onderzoek blijkt dat ze heel gretige mediaconsumenten zijn. Een andere blinde vlek is goede, interculturele amusementstelevisie voor een breed publiek.

De conclusie die als een rode draad door *De Witte Media* loopt, is dat etnisch-culturele minderheden zich willen herkennen in het aanbod. Zowel in nieuws als in entertainment. Dat is de ultieme blinde vlek in het medialandschap anno 2010.

'De Genks'

In 2009 en 2010 organiseerde het strategisch stadsproject 'De Genks' 900 gesprekken met 3200 Genkenaren over het samenleven in de stad. Die gesprekken zorgden voor nieuwe en interessante ontmoetingen in heel Genk. Via die gesprekken is er meteen heel wat informatie verzameld over hoe de Genkenaren vandaag naar hun stad kijken. In de krant *De Genksenaar* kan je een samenvatting van deze gesprekken lezen.

Met 'De Genks' wil stad Genk sinds 2008 nieuwe manieren zoeken om drie doelen te bereiken:

- een stad waarin de bewoners niet naast, maar vooral mét elkaar samenleven;
- een stad waarin de bewoners dezelfde kansen krijgen en grijpen;
- een stad die de diversiteit van haar bevolking als een sterkte kan inzetten om te groeien.

De naam 'De Genks' is een familienaam. Alle Genkenaren die dag in dag uit werk willen maken van een warmer en sterker Genk, zijn familieleden van 'De Genks'.

Aan de basis van dit project ligt de wil van het stadsbestuur om Genk en haar inwoners zo sterk mogelijk te maken.

Buurtkrantje 'Vertel 't Verder' van gemeente Dilsen-Stokkem

Het buurtkrantje *Vertel 't Verder* verschijnt zowat maandelijks. Je kunt er lezen wat er in welke wijken te doen is. Het krantje is op een leuke en toegankelijke manier geschreven, met korte teksten en veel foto's. Het buurtkrantje weerspiegelt de diversiteit in de gemeente. Een deel wordt met de post verstuurd, een deel wordt door de wijkwerkers zelf verdeeld.

Gent sleutelt aan communicatie

In 2010 heeft Gent succesvol verder geëxperimenteerd met verschillende communicatiemethodieken. De integratiedienst hielp andere diensten om hun aanbod en dienstverlening toegankelijk te maken voor elke Gentenaar.

Zo kwam er een afvalsorteerwijzer van Ivago in verschillende talen.

Er werd ook een mapje gemaakt met eenvoudige tekeningen van dagelijkse taferelen. Dat kunnen veldwerkers gebruiken om hun mondelinge boodschap te ondersteunen. Bijvoorbeeld een tekening van een feestje op straat met een klok op 22 uur, en een volgende tekening van een ventje dat niet kan slapen. Het proces van samenspraak met veldwerkers en buurtbewoners om tot het boekje te komen was heel belangrijk.

In samenwerking met het OCMW werden borden gemaakt om boodschappen op te kleven, met vakjes voor folders. Deze informatiepanelen komen op plaatsen waar etnisch-culturele minderheden elkaar ontmoeten, bijvoorbeeld de Gentse moskeeën.

Samen op stap: gemeenschappelijke recreatie als hefboom voor inburgering

Pasar vzw wil zoveel mogelijk mensen kansen bieden om recreatie en vakantie op een waardevolle manier te beleven.

Vanaf 2010 startte het met dit project, erkend in het kader van 'managers van diversiteit'. Het wil daarmee lokale afdelingen en zelforganisaties aanmoedigen om samen een socio-culturele activiteit in diversiteit te organiseren. Pasar gebruikt daarvoor onder meer een folder, een website en een informatiecampagne. Al in het opstartjaar startten een paar proefprojecten. Het project is het vervolg van 5 experimentele initiatieven uit 2007-2008 waarin een lokale afdeling van Pasar vzw samenwerkte met een zelforganisatie. Na een grondige evaluatie distilleerde het een paar voorwaarden waaraan een laagdrempelige 'activiteit in diversiteit' moet voldoen. Die gebruikt het nu om dergelijke activiteiten te veralgemenen.

Kwaliteit van samenleven verhogen met de samenlevingsprojectbox (project managers van diversiteit 2010-2012)

CVBA Nieuw Dak is een sociale huisvestingsmaatschappij en verhuurt sociale woningen in Genk, As, Opglabbeek en Zutendaal.

In de eerste plaats wil de organisatie met dit project een proces opzetten om samen met bewoners na te denken over een bruikbare, multifunctionele en flexibele methodiek. Men wil in één projectbox verschillende bruikbare methodieken ontwikkelen en verzamelen om verschillende thema's bespreekbaar te maken.

Daarnaast wil men met dit project de sociale cohesie tussen de bewoners bevorderen, door hen een actieve rol te laten spelen en hen een aantal dingen zelf te laten opnemen. Zij worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheidsgevoel voor hun woonomgeving. Door dat gevoel te vergroten wil men werken aan een groeiproces. Dat heeft op langere termijn zijn

weerslag op hun manier van samenleven en dus ook op de leefkwaliteit van hun buurt. Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid staan daarin centraal

Integratie in kaart

Onderzoek naar diverse religies in Limburg

Limburg is niet alleen een multiculturele maar ook een multireligieuze provincie. De nieuwe brochure van het Provinciaal Integratiecentrum *Multireligieus Limburg* brengt de religieuze diversiteit in kaart. In totaal kwamen de samenstellers achttien verschillende religies of levensbeschouwingen op het spoor die op een georganiseerde manier aanwezig zijn in Limburg. De brochure gaat uit van een positieve kijk op religie en op religieuze diversiteit.

De publicatie is te downloaden op www.limburg.be

Zwart-Afrikaanse jongeren in Brussel

Regionaal Integratiecentrum Foyer bracht twee publicaties uit over de identiteitsbeleving en de schoolloopbaan van Zwart-Afrikaanse jongeren in Brussel: *Rwandese jongeren op Brusselse scholen* en *Congolese jongeren aan het woord*. Ze werden gebaseerd op onderzoek van de KULeuven en de Universiteit Antwerpen.

Meer informatie op www.foyer.be

Cijferdossier Minderheden in Vlaams-Brabant

PRIC-Vlaams-Brabant bracht in samenwerking met de dienst sociale planning een rapport en bijhorende presentatie uit, met alle relevante cijfers over minderheden in Vlaams-Brabant tot op lokaal niveau. Meer info op www.vlaams-brabant.be

'Identiteit Oost-Vlaming: etnisch-culturele diversiteit in onze provincie'

Een brochure over de migratie in Oost-Vlaanderen en een sociale schets van onderwijs en tewerkstelling. Door ODiCe in samenwerking met Intercultureel Netwerk Gent en provincie Oost-Vlaanderen. Info: www.oost-vlaanderen.be en www.odice.be

Publicatie regio-onderzoek provincie Antwerpen

Het regio-onderzoek dat Prisma vzw eind 2010 voerde, leverde heel wat interessant cijfermateriaal op. Het lag aan de basis van een reeks analyses: de geografische spreiding van (een) bepaalde (groep) herkomstlanden over de provincie, het aandeel van een bepaald herkomstland in de totale populatie van etnisch-culturele minderheden, de samenstelling van de bevolking in een gemeente of in de hele provincie. De cijfers uit het onderzoek bieden een antwoord op vragen die er liggen bij beleids mensen, media, enz. Info: www.prismavzw.be

Omgevingsanalyse

Het Kruispunt Migratie-Integratie vzw moet volgens het integratiedecreet een strategisch planningskader ontwerpen voor de integratiecentra. Om tot een doelenkader te komen dat alle centra mee ondersteunen, analyseerde het Kruispunt samen met de integratiecentra de lokale en regionale context waarbinnen beiden hun aanbod verder zullen ontwikkelen. Het Kruispunt voerde in 2010 een omgevingsanalyse uit door middel van een stakeholderbevraging.

In een eerste fase werden vier groepen van primaire externe stakeholders bevraged op provinciaal of lokaal niveau:

- provinciale besturen, gemeentebesturen, OCMW's en integratiediensten;
- onthaalbureaus, sociaal tolk- en vertaaldiensten en Huizen van het Nederlands;
- mensen met een migratiegeschiedenis, organisaties die van hen uitgaan of vrijwilligersorganisaties die met deze doelgroepen werken;
- andere organisaties uit verschillende sectoren (onder meer opleiding en tewerkstelling, onderwijs, welzijn en gezondheid, vrije tijd).

In een tweede fase werden de resultaten van deze bevragingen teruggekoppeld naar een aantal expertgroepen op Vlaams niveau.

Het Kruispunt verzamelde informatie over drie aspecten. Welke trends laten zich lokaal of provinciaal voelen bij het werken aan integratieprocessen? Welke ondersteuningsbehoeften zijn er, en is er een aanbod dat aan die behoeften voldoet? Hoe verloopt de samenwerking met de integratiesector en met de andere externe relaties?

De standpunten en vragen werden gebundeld in vijf hoofdstukken:

- Taal en communicatie;
- Participatie van mensen met een migratiegeschiedenis;
- Toegankelijkheid van de ontvangende samenleving,;
- Publieke opinie en beeldvorming over mensen met een migratiegeschiedenis;
- Vaststellingen en verwachtingen bij het beleid rond mensen met een migratiegeschiedenis en de integratiesector.

De omgevingsanalyse vind je terug op www.kruispuntmi.be.

Integratiekaart en de lokale integratiemonitor

Naast de ontwikkeling van een Vlaamse integratiekaart werkt de Vlaamse overheid aan een lokale integratiemonitor. De monitor wil de externe omgeving (lokaal/regionaal) in kaart brengen voor het lokale integratiebeleid. Zo is het mogelijk ontwikkelingen van het lokaal gevoerde integratiebeleid op langere termijn te volgen. Essentieel is een draagvlak voor de set van de integratie-indicatoren. Daarom werd dit

instrument door het Steunpunt Gelijke Kansen ontwikkeld in nauw overleg met vertegenwoordigers van de lokale integratiediensten en -centra, het Vlaams Minderheden centrum, het Minderhedenforum, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur en de Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR).

Het gaat om een systematische set van beleidsindicatoren die het lokale integratiegebeuren in kaart brengt. Zo beschikken lokale besturen over betrouwbare informatie bij het strategische proces van beleidsplanning en -ontwikkeling rond het integratievraagstuk. Dat is essentieel om de uitvoering van het lokale integratiebeleid te kunnen sturen en om prioriteiten te bepalen.

34 kernindicatoren werden op 29 juni 2010 voorgelegd aan de gebruikersgroep met daarin vertegenwoordigers van de lokale integratiediensten en -centra, het Kruispunt Migratie-Integratie, het Minderhedenforum, het kabinet van de minister van Inburgering en het team Integratie van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Met hun opmerkingen werd bij de verdere opmaak van de indicatorenset rekening gehouden.

Op 20 juli 2010 werd het project verruimd naar een 'Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor' (LIIM) met het oog op de opname van een aantal cijferree-

sen uit de Kruispuntbank Inburgering in de bestaande indicatorenset. In het protocol werd ook de taakverdeling vastgelegd tussen de betrokken actoren. Het team Integratie van het Agentschap Binnenlands Bestuur stuurt de ontwikkeling van de Lokale Integratiemonitor aan in overleg met de gebruikersgroep. De ontwikkeling van de indicatorenset gebeurt door de SVR in overleg met het team Integratie en de gebruikersgroep. SVR draagt de eindverantwoordelijkheid voor de periodieke actualisering van de door de gebruikersgroep gevalideerde indicatorenset.

Als output wordt een 'Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor' gepland binnen het portaal Lokale Statistieken dat verbonden wordt met de website www.integratiebeleid.be en www.inburgering.be. Bedoeling is dat elke gemeente een digitaal cijferrapport kan downloaden met daarin de gemeentelijke resultaten op de verschillende indicatoren, evenals een vergelijking met het Vlaamse gemiddelde en de gemiddelde score van een groep vergelijkbare gemeenten.

Nuttige adressen

Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie

Kruispunt Migratie-Integratie vzw
Aromagebouw
Vooruitgangstraat 323 / bus 1
1030 Brussel
Tel.: 02-205 00 50 – Fax: 02-205 00 60
info@kruispuntmi.be
www.kruispuntmi.be

Integratiesector

Antwerpen

Stad Antwerpen

Vestigingsplaats:

Antwerps Minderhedencentrum de8

Van Daelstraat 35, 2140 Borgerhout

Tel.: 03-270 33 33 - Fax: 03-235 89 78

info@de8.be

www.de8.be

Samen Leven/Stedelijke Integratiedienst

Antwerpen

Francis Wellesplein 1, 2000 Antwerpen (enkel op afspraak)

Tel.: 03-338 65 95 - Fax: 03-225 20 30

SL.secretariaat@stad.antwerpen.be

www.antwerpen.be

Postadres:

College van burgemeester en schepenen Antwerpen

Grote Markt 1

2000 Antwerpen

Provincie Antwerpen

Prisma, één in diversiteit

Brusselsepoortstraat 8, 2800 Mechelen

Tel.: 015-28 18 30 - Fax: 015-28 18 59

info@prismavzw.be

www.prismavzw.be

Organisatie van en voor mensen uit de binnenvaart:

vzw De Schroef

Elzasweg 14

2030 Antwerpen

Tel.: 03/541 45 71 - Fax: 03/544 73 93

contact@deschroef.be

www.deschroef.be

Integratiedienst Lier - Welzijnsdienst

Kluizestraat 39, 2500 Lier

Tel.: 03-488 40 07 - Fax: 03-488 40 06

integratie@lier.be

Integratiedienst Mechelen

Maurits Sabbestraat 119/1, 2800 Mechelen

Tel.: 015-29 83 61 - Fax: 015-29 83 49

miek.van.loock@mechelen.be

Integratiedienst Mol

Molenhoekstraat 2, 2400 Mol

Tel.: 014-33 09 75 - Fax: 014-33 09 52

annelies.daems@dsomol.be

Integratiedienst Turnhout

Grote Markt 1, 2300 Turnhout

Tel.: 014-40 96 34 - Fax: 014-41 63 27

bieke.vanriel@turnhout.be

Integratiedienst Willebroek

A. Van Landeghemstraat 95, 2830 Willebroek

Tel.: 03-860 03 13 - Fax: 03-886 16 32

anja.roels@willebroek.be

Lokale Integratiedienst Geel

Diestseweg 144, 2440 Geel

Tel.: 014-56 73 17

sepp.van.der.veken@geel.be

Lokale Integratiedienst Boom

Dienst Diversiteit

Antwerpsestraat 44, 2850 Boom

Tel.: 03-880 18 92

vanessa.van.seghbroeck@boom.be

www.boom.be

Limburg

Provinciaal Integratiecentrum Limburg

Universiteitslaan 3, 3500 Hasselt
Tel.: 011-30 57 00 - Fax: 011-30 57 09
pric@limburg.be
www.limburg.be/pric

Integratiedienst Beringen

Integratiedienst
Mijnschoolstraat 88, 3580 Beringen
Tel.: 011-21 46 90 - Fax: 011-21 39 41
integratie@beringen.be

Integratiedienst Dilsen-Stokkem

Integratiedienst
Rijksweg 458, 3650 Dilsen-Stokkem
Tel.: 089-79 08 54 - Fax: 089-75 08 85
ayten.yildirim@dilsen-stokkem.be
Postadres:
Europalaan 35, 3650 Dilsen-Stokkem

Integratiedienst Genk

Dienst Diversiteit en Educatie
Stadsplein 1, 3600 Genk
Tel.: 089-65 42 42 - Fax: 089-35 64 55
diversiteiteneducatie@Genk.be

Integratiedienst Hasselt

Integratiedienst
Groenplein 1, 3500 Hasselt
Tel.: 011-23 94 77 - Fax: 011-23 94 12
ellen.renson@hasselt.be

Integratiedienst Heusden-Zolder

Afdeling Welzijn en lokale economie - team
diversiteit
Heldenplein 1, 3550 Heusden-Zolder
Tel.: 011-80 80 86 - Fax: 011-80 80 79
marleen.janssen@heusden-zolder.be

Integratiedienst Houthalen-Helchteren

Integratiedienst
Grote Baan 112, 3530 Houthalen-Helchteren
Tel.: 011-89 07 34 - Fax: 011-60 05 01
greetjaspers@houthalen-helchteren.be

Integratiedienst Leopoldsburg

Integratiedienst
Tramstraat 43, 3970 Leopoldsburg
Tel.: 011-34 02 47 - Fax: 011-34 02 46
integratiedienst@leopoldsburg.be

Postadres:

Gemeentehuis Leopoldsburg
Koningin Astridplein 37, 3970 Leopoldsburg

Integratiedienst Lommel

Integratiedienst
Huis van de Wereld
Stationsstraat 21
3920 Lommel
Tel.: 011-53 97 20 - Fax 011-54 46 85
sara.kaya@lommel.be

Postadres:

Huis van de stad Lommel
Hertog Janplein 1, 3920 Lommel

Integratiedienst Maasmechelen

Dienst Diversiteit
Oude Baan 207, 3630 Maasmechelen
Tel.: 089-76 98 80 - Fax: 089-76 98 93
http://www.maasmechelen.be/Onze_gemeente/Diensten:2079/Diversiteit

Postadres:

Administratief Centrum
Heirstraat 239, 3630 Maasmechelen

Integratiedienst Sint-Truiden

Huis van de Wereld
Lokale Integratiedienst Sint-Truiden
Zoutstraat 46, 3800 Sint-Truiden
Tel.: 011-69 16 49 - Fax: 011-69 51 72
info.integratiedienst@sint-truiden.be
www.huisvandewereld.be

Postadres:

Administratief Centrum
Kazernestraat 13, 3800 Sint-Truiden

Integratiedienst Ham

Lokale integratiedienst
Dorpsstraat 19, 3945 Ham
Tel.: 013-61 10 18 - Fax: 013-61 10 01
integratie@ham.be
www.ham.be

Oost-Vlaanderen

Stad Gent

Intercultureel Netwerk Gent

Koopvaardijlaan 3, 9000 Gent
Tel.: 09-224 17 18 - Fax: 09-224 17 08
info@ingent.be
www.ingent.be

Integratiedienst Gent

Kaprijkestraat 12, 9000 Gent
Tel.: 09-265 76 76 - Fax: 09-265 76 70
sid@gent.be
www.gent.be/integratiedienst
Postadres:
Botermarkt 1
9000 Gent

Provincie Oost-Vlaanderen

ODICE - Oost-Vlaams Diversiteitscentrum

Dok Noord 4, d001, 9000 Gent
Tel.: 09-267 66 40 - Fax: 09-267 66 44
odice@odice.be
www.odice.be

Integratiedienst Denderleeuw

Dienst Integratie
Alfons De Cockstraat 1, 9470 Denderleeuw
Tel.: 053-64 06 86 - Fax: 053-68 07 48
lesley.vanhoorebeek@denderleeuw.be

Integratiedienst Aalst

Dienst Integratie
Onderwijsstraat 1, 9300 Aalst
Tel.: 053-73 23 35 - Fax: 053-70 69 71
jente.leus@aalst.be
Postadres:
Grote Markt 3, 9300 Aalst

Integratiedienst Lokeren

Integratiedienst
Groentemarkt 1, 9160 Lokeren
Tel.: 09-340 94 28 - Fax: 09-340 94 79
ellen.fierens@lokeren.be

Integratiedienst Ronse

Dienst Diversiteit
Grote Markt 12, 9600 Ronse
Tel.: 055-23 28 51 - Fax: 055-23 27 18
luc.balcaen@ronse.be

Integratiedienst Sint-Niklaas

Dienst Samenleving
Parkstraat 16, 9100 Sint-Niklaas
Tel.: 03-760 92 45 - Fax: 03-766 08 82
karina.kiekens@sint-niklaas.be
Postadres:
Dienst Samenleving
Grote Markt 1, 9100 Sint-Niklaas

Integratiedienst Temse

AC De Zaat, Frans Boelplein 1, 9140 Temse
Tel.: 03-710 12 28 - Fax: 03-711 19 37
integratie@temse.be

Integratiedienst Zele

Integratiedienst
Markt 50, 9240 Zele
Tel.: 052-45 99 70 - Fax: 052-45 98 18
christel.immegeers@zele.be

Vlaams-Brabant

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Regionaal Integratiecentrum Foyer

Werkhuizenstraat 25, 1080 Brussel
Tel.: 02-411 74 95 - Fax: 02-411 04 39
foyer@foyer.be
www.foyer.be

Provincie Vlaams-Brabant

Provinciaal Integratiecentrum (PRIC) Vlaams-Brabant

Provincieplein 1, 3000 Leuven
Tel.: 016-26 74 03 - Fax: 016-27 28 25
frank.schoenmaker@vlaamsbrabant.be
www.vlaamsbrabant.be

Integratiedienst Halle

Oudstrijdersplein 18, 1500 Halle
Tel.: 02-363 23 06 - Fax: 02-363 24 00
marie.lemaire@halle.be

Integratiedienst Leuven

Professor van Overstraetenplein 1, 3000 Leuven
Tel.: 016-27 26 39 - Fax: 016-27 28 25
ronny.tielen@leuven.be

Integratiedienst Liedekerke

Opperstraat 33, 1770 Liedekerke
Tel.: 053-64 55 51
jan.vandenbossche@liedekerke.be

Integratiedienst Vilvoorde

Leuvensestraat 117, 1800 Vilvoorde
Tel.: 02-255 47 55 - Fax: 02-255 45 39
lieve.o@vilvoorde.be

Postadres:

Grote Markt, 1800 Vilvoorde

Integratiedienst Asse

Gemeenteplein 1, 1730 Asse
Tel.: 02-452 31 83- Fax: 02-452 24 10
integratie@asse.be

Integratiedienst Sint-Pieters-Leeuw

Pastorijstraat 21, 1600 Sint Pieters-Leeuw
Tel.: 02-371 63 27
isabelle.vanderhaegen@sint-pieters-leeuw.be

Integratiedienst Diest

Cleynaertstraat 12, 3290 Diest
Tel.: 013-35 32 80
christa.vanrompay@diest.be

West-Vlaanderen

deSom vzw

Hoogstraat 98 bus 7, 8800 Roeselare
Tel.: 051-69 79 89 - Fax: 051-69 79 90
info@desom.be
www.desom.be

Integratiedienst Kortrijk

Grote Markt 54, 8500 Kortrijk
Tel.: 056-27 72 83 - Fax: 056-25 92 68
ann.vandamme@kortrijk.be

Integratiedienst Oostende

Vindictivelaan 1, 8400 Oostende
Tel.: 059-80 55 00 - Fax: 059-80 65 42
sylvie.corveleyn@oostende.be

Integratiedienst Roeselare

Zuidstraat 1, 8800 Roeselare
Tel.: 051-26 21 87 - Fax: 051- 26 21 89
gnuitten@roeselare.be
Postadres:
Botermarkt 2
8800 Roeselare

Integratiedienst Waregem

Gemeenteplein 6
8790 Waregem
Postadres:
Gemeenteplein 2
8790 Waregem
Tel.: 056-62 13 87 - Fax: 056-60 66 96
integratie@waregem.be

Onthaalbureaus

Inburgering Antwerpen

Carnotstraat 110, 2060 Antwerpen
Tel.: 03-338 70 11, F: 03-338 71 71
inburgering@stad.antwerpen.be
hassan.boujedain@stad.antwerpen.be
antwerpen.inburgering.be

bon - Inburgering Brussel

Toekomststraat 35, 1080 Sint-Jans-Molenbeek
Tel.: 02-501 66 80, F: 02-507 13 99
info@bonvzw.be
eric.de.jonghe@bon.be
www.bonvzw.be

Inburgering Gent

Kongostraat 42, 9000 Gent
Tel.: 09-265 78 40
info@kompasgent.be
koen.demesmaeker@kompasgent.be
www.kompasgent.be

Inburgering Oost-Vlaanderen

Elfjulistraat 39 C, 9000 Gent
Tel.: 09-321 86 00, F: 09-321 86 34
info@oostvlaanderen.inburgering.be
jens.dils@oostvlaanderen.inburgering.be
www.oostvlaanderen.inburgering.be

Inburgering Limburg

H. Van Veldekesingel 150/35, 3500 Hasselt
Tel.: 011-30 56 00
kblockx@limburg.be
limburg.inburgering.be

Inburgering Provincie Antwerpen

Brusselsepoortstraat 8, 2800 Mechelen
Tel.: 015-28 18 30, F: 015-28 18 59
info@prismavzw.be
kris.cleiren@prismavzw.be
www.prismavzw.be
www.provincieantwerpen.inburgering.be

Inburgering Vlaams-Brabant

Provincieplein 1
3010 Leuven
Tel.: 0478-99 08 00, F: 016-26 73 01
onthaalbureau@vlaamsbrabant.be
johan.bellen@vlaamsbrabant.be
vlaamsbrabant.inburgering.be

Inburgering West-Vlaanderen

Hoogstraat 98 bus 7, 8800 Rumbeke
Tel.: 051-69 79 89, F: 051-69 79 90
info@deSOM.be
luc.vanderhaeghen@deSOM.be
www.desom.be/inburgering

Sociaal tolk- en vertaaldiensten

Zie www.sociaaltolkenenvertalen.be

Ba-bel, Vlaamse Tolkentelefoon

Vooruitgangstraat 323/3
1030 Brussel
Tel.: 02-208 06 11
Fax: 02-208 06 12
info@vlaamsetolkentelefoon.be
www.vlaamsetolkentelefoon.be

Brussel Onthaal vzw - Sociaal Vertaalbureau

Cellebroersstraat 16
1000 Brussel
Tel.: 02-511 27 15
Fax: 02-503 02 29

Provinciaal Aanbod Sociaal Tolken voor Anderstaligen in Vlaams-Brabant (PASTA)

Provincieplein 1
3010 Leuven
Tel.: 016-26 77 70
Fax: 016-26 77 01
pasta@vlaamsbrabant.be

Tolk- en vertaaldienst Provincie Antwerpen (TOPA)

Boomgaardstraat 22 bus 101
2600 Berchem
Tel.: 03-240 61 77 en 03-240 56 96
Fax: 03-240 61 62
fabienne.devis@welzijn.provant.be
www.provant.be/welzijn/gelijke_kansen/minderheden/tolkendienst/

Stedelijke Tolk- en Vertaaldienst Antwerpen (STA)

Permeke
De Coninckplein 25, Blok C
2060 Antwerpen
Tel.: 03-338 39 51 (algemeen)
Tel.: 03-338 39 50 (tolk- en vertaalaanvragen)
Fax: 03-338 39 49
sta@stad.antwerpen.be
www.antwerpen.be/eCache/ABE/16/041.html

Tolkendienst Turnhout Dienst Welzijn cel Diversiteit

(antennewerking van Tolkendienst Provincie Antwerpen)
Bieke van Riel
Grote Markt 1
2300 Turnhout
Tel.: 014/40.96.34
tolkendienst@turnhout.be
www.turnhout.be/index.php?site=1&pageid=50302

Provincie Oost-Vlaanderen, dienst Maatschappelijke Participatie - team insluiting en diversiteit, Tolk- en Vertaalservice

Provinciaal Administratief Centrum
Woodrow Wilsonplein 2
9000 Gent
Tel.: 09-267 71 44
Fax: 09-267 71 97
Greet.de.kesel@oost-vlaanderen.be

Tolk- & Vertaalservice Gent (TVGent)

Wolterslaan 16
9000 Gent
Tel.: 09-235 29 63
Fax: 09-233 37 80
info@tvgent.be
www.tvgent.be

Sociaal Tolkendienst deSOM vzw West-Vlaanderen

Hoogstraat 98 bus 7
8800 Roeselare
Tel.: 051-69 47 78
tolkendienst@deSOM.be
<http://www.desom.be/tolkendienst/>

Sociale Tolkendienst Limburg

Universiteitslaan 3
3500 Hasselt
Tel.: 011-30 57 52
Fax: 011-30 57 09
tolkendienst@limburg.be
www.limburg.be/tolkendienst

Vlaamse overheid

Commissie Integratiebeleid

P/a Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Afdeling Stedenbeleid, Inburgering en Integratie
Sami Souguir, Voorzitter
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel

Agentschap voor Binnenlands Bestuur Afdeling Stedenbeleid, Inburgering en Integratie

Annemie Degroote
Adviseur Inburgering en Integratie
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel
www.inburgeringsbeleid.be

Agentschap voor Binnenlands Bestuur Afdeling afdeling Stedenbeleid, Inburgering en Integratie

Luus Heyligen
Teamverantwoordelijke team Integratie
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel
www.integratiebeleid.be

V.u.: Guido Decoster, administrateur generaal, Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 Brussel

Redactie: Agentschap voor Binnenlands Bestuur, Kruispunt Migratie-Integratie & Huizen van het Nederlands
Creatie en opmaak: www.commsa.be

Fotografie: Lies Willaert, Nele van Canneyt en Isabel Perseyn (p. 9, 10, 11, 12), Huizen van het Nederlands (p. 47),
Layla Aerts (p. 54, 61, 65, 70, 73, 74), Rob Stevens (p. 55).

Depotnummer: D/2011/3241/268

JAARBOEK
Inburgering & Integratie
2010

AGENTSCHAP VOOR
BINNENLANDS
BESTUUR

